

Skeljungur hf.

Ársreikningur samstæðunnar
2020

Efnisyfirlit

	Bls.
Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra	3
Áritun óháðs endurskoðanda	6
Rekstrarreikningur	9
Yfirlit um heildarafkomu	10
Efnahagsreikningur	11
Eiginfjárfirlit	12
Sjóðstreymisyfirlit	13
Skýringar	14
Óendurskoðuð fylgiskjöl:	
Ársfjórðungayfirlit	41
Stjórnarháttaryfirlýsing	42
Ófjárhagsleg upplýsingagjöf	56

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Ársreikningur Skeljungs hf. hefur að geyma samstæðureikning Skeljungs hf. og dótturfélaga þess fyrir árið 2020. Hann er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í íslenskum lögum um ársreikninga. Megintilgangur félagsins er innflutningur, sala og dreifing á olíu, en einnig smurólíu, efnavöru og áburði, svo og viðskipti með aðrar vörur, bæði í smásölu og heildsölu. Félagið starfar á tveimur landfræðilegum mörkuðum, á Íslandi og í Færeyjum.

Helstu fjárhagslegu áhættur sem samstæðan býr við eru: lánsáhætta, lausafjáraáhætta og markaðsáhætta. Markaðsáhætta samanstendur af vaxtaáhættu, olíuverðsáhættu og gjaldeyrisáhættu. Nánar vísast til skýringu nr. 33 um áhættustýringu samstæðunnar og umfjöllun um fjárhagslegar stærðir tengdar helstu áhættuþáttum.

Í tengslum við gerð ársreiknings hefur félagið komið á innra eftirliti og stýrir áhættu með viðeigandi starfaaðgreiningu og vel skilgreindum ábyrgðarsviðum. Ferlar eru til staðar til að tryggja eftirlit með tekjuskráningu, rekstrarkostnaði og öðrum þáttum sem hafa áhrif á ársreikning félagsins.

Heildartekjur samstæðunnar á árinu 2020 voru 41.203 millj. kr. (2019: 51.181 millj. kr.) og hagnaður nam 791 millj. kr. (2019: 1.409 millj. kr.). Samkvæmt efnahagsreikningi 31. desember 2020 námu eignir samstæðunnar 25.503 millj. kr. (2019: 24.461 millj. kr.) og skuldir 15.582 millj. kr. (2019: 14.638 millj. kr.). Eigið fé nam 9.921 millj. kr. (2019: 9.823 millj. kr.) og var eiginfjárlutfall 39% (2019: 40%). Stöðugildi í lok árs voru 408 (2019: 406).

Áhrif Covid19 á rekstur samstæðunnar

COVID-19 heimsfaraldurinn hafði talsverð áhrif á rekstur samstæðunnar á árinu, einkum á Íslandi þar sem eftirspurn dróst verulega saman milli ára og skýrir að stærstu leyti minnkun í sölu og afkomu samstæðunnar milli ára. Sölu- og framlegðarminnkun kemur m.a. fram í færri komum erlendra ferðamanna til Íslands, samkomutakmörkunum, fækkunar á komu skemmtiferðaskipa ofl. Aðgerðir stjórnenda samstæðunnar hafa einkum verið fólgnar í að tryggja öryggi starfsmanna og viðskiptavina samhliða því að tryggja rekstrarsamfellu þannig að sem minnst truflun verði á þjónustu við viðskiptavinum. Félög samstæðunnar gegna mikilvægu hlutverki við að tryggja samgöngur á Íslandi og í Færeyjum og að aðföng berist til landanna og því mikilvægt að gæta ýtrustu varúðar í starfsemi.

Félög samstæðunnar nýttu sér ekki úrræði stjórnvalda varðandi þátttöku í launakostnaði á uppsagnarfresti, vegna minnkunar á starfshlutfalli, og önnur úrræði til þess að létta undir með fyrirtækjum sem urðu fyrir skakkaföllum vegna faraldursins.

Það er mat stjórnar og stjórnenda að samstæðan sé vel í stakk búin til þess að takast á við krefjandi aðstæður sem tengjast Covid-19, hvort sem litið er til högunar á þjónustu við viðskiptavinum, fjárhags- eða lausafjárstöðu. Nánar er fjallað um áhrifin á starfsemi félagsins í kaflanum um ófjárhagslega upplýsingagjöf.

Önnur atriði

Í byrjun mars keypti Skeljungur hf. allt hlutafé í Langholti ehf. og 26 Fasteign ehf. Kaupin hafa óveruleg áhrif á rekstur og efnahag samstæðunnar.

Í nóvember 2020 keypti Skeljungur hf. allt hlutafé í Port I ehf., eignarhaldsfélags Dælnnar ehf. og Löðurs ehf., með fyrirvara um samþykki Samkeppniseftirlitsins. Á undirritunardegi ársreiknings hefur Samkeppniseftirlitið ekki veitt heimild fyrir kaupunum.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Hlutfé og samþykktir

Skráð hlutfé félagsins nam í árslok 1.986 millj. kr. Atkvæðisrétti í Skeljungi hf. er þannig háttað að 1 kr. jafngildir 1 atkvæði. Hlutfé félagsins er í einum flokki sem skráður er á Nasdaq og njóta allir hlutir sömu réttinda. Hlutfé í árslok skiptist á 640 hluthafa en þeir voru 1.127 í ársbyrjun. Tíu stærstu hluthafar félagsins voru í árslok:

Hluthafi	Nafnverð hlutfjár m.kr.	Eignahlutur
Strengur hf.	499	25,80%
Strengur Holding ehf.	235	12,12%
Gildi - lífeyrissjóður	200	10,34%
Frjálsi lífeyrissjóðurinn	163	8,44%
Birta lífeyrissjóður	138	7,12%
Festa - lífeyrissjóður	100	5,18%
Lífsverk lífeyrissjóður	73	3,79%
Stapi lífeyrissjóður	67	3,46%
Stefnir - ÍS 15	55	2,85%
Stefnir - ÍS 5	44	2,25%
10 stærstu hluthafar samtals	1.575	81,36%
Aðrir hluthafar	361	18,64%
Samtals útistandandi hlutir	1.936	100,00%
Eigin hlutir	50	
Heildarhlutfé skv. samþykktum	1.986	

Á aðalfundi Skeljungs hf. þann 5. mars 2020 var stjórn félagsins veitt heimild til kaupa á eigin bréfum félagsins að nafnverði allt að 10% af heildarhlutfé. Tilkynnt var um endurkaupaáætlun félagsins í tvígang á árinu 2020. Samtals voru keyptir 49.641.892 hlutir í félaginu sem samsvarar 2,5% af heildarhlutfé félagsins. Að öðru leyti vísast til ársreiknings um breytingar á eigin fé samstæðunnar.

Á aðalfundi Skeljungs hf. þann 5. mars 2020 var samþykkt að lækka hlutfé félagsins úr kr. 2.152.031.847 að nafnverði í kr. 1.985.675.666 að nafnverði, með þeim hætti að eigin hlutir félagsins að nafnverði kr. 166.356.181 voru ógiltir.

Á aðalfundi Skeljungs hf. þann 5. mars 2020 var samþykkt að greiða arð til hluthafa að fjárhæð 600 milljónum króna. Greiðsla arðs fór fram þann 2. apríl 2020.

Stjórn félagsins leggur til að greiddur verði út arður til hluthafa á árinu 2021 vegna rekstrarársins 2020 að fjárhæð 350 m.kr. Samkvæmt samþykktari arðgreiðslustefnu félagsins er stefnt að því að greiða árlega til hluthafa 30-50% af hagnaði í formi arðgreiðslu eða endurkaupa á hlutum. Stjórn félagsins mun á aðalfundi leggja fram tillögu um breytta arðgreiðslustefnu og tillögu um endurkaup á eigin hlutum sem nemur allt að 10% að nafnverði útgefins hlutfjár og afskráningu núverandi eigin bréfa félagsins.

Stjórnarhættir

Stjórn og stjórnendur Skeljungs hf. leggja ríka áherslu á að góðir stjórnarhættir séu hafðir að leiðarljósi í starfsemi félagsins. Góðir stjórnarhættir eru að mati stjórnar og stjórnenda undirstaða bæði trausts og skilvirkni og treysta þannig samband allra haghafa félagsins. Félagið leitast við að fylgja „Leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja“ útgefnunum af Viðskiptaráði Íslands, NASDAQ OMX Iceland og Samtökum atvinnulífsins (leiðbeiningarnar eru aðgengilegar á vef Viðskiptaráðs Íslands www.vi.is). Stjórnin hefur einnig sett sér starfsreglur sem byggja að miklu leyti á ofangreindum leiðbeiningum og er meðal annars ætlað að skilgreina verkvið stjórnar og forstjóra frekar.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Stjórnarhættir frh.

Í stjórn Skeljungs hf. eru þrjár konur og tveir karlar og uppfyllir félagið ákvæði laga um kynjahlutföll stjórnar félagsins. Frekari upplýsingar um stjórn og stjórnarhætti er að finna í viðaukanum Stjórnarháttayfirlýsing sem fylgir ársreikningnum.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Skeljungur leggur áherslu á að sýna ábyrgð, sem þáttakandi í samfélaginu, og að stuðla að heilbrigðara atvinnulífi. Skeljungur hefur tekið saman yfirlit um upplýsingar sem eru nauðsynlegar til að leggja mat á þróun, umfang, stöðu og áhrif félagsins í tengslum við umhverfis-, félags- og starfsmannamál, auk þess að fjalla um stefnu félagsins í mannréttindamálum og hvernig félagið spornar við spillingar- og mútumálum. Yfirlitið er viðauki með ársreikningnum.

Yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Samkvæmt bestu vitneskju stjórnar og forstjóra er það álit þeirra að ársreikningur félagsins gefi glögga mynd af rekstrarafkomu félagsins á árinu 2020, eignum, skuldum og fjárhagsstöðu 31. desember 2020 og breytingu á handbæru fé á árinu 2020. Jafnframt er það álit stjórnar og forstjóra að ársreikningurinn gefi glöggt yfirlit um þróun og árangur í rekstri félagsins og stöðu þess, og lýsi helstu áhættuþáttum og óvissu sem félagið býr við. Samkvæmt bestu vitneskju stjórnar og forstjóra er ársreikningur félagsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur sem koma fram í íslenskum lögum og reglum um ársreikninga skráðra félaga.

Stjórn og forstjóri Skeljungs hf. hafa í dag fjallað um ársreikning félagsins fyrir árið 2020 og staðfesta hann með undirritun sinni. Stjórn og forstjóri leggja til við aðalfund félagsins að samþykkja ársreikninginn.

Reykjavík, 4. febrúar 2021.

Stjórn

Jón Ásgeir Jóhannesson,
formaður

Birna Ósk Einarsdóttir

Elín Jónsdóttir

Dagný Halldórsdóttir

Þórarinn Arnar Sævarsson

forstjóri

Árni Pétur Jónsson

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og hluthafa Skeljungs hf.

Áritun um endurskoðun samstæðuársreiknings

Álit

Við höfum endurskoðað samstæðuársreikning Skeljungs hf. („samstæðan“) fyrir árið 2020. Samstæðuársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning og yfirlit um heildarafkomu, efnahagsreikning, eiginfjárfirtilit, sjóðstreymisyfirlit, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af fjárhagsstöðu samstæðunnar 31. desember 2020 og afkomu samstæðunnar og breytingu á handbæru fé á árinu 2020, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur sem koma fram í íslenskum lögum og reglum um ársreikninga skráðra félaga.

Álitið er í samræmi við skýrslu okkar til endurskoðunarnefndar og stjórnar.

Grundvöllur álits

Við endurskoðuðum í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt stöðlunum er lýst frekar í kaflanum *Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun samstæðuársreikningsins* í árituninni. Við erum óháð samstæðunni í samræmi við gildandi siðareglur fyrir endurskoðendur. Við teljum að við höfum aflað nægilegra og viðeigandi endurskoðunargagna til að byggja álit okkar á.

Samkvæmt bestu vitund okkar og skilningi lýsum við yfir að við höfum ekki veitt neina óheimila þjónustu samkvæmt 1. mgr. 5. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins nr. 537/2014 og við erum óháð samstæðunni við endurskoðunina.

Við vorum fyrst kjörin endurskoðendur á aðalfundi félagsins þann 16. apríl 1982 og höfum verið endurskoðendur samfelld síðan þá.

Lykilþættir endurskoðunar

Lykilþættir endurskoðunar eru þeir þættir, sem samkvæmt faglegu mati okkar, höfðu mest vægi við endurskoðun samstæðuársreikningsins. Við gefum ekki sérstakt álit á einstökum lykilþáttum en tókum á þeim við endurskoðun á samstæðuársreikningnum í heild og við ákvörðun um álit okkar á honum.

Lykilþáttur

Mat á viðskiptavild

Árlega ber að framkvæma virðisrýrnunarpróf á viðskiptavild til að staðfesta að bókfært verð sé ekki undir núvirtu framtíðarsjóðsflæði þeirrar sjóðskapandi einingar sem viðskiptavildin tilheyrir.

Mat á viðskiptavild samstæðunnar er lykilþáttur í endurskoðun á ársreikningi samstæðunnar þar sem þetta er stór hluti heildareigna. Þá er innbyggð óvissa í áætlunum stjórnenda meðal annars um verðlag, magnbreytingar, verðbreytingar og aðrar forsendur stjórnenda sem notaðar eru við núvirðingu áætlaðs framtíðarsjóðstreymis þeirra eininga sem eignirnar tilheyra og vegna þess hversu næm virðisrýrnunarprófin eru fyrir breytingum á forsendum.

Í skýringu 17 er fjallað um virðisrýrnunarpróf sem framkvæmt var á viðskiptavild. Nánar er fjallað um reikningsskilaaðferðir í skýringu 5.

Viðbrögð í endurskoðuninni

Við ásamt verðmatssérfræðingum okkar lögðum mat á forsendur sem stjórnendur nota við mat á viðskiptavild í hverri sjóðskapandi einingu. Í þeirri vinnu fólst m.a.:

- Farið var yfir reiknilíkan samstæðunnar og virkni þess sannreynnd.
- Forsendur rekstrar- og sjóðstreymisáætlana til næstu fimm ára voru yfirfarnar með því að leggja mat á hvort forsendur um tekjur, rekstrarkostnað, framlegð og fjárfestingar fyrir spátímabilið væru viðeigandi.
- Lagt var mat á forsendur fyrir áætluðum framtíðarvexti að loknu spátímabilinu.
- Til að meta áreiðanleika rekstrar- og sjóðstreymisáætlana var meðal annars horft til frávika frá áætlunum fyrri ára.
- Farið var yfir ávöxtunarkröfur (WACC) einstakra sjóðskapandi eininga.
- Forsendur stjórnenda voru bornar saman við ytri og innri gögn.
- Við yfirforum skýringu í samstæðuársreikningi og staðfestum að upplýsingar sem reikningsskilareglur kveða á um kæmu fram.

Áritun óháðs endurskoðanda

Ábyrgð stjórnar og forstjóra á samstæðuársreikningnum

Stjórn og forstjóri eru ábyrg fyrir gerð og glöggri framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur sem koma fram í íslenskum lögum og reglum um ársreikninga skráðra félaga og fyrir því innra eftirliti sem þau telja nauðsynlegt til að gera þeim kleift að setja fram samstæðuársreikning sem er án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð samstæðuársreikningsins ber stjórn og forstjóra að leggja mat á rekstrarhæfi samstæðunnar og upplýsa, eftir því sem við á, um þætti er varða rekstrarhæfi og miða grundvöll reikningsskilanna við áframhaldandi rekstrarhæfi, nema þau ætli annað hvort að leysa samstæðuna upp eða hætta starfsemi hennar, eða hafa engan annan raunhæfan kost en að gera það.

Stjórn og forstjóri skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun samstæðuársreikningsins

Markmið okkar eru að öðlast hæfilega vissu um hvort samstæðuársreikningurinn í heild sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka, og að gefa út áritun endurskoðanda sem inniheldur álit okkar. Í hæfilegri vissu felst áreiðanleiki en ekki trygging fyrir því að endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni alltaf leiða í ljós verulega annmarka ef þeir eru fyrir hendi. Annmarkar geta komið fram vegna sviksemi eða mistaka og eru taldir verulegir ef þeir einir og sér eða samanlagt gætu haft áhrif á efnahagslegar ákvarðanir sem notendur samstæðuársreikningsins taka á grundvelli hans.

Við endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla beitum við ávallt faglegri dómgreind og viðhöfum faglega gagnrýni. Að auki:

- Greinum við og metum hættu á verulegri skekkju í samstæðuársreikningnum, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka, skipuleggjum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeirri hættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, fölsun, að einhverju sé viljandi sleppt, villandi framsetningu eða að farið sé framhjá innra eftirliti.
- Öflum við skilnings á innra eftirliti, sem varðar endurskoðunina, til að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til að veita álit á virkni innra eftirlits samstæðunnar.
- Metum við hvort reikningsskilaaðferðir og reikningshaldslegt mat stjórnenda og tengdar skýringar séu viðeigandi.
- Ályktum við um hvort notkun stjórnar og forstjóra á forsendu reikningsskilanna um rekstrarhæfi sé viðeigandi og metum, á grundvelli endurskoðunarinnar, hvort aðstæður séu til staðar sem valdið gætu verulegum vafa um rekstrarhæfi samstæðunnar. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur, í áritun okkar, að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum samstæðuársreikningsins eða, ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi, að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Samt sem áður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni gert samstæðuna órekstrarhæfa.
- Metum við framsetningu, uppbyggingu og innihald samstæðuársreikningsins í heild, að meðtöldum skýringum, og hvort samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum.
- Öflum nægilegra og viðeigandi endurskoðunargagna varðandi fjárhagslegar upplýsingar eininga innan samstæðunnar til að geta gefið álit á samstæðuársreikningnum. Við erum ábyrg fyrir skipulagi, eftirliti og framkvæmd endurskoðunar samstæðunnar og berum óskipta ábyrgð á áritun okkar.

Áritun óháðs endurskoðanda

Við upplýsum stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningar endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem upp kunna að koma í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti.

Við lýsum því einnig yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og upplýsum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega talist hafa áhrif á óhæði okkar og þegar við á, til hvaða varnaraðgerða við höfum gripið.

Af þeim atriðum sem við höfum upplýst stjórn og endurskoðunarnefnd um, leggjum við mat á hvaða þættir höfðu mesta þýðingu við endurskoðun samstæðuársreikningsins og eru því lykilþættir endurskoðunarinnar. Við lýsum þessum þáttum í áritun okkar nema lög og reglur útiloki að upplýst sé um þá eða, við einstakar mjög sjaldgæfar kringumstæður, þegar við metum að ekki skuli upplýsa um lykilþátt þar sem neikvæðar afleiðingar þess eru taldar vega þyngra en almennir hagsmunir af birtingu slíkra upplýsinga.

Staðfesting vegna annarra ákvæða laga

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir þessum samstæðuársreikningi eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Matthías Þór Óskarsson endurskoðandi, ber ábyrgð á endurskoðun samstæðuársreikningsins og þessari áritun.

Reykjavík, 4. febrúar 2021

KPMG ehf.

Rekstrarreikningur ársins 2020

	Skýr.	2020	2019
Sala	8.	41.203	51.181
Kostnaðarverð seldra vara	9.	(31.748)	(42.477)
Framlegð.....		9.454	8.703
Aðrar rekstrartekjur	10.	323	243
Laun og launatengd gjöld	11.	(4.047)	(2.788)
Sölu- og dreifingarkostnaður	12.	(2.407)	(2.159)
Annar rekstrarkostnaður	13.	(647)	(577)
		(7.101)	(5.525)
Hagnaður fyrir afskriftir og fjármagnsliði (EBITDA)		2.676	3.422
Afskriftir rekstrarfjármuna og óefnislegra eigna	19.	(1.307)	(1.093)
Hagnaður fyrir fjármagnsliði (EBIT)		1.369	2.329
Fjármunatekjur	15.	130	29
Fjármagnsgjöld	15.	(431)	(460)
		(301)	(430)
Áhrif hlutdeildarféлага	22.	(88)	(132)
Hagnaður fyrir tekjuskatt		980	1.767
Tekjuskattur	16.	(188)	(358)
Hagnaður ársins		791	1.409
Skipting hagnaðar			
Eigendur móðurfélags		759	1.372
Minnihluti í dótturfélögum		32	37
		791	1.409
Hagnaðarhlutur:			
Hagnaður á hlut	28.	0,39	0,68
Þynntur hagnaður á hlut	28.	0,39	0,68

Skýringar á blaðsíðum 14-40 eru óaðskiljanlegur hluti af samstæðuársreikningnum.

Yfirlit um heildarafkomu 2020

	Skýr.	2020	2019
Hagnaður ársins		791	1.409
Liðir færðir beint á eigið fé sem síðar kunna að verða endurflokkaðir í rekstrarreikningi:			
Þýðingarmunur hlutdeildar- og dótturfélaga		652	104
Þýðingamunur vegna áhættuvarna hreinnar fjárfestingar	(	478)	(47)
Tekjuskattsáhrif vegna áhættuvarna hreinnar fjárfestingar		96	9
		<u>269</u>	<u>66</u>
Heildarhagnaður ársins		<u>1.060</u>	<u>1.475</u>
Skipting heildarhagnaðar			
Eigendur móðurfélags		1.002	1.439
Minnihluti í dótturfélögum		58	36
		<u>1.060</u>	<u>1.475</u>

Skýringar á blaðsíðum 14-40 eru óaðskiljanlegur hluti af samstæðuársreikningnum.

Efnahagsreikningur 31. desember 2020

	Skýr.	31.12.2020	31.12.2019
Fastafjármunir			
Viðskiptavild	17.	3.947	3.545
Aðrar óefnislegar eignir	18.	682	647
Rekstrarfjármunir	19.	11.264	10.813
Leigueignir	19.	1.682	1.486
Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum	22.	521	409
Langtímakröfur	23.	29	0
Fastafjármunir		18.125	16.900
Veltufjármunir			
Birgðir	24.	2.705	3.313
Viðskiptakröfur	25.	3.145	3.608
Aðrar skammtímakröfur	26.	229	133
Veltuhlutabréf		223	0
Handbært fé		1.078	506
Veltufjármunir		7.378	7.561
Eignir samtals		25.503	24.461
Eigið fé			
Hlutfé		1.936	1.986
Yfirverðsreikningur hlutafjár		3.210	3.210
Bundnir eiginfjárreikningar		1.565	1.597
Óráðstafað eigið fé		2.958	2.837
Eigið fé hluthafa móðurfélags	27.	9.670	9.629
Hlutdeild minnihluta		252	193
Eigið fé samtals		9.921	9.823
Langtímaskuldir og skuldbindingar			
Tekjuskattsskuldbinding	29.	392	403
Leiguskuldbindingar	30.	1.608	1.392
Skuldir við lánastofnanir	31.	5.705	5.481
Langtímaskuldir og skuldbindingar		7.705	7.276
Skammtímaskuldir			
Skuldir við lánastofnanir	31.	2.370	503
Viðskiptaskuldir		2.448	2.851
Næsta árs afborganir af langtímaskuldum	31.	531	544
Næsta árs afborganir af leiguskuldbindingum	30.	212	208
Skuldir við tengd félög	35.	4	16
Tekjuskattur til greiðslu	16,29	208	326
Aðrar skammtímaskuldir	32.	2.105	2.914
Skammtímaskuldir		7.877	7.362
Skuldir samtals		15.582	14.638
Eigið fé og skuldir samtals		25.503	24.461

Skýringar á blaðsíðum 14-40 eru óaðskiljanlegur hluti af samstæðuársreikningnum.

Eiginfjáryfirlit ársins 2020

	Hlutfé	Yfirverðs- reikningur hlutafjár	Varasjóður v. Lögbundinn varasjóður	Varasjóður v. kaupréttar- samninga	Þýðingar- munur	Bundinn hlutdeildar- reikningur	Óráðstafað eigið fé	Eigið fé hluthafa móðurfélags	Hlutdeild minnihluta	Eigið fé samtals
2019										
Eigið fé hluthafa 31.12.2018	2.053	3.210	459	1	(1.116)	1.476	2.764	8.847	157	9.004
IFRS 16 innleiðing							(106)	(106)	0	(106)
Leiðrétt eigið hlutfé hluthafa 1.1.2019	2.053	3.210	459	1	(1.116)	1.476	2.659	8.741	157	8.898
Hagnaður ársins							1.372	1.372	37	1.409
Önnur heildarafkoma					66			66	(1)	66
Heildarhagnaður tímabilsins					66	0	1.372	1.438	36	1.475
Bundið v/ afkomu dóttur- og hlutd.félaga					(53)	722	(669)	0		0
Keypt eigin bréf	(67)						(483)	(549)		(549)
Lagt í lögbundinn varasjóð			42				(42)	0		0
Staða 31.12.2019	1.986	3.210	501	1	(1.103)	2.198	2.837	9.630	193	9.823
2020										
Eigið fé hluthafa 31.12.2019	1.986	3.210	501	1	(1.103)	2.198	2.837	9.629	193	9.823
Hagnaður ársins							759	759	32	791
Önnur heildarafkoma					269			269	26	295
Heildarhagnaður tímabilsins					269	0	759	1.028	58	1.087
Bundið v/ afkomu dóttur- og hlutd.félaga						833	(833)	0		0
Fenginn arður og kaup á eigin bréfum dótturfélags						(1.133)	1.133	0		0
Úthlutaður arður til hluthafa							(600)	(600)		(600)
Innleystir kaupréttarsamningar				(1)			(4)	(4)		(4)
Keypt eigin bréf	(50)						(334)	(384)		(384)
Staða 31.12.2020	1.936	3.210	501	1	(834)	1.898	2.958	9.670	252	9.921

Skýringar á blaðsíðum 14-40 eru óaðskiljanlegur hluti af samstæðuársreikningnum.

Sjóðstreymisýfirlit ársins 2020

		2020	2019
Rekstrarhreyfingar			
Hagnaður tímabilsins		791	1.409
Leiðrétt fyrir:			
Afskriftir	19.	1.307	1.093
Áhrif hlutdeildarféлага	22.	88	132
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	15.	274	402
Söluhagnaður eigna		(5)	(6)
Tekjuskattur	16.	188	357
Veltufé frá rekstri án vaxta og tekjuskatts		2.644	3.386
Breyting á rekstrartengdum eignum og skuldum:			
Birgðir, breyting		723	1.432
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur, breyting		642	805
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir, breyting		(1.495)	(207)
		(130)	2.030
Handbært fé frá rekstri án vaxta og skatta		2.514	5.417
Innborgaðar vaxtatekjur		32	29
Greidd vaxtagjöld		(424)	(438)
Greiddur tekjuskattur		(310)	(435)
Handbært fé frá rekstri		1.812	4.573
Fjárfestingarhreyfingar			
Fjárfesting í rekstrarfjármunum	19.	(1.071)	(711)
Söluverð rekstrarfjármuna		126	27
Fjárfesting í dótturfélögum		(101)	(47)
Fjárfest í hlutdeildarfélagum		(196)	(45)
Fjárfesting í veltuhlutabréfum		(126)	0
Arður frá hlutdeildarfélagum		0	44
Verðbréf, breyting		(23)	16
Fjárfestingarhreyfingar		(1.391)	(716)
Fjármögnunarhreyfingar			
Kaup á eigin bréfum		(384)	(549)
Afborganir langtímaskulda og leigusamninga		(2.023)	(2.480)
Tekin ný langtímalán		1.258	1.945
Greiddur arður		(600)	0
Skuld við tengd félög		0	16
Handbært fé frá félagi í samstæðu		1	78
Skammtímalán, breyting		1.849	(3.188)
Fjármögnunarhreyfingar		101	(4.178)
Hækkun (lækkun) á handbæru fé		522	(321)
Handbært fé í byrjun árs		506	818
Gengismunur á handbæru fé		50	10
Handbært fé í lok ársins		1.078	506
Fjárfestingar og fjármögnun án greiðsluáhrifa:			
Fjárfesting í rekstrarfjármunum		0	219
Hækkun skammtímaskulda		0	(219)

Skýringar á blaðsíðum 14-40 eru óaðskiljanlegur hluti af samstæðuársreikningnum.

Skýringar

Reikningsskilaaðferðir

1. Félagið

Skeljungur hf. („félagið“) er íslenskt hlutfélag með lögheimili á Íslandi. Skráð heimilisfang er Borgartún 26, Reykjavík. Ársreikningurinn hefur að geyma samstæðureikning félagsins og dótturfélaga þess (sem vísað er til í heild sem „samstæða“ og eitt og sér sem „félag“) og hlutdeild samstæðunnar í hlutdeildarfélögum.

Megintilgangur félagsins er innflutningur, sala og dreifing á eldsneyti, en einnig smurolíu, efnavöru og áburði, svo og hverskonar viðskipti með aðrar vörur, bæði í smásölu og heildsölu. Ennfremur lánastarfsemi, rekstur fasteigna, skipa, þjónustustöðva og annar atvinnurekstur, eða þátttaka í atvinnustarfsemi, samkvæmt ákvörðun stjórnar. Samstæðan starfar á tveimur landfræðilegum mörkuðum, á Íslandi og í Færeyjum. Á Íslandi er félagið rekið undir merkjum Skeljungs, Orkunnar Kvikk og starfræktar eru 65 bensinstöðvar og 4 birgðastöðvar. Dótturfélagið P/F Magn er með starfsemi í Færeyjum og rekur 11 smásölu- og bensinstöðvar víðs vegar um Færeyjar auk þess að reka 2 birgðastöðvar og sérhæfa sig í umhverfisvænum húshitunarlausnum. Viðskiptavinir félaganna koma úr öllum geirum samfélagsins.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningur samstæðunnar er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur um upplýsingar samkvæmt lögum og reglum um ársreikninga félaga með skráð hlutabréf.

Stjórn Skeljungs hf. samþykkti og heimilaði birtingu samstæðuársreikningsins þann 4. febrúar 2021.

Reikningsskil samstæðunnar byggja á kostnaðarverði, að því undanskildu að afleiðusamningar eru færðir á gangvirði.

3. Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Ársreikningur samstæðunnar er birtur í íslenskum krónum, sem er starfrækslugjaldmiðill samstæðunnar. Allar fjárhæðir eru birtar í milljónum króna nema annað sé tekið fram.

4. Mat stjórnenda á reikningsskilunum

Gerð samstæðuársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að verða frábrugðnar þessu mati.

Mat og forsendur þess eru í stöðugri endurskoðun. Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því tímabili sem breytingin á sér stað og þeim framtíðartímabilum sem breytingarnar hafa áhrif á.

Upplýsingar um mikilvægar ákvarðanir þar sem reikningsskilaaðferðir hafa mest áhrif á skráðar fjárhæðir eigna og skulda í samstæðuársreikningnum er að finna í skýringu 17 um mat á endurheimtanlegum fjárhæðum fjárskapandi eininga sem innihalda viðskiptavild.

a. Ákvörðun gangvirðis

Hluti af reikningsskilaaðferðum og skýringum samstæðunnar krefjast ákvörðunar á gangvirði, bæði vegna fjármálagerninga og annarra eigna og skulda.

Að svo miklu leyti sem hægt er, notar samstæðan markaðsupplýsingar við ákvörðun gangvirðis en liggi slíkar upplýsingar ekki fyrir er byggt á mati stjórnenda. Ef upplýsingar frá þriðja aðila, líkt og verð frá miðlurum eða verðmatsþjónustu, eru notaðar við ákvörðun gangvirðis þá nýta stjórnendur upplýsingarnar til að styðja við þá niðurstöður að matið uppfylli kröfur um alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS), þar á meðal það stig sem slíkt mat myndi falla undir.

Gangvirðið er flokkað í þrjú stig eftir forsendum sem notaðar eru við matið.

- Stig eitt byggir á skráðu verði á virkum markaði fyrir samskonar eignir og skuldir.

- Stig tvö byggir á beinum eða óbeinum markaðsforsendum sem eru aðrar en skráð verð á virkum markaði sem flokkast undir stig eitt.

- Stig þrjú byggir á forsendum og gögnum sem ekki er unnt að afla á markaði.

Nánari upplýsingar um forsendur sem notaðar eru við ákvörðun gangvirðis er að finna í skýringu 17 um óefnislegar eignir og skýringu 33 um áhættustýringu.

Veltuhlutabréf samanstanda af eignarhlutum í skráðum félögum og eru skráð á gangvirði.

Skýringar

5. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

Samstæðan hefur beitt reikningsskilaaðferðum sem lýst er í þessari skýringu með samræmdum hætti á öllum þeim tímabilum sem birt eru í ársreikningnum nema að annað sé tekið fram.

a. Grundvöllur samstæðu

i) Sameining fyrirtækja

Samstæðan færir sameiningu fyrirtækja með því að nota kaupaðferðina þegar yfirráð flytjast til hennar. Endurgjald fyrir yfirtöku er að jafnaði metið á gangvirði eins og keyptar hreinar aðgreinanlegar eignir. Viðskiptavild sem verður til er virðisprófuð árlega. Allur hagnaður af hagstæðum kaupum er færður í rekstrarreikning þegar í stað. Viðskiptakostnaður er gjaldfærður þegar hann fellur til nema hann tengist útgáfu skuldabréfa eða hlutabréfa.

Hlutdeild annarra eigenda, það er þeirra sem ekki eru ráðandi, er metin miðað við hlutdeild þeirra í aðgreinanlegum eignum yfirtekinnar einingar á kaupdegi.

ii) Dótturfélög

Dótturfélög eru þau félög þar sem samstæðan fer með yfirráð. Yfirráð grundvallast af því hvort fjárfestir hefur ákvörðunarvald yfir fjárfestingunni, ber áhættu eða hefur réttinn til að njóta breytilegs ávinnings vegna þátttöku í fjárfestingunni og getur með ákvörðunarvaldi haft áhrif á ávinning sinn af fjárfestingunni. Reikningsskil dótturfélaga eru innifalin í reikningsskilum samstæðunnar frá því að yfirráð nást og þar til þeim lýkur.

iii) Viðskipti felld út úr samstæðureikningnum

Viðskipti milli félaga innan samstæðunnar, staða milli þeirra og óinnleystar tekjur og gjöld sem myndast hafa í viðskiptum milli félaganna eru felld út við gerð ársreiknings samstæðunnar. Óinnleystur hagnaður sem hefur myndast í viðskiptum við hlutdeildarfélög er felldur út í samræmi við hlutdeild samstæðunnar í félögunum. Óinnleyst tap er felld út með sama hætti og óinnleystur hagnaður, en aðeins að því marki að ekkert bendi til virðisrýrnunar fjárfestinganna.

iv) Hlutdeildarfélög

Hlutdeildarfélög eru þau félög þar sem samstæðan hefur veruleg áhrif á fjárhags- og rekstrarstefnu, en ekki yfirráð. Veruleg áhrif eru alla jafna til staðar þegar samstæðan ræður yfir 20% til 50% atkvæðaréttar, að meðtöldum hugsanlegum nýtanlegum atkvæðarétti, ef einhver er.

Hlutdeildarfélögin eru færð í ársreikning félagsins með hlutdeildaraðferð og eru í upphafi færð á kostnaðarverði og er þar meðtalin kostnaður við kaupin.

Ársreikningur samstæðunnar inniheldur hlutdeild í hagnaði eða tapi hlutdeildarfélaga samkvæmt hlutdeildaraðferð, frá upphafi áhrifa til loka þeirra. Verði hlutdeild samstæðu í tapi meiri en bókfært verð hlutdeildarfélags er bókfærða verðið fært í núll og færslu frekara taps hætt nema samstæðan hafi gengist í ábyrgðir fyrir hlutdeildarfélagið eða fjármagnað það. Ef hagnaður verður á rekstri hlutdeildarfélags á síðari tímabilum er ekki færð hlutdeild í hagnaði þeirra fyrr en hlutdeild í tapi sem ekki var fært hefur verið jöfnuð.

b. Erlendir gjaldmiðlar

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð í starfrækslugjaldmiðli samstæðunnar á gengi viðskiptadags. Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi á uppgjörsdegi. Gengismunur sem myndast vegna eigna og skulda í erlendum gjaldmiðlum er færður í yfirlit um heildarafkomu samstæðunnar.

Skýringar

b. Erlendir gjaldmiðlar frh.:

Dótturfélög með annan starfsrækslugjaldmiðil en íslenska krónu

Eignir og skuldir erlendra starfsemi eru umreiknaðar í íslenskar krónur miðað við gengi uppgjörsdags. Tekjur og gjöld erlendra starfsemi eru umreiknuð í íslenskar krónur á meðalgengi ársins. Gengismunur sem myndast við yfirfærslu í íslenskar krónur er færður á sérstakan lið í yfirliti um heildarafkomu. Sjóðstreymi er umreiknað í íslenskar krónur á meðalgengi ársins. Þegar erlend starfsemi er seld, að hluta til eða öllu leyti, er tengdur gengismunur fluttur í rekstrarreikning.

Samstæðan beitir áhættuvarnarreikningsskilum á gengismun sem myndast vegna þýðingar reikningsskila erlendra starfsemi úr starfsrækslugjaldmiðli erlendra starfsemi í starfsrækslugjaldmiðil móðurfélagsins.

Að því marki sem vörn er virk, er gengismunur vegna fjárskuldar sem skilgreind er með áhættuvörn vegna fjárfestingar í erlendri starfsemi færður meðal annarra heildarafkomu og þar af leiðandi á þýðingarmun meðal eigin fjár. Annar gengismunur vegna fjárskuldarinnar er færður í rekstrarreikning. Þegar varin fjárfesting er seld eða aflögð er viðeigandi fjárhæð endurflokkuð af þýðingarmun yfir í rekstrarreikning sem hluti af hagnaði eða tap við sölu eða aflögn starfseminnar.

c. Tekjur

(i) Seldar vörur og þjónusta

Tekjur af eldsneyti og öðrum vörum eru færðar við afhendingu og mánaðarlega eru sendir út reikningar til stærri viðskiptavina sem ekki eru í staðgreiðsluviðskiptum og greiðslufrestur er 20-40 dagar.

(ii) Aðrar rekstrartekjur

Meðal annarra rekstrartekna færast umboðslaun, hagnaður af sölu eigna, leigutekjur og aðrar tekjur. Aðrar tekjur eru færðar við afhendingu vöru eða þjónustu. Leigutekjur eru tekjufærðar línulega í rekstrarreikning á leigutímanum.

d. Gjöld

(i) Kostnaðarverð seldra vara

Kostnaðarverð seldra vara samanstendur af innkaupsverði seldra birgða ásamt flutningskostnaði, vörugjöldum og tollum.

(ii) Rekstrarleigugreiðslur

Greiðslur vegna rekstrarleigusamninga eru færðar línulega í rekstrarreikning á leigutímanum.

e. Hlunnindi starfsmanna

(i) Framlög í iðgjaldatengda lífeyrissjóði

Samstæðan greiðir iðgjöld vegna starfsmanna sinna til sjálfstæðra iðgjaldatengdra lífeyrissjóða. Samstæðan ber enga ábyrgð á skuldbindingum sjóðanna. Iðgjöldin eru gjaldfærð í rekstrarreikningi meðal launa og launatengdra gjalda eftir því sem þau falla til.

(ii) Kaupréttarsamningar

Gangvirði kaupréttarsamninga við starfsmenn er metið á samningsdegi og verður gjaldfært meðal launa og launatengdra gjalda á því tímabili sem starfsmennirnir ávinna sér kauprétti. Mótfærsla verður á sérstakan lið meðal eigin fjár. Árleg gjaldfærsla er leiðrétt með tilliti til fjölda áunninna kaupréttar. Gangvirði kaupréttarsamninga er metið með Black-Scholes aðferðinni. Við matið eru notaðar forsendur um gengi hlutabréfa á matsdegi, gengi í kaupréttarsamningum, vænt flókt á gengi hlutabréfa, gildistíma samninganna, væntar arðgreiðslur og áhættulausa vexti (byggt á ríkisverðbréfum).

f. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Fjármunatekjur samstanda af vaxtatekjum af fjárfestingum, arðtekjum og gangvirðisbreytingum fjáreigna á gangvirði gegnum rekstrarreikning. Vaxtatekjur eru færðar í rekstrarreikning eftir því sem þær falla til miðað við virka vexti. Arðstekjur eru færðar í rekstrarreikning á þeim degi sem arðsúthlutun er samþykkt.

Fjármagnsgjöld samstanda af vaxtakostnaði af lántökum, bakfærslu núvirðingar skuldbindinga, gangvirðisbreytingum fjáreigna á gangvirði gegnum rekstrarreikning og virðisrýrnun annarra fjáreigna en lána og krafna.

Hagnaði eða tapi vegna gengisbreytinga erlendra gjaldmiðla er jafnað saman og fært annað hvort sem fjármunatekjur eða fjármagnsgjöld eftir því sem við á.

Skýringar

g. Tekjuskattur

Gjaldfærður tekjuskattur samanstendur af tekjuskatti til greiðslu og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur til greiðslu og frestaður tekjuskattur er færður í rekstrarreikning nema þegar hann tengist liðum sem eru færðir beint á eigið fé eða meðal annarrar heildaraflkomu í yfirliti um heildaraflkomu.

Tekjuskattur til greiðslu er tekjuskattur sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðar ársins, miðað við gildandi skatthlutfall á uppgjörssdegi, auk leiðréttinga á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára.

Frestaður tekjuskattur er færður vegna tímabundinna mismuna á bókfærðu verði eigna og skulda í ársreikningnum annars vegar og skattverði þeirra hins vegar. Útreikningur á frestuðum skatti byggir á því skatthlutfalli sem vænst er að verði í gildi þegar tímabundnir mismunir koma til með að snúast við, miðað við gildandi lög á uppgjörssdegi. Skatteign og tekjuskattsskuldbindingu er jafnað saman ef til staðar er lagaleg heimild til að jafna tekjuskatt til greiðslu á móti skatteign og þær heyra undir sömu skattyfirvöld.

Skatteign er færð vegna yfirfæranlegs skattalegs taps, skattaívilnana og frádráttarbærra tímabundinna mismuna að því marki sem líklegt er talið að skattskyldur hagnaður verði til ráðstöfunar í framtíðinni sem unnt verður að nýta eignina á móti. Skatteignin er metin á hverjum uppgjörssdegi og lækkuð að því marki sem talið er líklegt að hún nýtist ekki.

h. Hagnaður á hlut

Í ársreikningnum er sýndur grunnhagnaður á hlut og þynntur hagnaður á hlut fyrir almenna hluti í félaginu. Grunnhagnaður á hlut er reiknaður sem hlutfall afkomu, sem ráðstafað er til almennra hluthafa í félaginu, og vegins meðalfjölda útistandandi almennra hluta á árinu.

i. Óefnislegar eignir og viðskiptavild

(i) Færsla og mat

Viðskiptavild sem myndast við kaup á eignarhlutum í dótturfélögum svarar til mismunar á upphaflegu kaupverði eignarhlutans annars vegar og hlutdeild í hreinni eign félags á kaupdegi hins vegar. Virðisrýrnunarpróf er framkvæmt að minnsta kosti árlega.

Hugbúnaður og viðskiptasambönd frá dótturfélagi sem hafa ákveðinn líftíma, eru færð á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum og uppsafnaðri virðisrýrnun ef einhver er.

(ii) Kostnaður sem fellur til síðar

Kostnaður sem fellur til síðar er aðeins eignfærður ef hann eykur væntan framtíðarávinning þeirrar eignar sem hann tengist. Reglulegar viðgerðir og viðhald er fært til gjalda þegar kostnaður fellur til.

(iii) Afskriftir

Afskriftir eru reiknaðar af kostnaðarverði eignar að frádregnu áætluðu niðurlagsverði. Afskriftir eru reiknaðar línulega miðað við áætlaðan nýtingartíma og er færð í rekstrarreikning. Viðskiptavild er ekki afskrifuð.

Áætlaður nýtingartími á árinu og samanburðarári greinist þannig:

Hugbúnaður	10 ár
Viðskiptasambönd	20 ár

Afskriftaraðferðir, nýtingartími og niðurlagsverð eru endurmetin á hverjum uppgjörssdegi og breytt ef það er viðeigandi.

Skýringar

j. Rekstrarfjármunir

(i) Færsla og mat

Rekstrarfjármunir eru færðir til eignar á kostnaðarverði að fráðregnum uppsöfnuðum afskriftum og uppsafnaðri virðisrýrnun.

Kostnaðarverð samanstendur af beinum kostnaði sem fellur til við kaupin. Kostnaðarverð rekstrarfjármuna sem félagið byggir sjálft innifelur efniskostnað, launakostnað og annan beinan kostnað sem fellur til við að koma eigninni í notkun og eignfærðan fjármagnskostnað. Aðkeyptur hugbúnaður sem er nauðsynlegur hluti til að starfrækja viðkomandi búnað er færður til eignar sem hluti af kostnaðarverði búnaðar.

Þegar rekstrarfjármunir eru samsettir úr einingum með ólíkan nýtingartíma eru einingarnar aðgreindar meðal rekstrarfjármuna.

Hagnaður eða tap af sölu rekstrarfjármuna er ákvarðað með því að bera saman söluverð og bókfært verð eignarinnar og er jafnað saman og fært í rekstrarreikning meðal annarra tekna eða annars rekstrarkostnaðar.

(ii) Kostnaður sem fellur til síðar

Kostnaður sem fellur til síðar er aðeins eignfærður ef hann eykur væntan framtíðarávinning þeirrar eignar sem hann tengist. Reglulegar viðgerðir og viðhald er fært til gjalda þegar kostnaður fellur til.

(iii) Afskriftir

Afskriftir eru reiknaðar af kostnaðarverði eignar að fráðregnu niðurlagsverði. Verulegir einstakir hlutar einstakra eigna eru metnir og ef hlutinn hefur nýtingartíma sem er annar en eignin sjálf, þá er sá hluti afskrifaður sérstaklega.

Afskriftir eru færðar línulega í rekstrarreikning miðað við áætlaðan nýtingartíma einstakra hluta rekstrarfjármuna. Land er ekki afskrifað.

Rekstrarfjármunir eru afskrifaðir frá þeim degi sem þeir eru uppsettir og tilbúnir til notkunar eða í tilviki eigna sem samstæðan byggir sjálf, frá þeim degi sem eignin er fullgerð og tilbúin til notkunar.

Áætlaður nýtingartími á árinu og samanburðarári greinist þannig:

Olíustöðvar og fasteignir	11 - 50 ár
Vélar, áhöld og tæki	4 - 13 ár

Afskriftaraðferðir, nýtingartími og niðurlagsverð eru endurmetin á hverjum uppgjörsdegi og breytt ef það er viðeigandi.

k. Leigusamningar

Við upphaf samnings leggur samstæðan mat á það hvort samningur eða hluti hans feli í sér leigusamning. Samningur er leigusamningur að hluta eða heild ef hann felur í sér rétt til yfirráða tiltekinnar eignar á tilteknu tímabili í skiptum fyrir endurgjald. Við mat á því hvort leigusamningur felur í sér yfirráð tiltekinnar eignar notar samstæðan skilgreiningu leigusamnings í IFRS 16.

(i) Samstæðan sem leigutaki

Við upphaf eða breytingu á samningi sem felur í sér leiguhluta úthlutar samstæðan endurgjaldinu á sérhvern leiguhluta á grundvelli sjálfstæðs verðs hvers hlutar fyrir sig. Fyrir leigusamninga um fasteignir hefur samstæðan hins vegar kosið að aðgreina ekki leiguhluta frá öðrum hlutum samningsins og færir þá sem einn leigusamning.

Samstæðan færir leigueign og leiguskuld við upphaf leigusamnings. Leigueignin er upphaflega færð á kostnaðarverði, sem er upphafleg fjárhæð leiguskuldarinnar að teknu tilliti til leigugreiðslna sem hafa fallið til fyrir eða á upphafsdegi samningsins, beins kostnaðar við öflun leigueignarinnar og áætlaðs kostnaðar við að taka niður og fjarlægja eignina, eða til þess að færa eignina eða umhverfi hennar í samt horf að loknum leigusamningi, og að fráðregnum leiguvilfinnum sem samstæðan hefur fengið.

Skýringar

(i) Samstæðan sem leigutaki frh.:

Leigugeignin er afskrifuð línulega frá upphafi til loka leigusamningsins, nema þegar eignarhald flyst yfir til félagsins í lok leigutímabilsins eða ef kostnaðarverð leigugeignarinnar endurspeglar að samstæðan muni nýta sér kauprétt í lok leigutímabilsins. Í þeim tilfellum er leigugeignin afskrifuð á nýtingartíma eignarinnar, sem er ávarðaður með sömu aðferð og notuð er fyrir aðra fastafjármuni félagsins. Jafnframt er virði leigugeignar lækkað reglubundið um sem nemur virðisrýrnun hennar, ef einhver er, og leiðrétt vegna endurmats leiguskuldarinnar.

Leiguskuld er upphaflega færð við núvirði ógreiddra leigugreiðslna á upphafsdegi leigusamningsins. Greiðslurnar eru núvirtar með því að nota innbyggða vexti leigusamningsins, séu þeir tilækir, en annars notar samstæðan þá vexti sem hún fær af nýju lánsfé. Að jafnaði notar samstæðan vexti á nýju lánsfé til núvirðingar.

Samstæðan ákvarðar vexti af nýju lánsfé með því að sækja vaxtaupplýsingar vegna ólíkra fjármögnunarleiða og gerir tiltekna aðlaganir til að endurspegla skilmála leigusamningsins og eiginleika eignarinnar sem er leigð.

Leigugreiðslur sem eru innfaldar í ákvörðun fjárhæðar leiguskuldar fela í sér eftirfarandi:

- Fastar greiðslur, þar með talda leigugreiðslur sem eru samkvæmt eðli sínu fastar;
- Breytilegar leigugreiðslur tengdar vöxtum eða vísitölu, upphaflega áætlaðar miðað við vexti eða vísitölu á upphafsdegi;
- Fjárhæðir sem gert er ráð fyrir að þurfi að greiða samkvæmt hrakvirðistryggingu; og
- Kaupverð samkvæmt kaupréttarákvæði í leigusamningi þegar samstæðan telur nokkuð víst að hún muni nýta kaupréttinn, leigugreiðslur á valkvæðum framlengingartímabilum ef samstæðan er nokkuð viss um að hún muni nýta framlengingarheimildir og greiðslur vegna uppsagnar leigusamnings fyrir lok leigutímans, nema samstæðan sé nokkuð viss um að nýta ekki uppsagnarheimildir.

Leiguskuldin er færð á afskrifuðu kostnaðarverði með því að nota aðferð virkra vaxta. Hún er endurmetin þegar breyting verður á framtíðarleigugreiðslum vegna breytinga á vísitölu eða vöxtum, ef breyting verður á mati félagsins á fjárhæð sem hún væntir að verði greidd samkvæmt hrakvirðistryggingu, ef samstæðan breytir mati sínu á því hvort hún muni nýta kaupréttarákvæði, heimildir til framlengingar eða uppsagnar leigusamnings eða þegar breyting verður á fjárhæð leigugreiðslu sem er í eðli sínu föst.

Þegar leiguskuldin er endurmetin með þessum hætti er samsvarandi leiðrétting gerð á bókfærðu verði leigugeignarinnar, eða leiðrétting færð í rekstrarreikning félagsins ef bókfært virði leigugeignarinnar hefur verið fært niður í núll.

Leigugeignir sem ekki uppfylla skilgreiningu á fjárfestingarfasteign eru færðar meðal rekstrarfjármuna í efnahagsreikningi en leiguskuldir meðal vaxtaberandi lána.

Skammtímaleigusamningar og leigusamningar um óverulegar eignir

Samstæðan kys að færa ekki leigugeignir og leiguskuldir vegna leigusamninga um óverulegar eignir og skammtímaleigusamninga, þar á meðal um tölvubúnað. Samstæðan gjaldfærir leigugreiðslur vegna þessara leigusamninga línulega á leigutíma.

(ii) Samstæðan sem leigusali

Við upphaf eða breytingu á samningi sem inniheldur leigupátt skiptir samstæðan endurgjaldi samkvæmt samningnum niður á einstaka leigupátti samningsins á grundvelli hlutfallslegs sjálfstæðs verðs þeirra.

Þegar samstæðan er leigusali er ákvarðað við upphaf leigusamnings hvort um er að ræða fjármögnunarleigusamning eða rekstrarleigusamning.

Við flokkun leigusamnings leggur samstæðan heildstætt mat á það hvort leigusamningurinn flytji meginhluta áhættu og ávinnings sem tilheyrir eignarhaldi undirliggjandi eignar. Ef það er niðurstaðan þá er leigusamningurinn fjármögnunarleigusamningur, en ef ekki þá er hann rekstrarleigusamningur. Ákveðnir þættir eru hluti af þessu mati eins og til dæmis hvort leigusamningurinn nær yfir meginhluta hagræns endingartíma eignarinnar.

Skýringar

(ii) Samstæðan sem leigusali frh.:

Þegar samstæðan tekur eign á leigu og leigir hana áfram færir hún hagsmuni sína samkvæmt upphaflegum leigusamningi annars vegar og framleigusamningi hins vegar. Samstæðan flokkar framleigusamning með vísan til leigueignarinnar sem leiðir af upphaflegum leigusamningi, en ekki með vísan til undirliggjandi eignar. Ef upphaflegur leigusamningur er skammtímaleigusamningur sem samstæðan fer með eftir undanþágunni sem gerð er grein fyrir hér að framan er framleigusamningurinn rekstrarleigusamningur.

Ef samningur felur í sér leigupátt og aðra óskylda þætti, þá beitir samstæðan IFRS 15 til þess að úthluta endurgjaldi á einstaka þætti samningsins.

Leigusamningar

Samstæðan beitir kröfum IFRS 9 um afskráningu og virðisrýrnun á hreinni eign leigusamninga. Þá fer samstæðan reglulega yfir áætlað ótryggt hrakvirði sem er notað til þess að reikna út heildarfjárfestingu félagsins í leigusamningnum.

Samstæðan færir leigugreiðslur vegna rekstrarleigusamninga línulega yfir leigutímabilið meðal annarra tekna í rekstrarreikningi.

Að jafnaði áttu sambærilegar reikningsskilaaðferðir við um samstæðuna sem leigusala á samanburðartímabilinu og eiga nú við samkvæmt IFRS 16, þó að því undanskildu að framleigusamningur sem samstæðan gerði á núverandi reikningsskilatímabili er flokkaður sem fjármögnunarleigusamningur.

I. Birgðir

Birgðir eru metnar á kostnaðarverði eða hreinu söluvirði, hvoru sem lægra reynist. Kostnaðarverð birgða byggir á fyrst inn - fyrst út reglunni og innifelur kostnað sem fellur til við að afla birgðanna og koma þeim á þann stað og í það ástand sem þær eru í á uppgjörsdegi. Hreint söluvirði er áætlað söluverð í venjulegum viðskiptum að frádregnum áætluðum kostnaði við að selja vöruna.

m. Skuldbindingar

Skuldbinding er færð í efnahagsreikninginn þegar samstæðunni ber lagaleg eða ætluð skylda vegna fyrri atburðar og líklegt er að komi til greiðslu og hægt er að meta hana á áreiðanlegan hátt. Skuldbinding er metin út frá væntu framtíðarfjárfleði, sem er núvirt með vöxtum fyrir skatta sem endurspegla markaðsvexti og þá áhættu sem fylgir skuldbindingunni. Bakfærsla núvirðingarinnar er færð sem fjármagnsgjöld.

n. Fjármálagerningar

(i) Fjáreignir aðrar en afleiðusamningar

Til fjármálagerninga sem ekki eru afleiðusamningar teljast viðskiptakröfur og aðrar kröfur, handbært fé, lántökur, viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir.

Fjármálagerningar sem ekki eru afleiðusamningar eru færðir á gagnvirði við upphaflega skráningu í bókhaldi. Þegar fjármálagerningar eru ekki metnir á gangvirði gegnum rekstrarreikning, er allur beinn viðskiptakostnaður færður til hækkunar á virði þeirra við upphaflega skráningu í bókhald. Eftir upphaflega skráningu eru fjármálagerningar sem ekki eru afleiðusamningar færðir með þeim hætti sem greinir hér eftir.

Fjáreignir færðar á afskrifuðu kostnaðarverði

Fjáreignir á afskrifuðu kostnaðarverði eru fjáreignir með föstum eða ákvarðanlegum greiðslum sem ekki eru skráðar á virkum markaði. Slíkar eignir eru í upphafi færðar á gangvirði að viðbættum öllum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru lán og kröfur færðar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti, að frádreginni virðisrýrnun þegar við á. Fjáreignir á afskrifuðu kostnaðarverði samanstanda af handbæru fé, verðbréfaeign, samningum, viðskiptakröfum og öðrum kröfum.

Handbært fé

Til handbærs fjár teljast sjóður og óbundnar bankainnstæður.

Aðrar fjárskuldir

Aðrar fjárskuldir eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti.

Í skýringum 5 (f) er gerð grein fyrir reikningsskilaaðferðum vegna fjármunatekna og fjármagnsgjalda.

Skýringar

(ii) Fjárskuldir aðrar en afleiðusamningar

Skuldabréf og aðrar fjárskuldir eru upphaflega bókfærð á þeim degi sem til þeirra er stofnað. Allar aðrar fjárskuldir eru upphaflega færðar á þeim viðskiptadegi þegar samstæðan gerist aðili að samningsbundnum ákvæðum fjármálagerningsins.

Samstæðan afskráir fjárskuld þegar samningsbundnum skyldum vegna skuldagerningsins er lokið, þær felldar niður eða falla úr gildi.

Fjáreignum og fjárskuldum er jafnað saman og hrein fjárhæð færð í efnahagsreikning þegar og aðeins þegar lagalegur réttur samstæðunnar er til staðar um jöfnun og fyrirhugað er annaðhvort að gera upp með jöfnun fjáreigna og fjárskulda eða innleysa eignina og gera upp skuldina á sama tíma.

Samstæðan flokkar fjárskuldir aðrar en afleiðusamninga sem aðrar fjárskuldir. Slíkar skuldir eru upphaflega færðar á gangvirði að viðbættum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru þessar fjárskuldir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti.

Til fjárskulda samstæðunnar, annarra en afleiðusamninga, teljast lántökur, viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir.

(iii) Afleiðusamningar

Afleiðusamningar eru upphaflega færðir á gangvirði. Beinn viðskiptakostnaður vegna þeirra er færður í rekstrarreikning eftir því sem hann fellur til. Eftir upphaflega skráningu eru afleiðusamningar (að meðtöldum innbyggðum afleiðum) færðir á gangvirði í efnahagsreikning og gangvirðisbreytingar færðar í rekstrarreikning meðal fjármunatekna og fjármagnsgjalda. Afleiðusamningar vegna innkaupa á olíu eru færðir meðal birgða í efnahagsreikningi, en viðskiptakostnaður er færður meðal kostnaðarverðs seldra vara.

(iv) Hlutfé

Hlutfé er flokkað sem eigið fé. Beinn kostnaður við útgáfu almennra hluta er færður til lækkunar á yfirverðsreikningi hlutafjár að frádregnum skattaáhrifum.

Kaup á eigin hlutum

Við kaup á eigin hlutum er kaupverðið, að meðtöldum beinum kostnaði, fært til lækkunar á eigin fé. Þegar eigin hlutir eru seldir eða endurútfærðir er eigið fé hækkað og hagnaður eða tap af viðskiptunum fært á eigið fé.

o. Virðisrýrnun

(i) Fjáreignir aðrar en afleiðusamningar

Á hverjum uppgjörsdegi er kannað hvort til staðar sé hlutlæg vísbending um virðisrýrnun fjáreigna sem ekki eru færðar á gangvirði gegnum rekstrarreikning, þar með töldum eignarhlutum í hlutdeildarfélagum. Fjáreign telst hafa orðið fyrir virðisrýrnun ef hlutlægar vísbendingar eru til staðar um virðisrýrnun vegna eins eða fleiri atburða eftir upphaflega skráningu eignarinnar, sem leiða til þess að vænt framtíðarsjóðstreymi af eigninni verði lægra en áður var talið og hægt er að meta áhrif atburðarins með áreiðanlegum hætti.

Við mat á virðisrýrnun einstakra flokka fjáreigna styðst samstæðan við sögulega leitni á líkum um vanskil, tímasetningu endurheimtu og innleyst töp, með tilliti til mats stjórnenda á því hvort núverandi efnahags- og lánsaðstæður leiði til að tapið verði í raun hærra eða lægra en söguleg reynsla segir til um.

(ii) Aðrar eignir

Bókfært verð annarra eigna samstæðunnar, að undanskildum birgðum og skatteign, er yfirfarið á hverjum uppgjörsdegi til að meta hvort vísbendingar séu um virðisrýrnun þeirra. Sé einhver slík vísbending til staðar er endurheimtanleg fjárhæð eignarinnar metin. Virðisrýrnunarpróf vegna viðskiptavildar eru gerð að minnsta kosti árlega.

Eignum er skipt upp í minnstu fjárskapandi einingar sem hægt er prófa fyrir virðisrýrnun og eru óháðar öðrum eignum eða fjárskapandi einingum. Viðskiptavild sem myndast vegna sameiningar fyrirtækja er skipt á fjárskapandi einingar eða hóp fjárskapandi eininga sem vænta má að njóti góðs að samlegðaráhrifum.

Skýringar

p. Starfspáttayfirlit

Starfspáttur er eining innan samstæðunnar sem viðhefur starfsemi sem getur aflað tekna og stofnað til útgjalda, þ.m.t. tekjur og gjöld vegna viðskipta við aðrar rekstareiningar samstæðunnar. Afkoma starfspátta, sem aðskildar fjárhagsupplýsingar eru fáanlegar fyrir, eru reglulega skoðaðar af stjórnendum samstæðunnar til þess að taka ákvarðanir um úthlutun auðlinda til starfspáttarins og við mat á árangri hans. Stjórnendur samstæðunnar álíta hana einn starfspátt. Landfræðilegir starfspættir eru tveir.

q. Nýir reikningsskilastaðar og túlkanir

Nokkrir nýir alþjóðlegir reikningsskilastaðlar gilda um fjárhagsár sem hefjast eftir 1. janúar 2020 en er heimilt að beita fyrir gildistöku þeirra. Samstæðan hefur hins vegar ekki innleitt nýja eða breytta reikningsskilastaðla fyrir gildistíma við gerð þessara reikningsskila.

Ekki er búist við að nýir staðlar og breytingar eftirfarandi á stöðlum og túlkunum muni hafa veruleg áhrif á reikningsskil samstæðunnar.

- COVID-19 tengdar leiguúvilnanir (Breyting á IFRS 16).
- Fastafjármunir: Ávinningur áður en ætluð notkun hefst (Breytingar á IAS 16).
- Tilvísun til hugtakaramma alþjóðlegra reikningsskilastaðla (Breytingar á IFRS 3).
- Flokkun skulda í langtíma og skammtímahluta (Breytingar á IAS 1).
- IFRS 17 Vátryggingasamningar og breytingar á IFRS 17 Vátryggingasamningar.

Skýringar

7. Landfræðileg skipting

Við framsetningu upplýsinga hér að neðan er byggt á landfræðilegri staðsetningu félaga í samstæðu.

Árið 2020

Rekstrarreikningur

	Ísland	Færeyjar	Samtals
Heildartekjur	25.970	15.560	41.530
Tekjur innan samstæðu	(327)	0	(327)
Tekjur utan samstæðu	25.643	15.560	41.203
Framlegð	5.557	3.897	9.454
EBITDA	1.168	1.509	2.676
EBIT	146	1.223	1.369

Efnahagsreikningur

Fastafjármunir	12.299	5.825	18.125
Veltufjármunir	4.197	3.182	7.378
Eignir samtals	16.496	9.007	25.503
Langtímaskuldir	4.502	3.203	7.705
Skammtímaskuldir	5.275	2.602	7.877
Skuldir samtals	9.777	5.805	15.582

Árið 2019

Rekstrarreikningur

	Ísland	Færeyjar	Samtals
Heildartekjur	33.713	18.269	51.982
Tekjur innan samstæðu	(802)	0	(802)
Tekjur utan samstæðu	32.911	18.269	51.181
Framlegð	5.367	3.337	8.703
EBITDA	1.976	1.445	3.422
EBIT	1.125	1.204	2.329

Efnahagsreikningur

Fastafjármunir	11.813	5.087	16.900
Veltufjármunir	5.179	2.383	7.561
Eignir samtals	16.991	7.469	24.461
Langtímaskuldir	5.608	1.668	7.276
Skammtímaskuldir	5.209	2.153	7.362
Skuldir samtals	10.817	3.821	14.638

8. Sala

Sala greinist þannig:

	2020	2019
Eldsneyti	32.105	45.928
Vörusala	9.097	5.253
Sala samtals	41.203	51.181

Skipting sölu eftir vörutegundum

Bensín og dísel	16.910	21.988
Flugvélaeldsneyti	1.665	4.666
Skipaeldsneyti	10.753	15.462
Annað eldsneyti	2.733	3.813
Aðrar vörur	9.142	5.253
Sala samtals	41.203	51.181

Skýringar

9. Kostnaðarverð seldra vara

Kostnaðarverð seldra vara greinist þannig:

	2020	2019
Eldsneyti	25.896	39.195
Aðrar vörur	5.852	3.282
Kostnaðarverð seldra vara samtals	31.748	42.477

10. Aðrar rekstrartekjur

Aðrar rekstrartekjur greinast þannig:

Leigutekjur	201	83
Söluhagnaður rekstrarfjármuna	9	18
Umboðslaun	4	4
Aðrar tekjur	109	138
Aðrar rekstrartekjur samtals	323	243

11. Laun og launatengd gjöld

Laun og launatengd gjöld greinast þannig:

Laun	3.224	2.323
Mótframlag í lífeyrissjóð	403	259
Önnur launatengd gjöld	420	205.982
Laun og launatengd gjöld samtals	4.047	2.788
Meðalfjöldi starfsmanna umreiknað í ársverk	364	259
Stöðugildi í árslok	408	406

12. Sölu- og dreifingarkostnaður

Sölu og dreifingarkostnaður greinist þannig:

Dreifingarkostnaður	1.095	989
Markaðskostnaður	559	454
Húsnæðiskostnaður	753	716
Sölu og dreifingarkostnaður samtals	2.407	2.159

13. Annar rekstrarkostnaður

Annar rekstrarkostnaður greinist þannig:

Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	466	473
Húsnæðiskostnaður	32	25
Upplýsingatækni	149	80
Annar rekstrarkostnaður samtals	647	577

14. Þóknarir til endurskoðenda

Þóknarir til endurskoðenda greinast þannig:

Endurskoðun ársreiknings	26	18
Könnun árshlutareiknings	0	2
Önnur þjónusta	19	14
Þóknun til endurskoðanda samtals	45	33

Skýringar

15. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	2020	2019
Fjármunatekjur greinast þannig:		
Vaxtatekjur af handbæru fé	1	5
Vaxtatekjur af skuldabréfum	1	6
Vaxtatekjur af kröfum	32	18
Gangvirðisbreyting af veltuhlutabréfum	97	0
Fjármunatekjur samtals	130	29
Fjármagnsgjöld greinast þannig:		
Vaxtagjöld	411	448
Gengismunur	20	12
Fjármagnsgjöld samtals	431	460
Hrein fjármagnsgjöld	301	430

16. Tekjuskattur		
Gjaldfærður tekjuskattur í rekstrarreikningi greinist þannig:		
Ógreiddur tekjuskattur	208	326
Frestaður tekjuskattur	(20)	32
Gjaldfærður tekjuskattur	188	358

Virkur tekjuskattur í rekstrarreikningi greinist þannig:

	2020	2019
Hagnaður fyrir tekjuskatt	980	1.767
Tekjuskattur miðað við gildandi skatthlutfall	20,00% 196	20,00% 353
Áhrif skatthlutfalla hjá erlendu dótturfélagi	2,18% (21)	0,83% (29)
Aðrir liðir	(1,38%) 14	0,50% 33
Tekjuskattur í rekstrarreikningi	19,21% 188	18,67% 358

17. Óefnislegar eignir
Viðskiptavild er prófuð fyrir virðisrýrnun árlega. Eignir voru metnar á gangvirði á kaupdegi.

Viðskiptavild greinist þannig:	2020	2019
Viðskiptavild 1.1	3.545	3.333
Viðbót vegna kaupa á dótturfélagi	106	174
Þýðingarmunur	296	38
Viðskiptavild 31.12.	3.947	3.545

Virðisrýrnunarpróf viðskiptavilda

Við framkvæmd virðisrýrnunarprófs var endurheimtanlegt virði metið útfrá nýtingarvirði þeirra sjóðskapandi eininga sem viðskiptavildin tilheyra. Viðskiptavild sem myndast hefur við kaup hefur verið útteilt niður á viðeigandi dótturfélög sem skilgreind eru sem minnstu mögulegu aðgreinanlegu sjóðskapandi einingar af stjórnendum samstæðunnar. Viðskiptavild greinist þannig niður á sjóðskapandi einingar:

	Viðskiptavild	
	2020	2019
Ísland.....	1.457	1.525
Færeyjar.....	2.490	2.020
Samtals.....	3.947	3.545

Skýringar

17. Óefnislegar eignir frh.

Endurheimtanlegt virði sjóðskapandi eininganna er byggt á notkunarvirði þar sem áætlað framtíðar sjóðstreymi eininganna miðað við áframhaldandi notkun var núvirt með veginni ávöxtunarkröfu einingarinnar. Fjárfæðið var byggt á rekstraráætlun eininganna sem var gerð af stjórnendum félaganna og samþykkt af viðkomandi stjórn.

Lykilforsendur sem stuðst er við í mati á notkunarvirði er mat stjórnenda á framtíðarþróun á eldsneytismarkaði og byggja þær á upplýsingum frá utanaðkomandi aðilum ásamt sögulegu gengi félaganna. Notkunarvirði eininganna var byggt á eftirfarandi lykilforsendum:

	Ísland		Færeyjar	
	2020	2019	2020	2019
Langtímaavöxtur.....	2,5%	2,5%	0,5%	0,5%
Meðalvöxtur framlegðar (5ár).....	0,8%	1,6%	-3,0%	0,5%
Meðalvöxtur EBITDA (5ár).....	5,0%	1,2%	-3,0%	0,5%
WACC	8,0%	8,4%	7,0%	7,0%
Skuldsetning.....	60,0%	48,0%	50,0%	50,0%
Vaxtagjöld.....	4,7%	6,6%	2,3%	2,4%

Raunhæf breyting á lykilforsendum myndi ekki leiða til virðisrýrnunar í hvorugri sjóðseiningunni.

18. Aðrar óefnislegar eignir

Aðrar óefnislegar eignir tilheyra Magn P/F og Basko greinast þannig:

	Viðskipta- sambönd	Hugbúnaður	Samtals
Aðrar óefnislegar eignir 1.1.2019	391	300	691
Viðbót á árinu	0	12	12
Afskrifað á árinu	(27)	(41)	(67)
Þýðingarmunur	8	6	14
Aðrar óefnislegar eignir 31.12.2019	372	277	647
Viðbót á árinu	0	10	10
Afskrifað á árinu	0	(46)	(46)
Þýðingarmunur	31	37	68
Aðrar óefnislegar eignir 31.12.2020	403	279	682
Afskriftarhlutföll	5%	10%	

19. Rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir og afskriftir greinast þannig:

	Olíustöðvar og fasteignir	Aðrar eignir	Samtals
Heildarverð			
Heildarverð 1.1.2019	14.880	2.904	17.784
Endurflokkun eigna	14	(14)	(0)
Viðbót á árinu	538	725	1.263
Selt og niðurlagt á árinu	(32)	(180)	(212)
Þýðingarmunur	68	55	123
Heildarverð 31.12.2019	15.469	3.490	18.958
Viðbót á árinu	697	390	1.087
Selt og niðurlagt á árinu	(156)	(85)	(241)
Þýðingarmunur	380	228	608
Heildarverð 31.12.2020	16.389	4.023	20.412

Skýringar

19. Rekstrarfjármunir frh.

Afskriftir

Afskrifað 1.1.2019	5.716	1.683	7.399
Endurflokkun eigna	2 (	2)	0
Afskrifað á árinu	604	265	868
Selt og niðurlagt á árinu	(21) (	140) (	161)
Þýðingarmunur	22	17	39
Afskrifað 31.12.2019	6.323	1.822	8.145
Afskrifað á árinu	614	352	966
Selt á árinu	(48) (	67) (	115)
Þýðingarmunur	62	89	152
Afskrifað 31.12.2020	6.951	2.196	9.148

Leigugeignir

Nýtingarréttur 1.1.2019.....	866	21	887
Verðbætur á árinu	12	0	12
Áhrif nýrra og aflagðra samninga	718	14	732
Afskrifað á árinu	(136) (	12) (	147)
Þýðingarmunur	3	0	3
Nýtingarréttur 31.12.2019	1.462	24	1.486
Verðbætur á árinu	49	0	49
Áhrif nýrra og aflagðra samninga	368	24	392
Afskrifað á árinu	(258) (	11) (	269)
Þýðingarmunur	24	0	24
Nýtingarréttur 31.12.2020	1.646	36	1.682

Bókfært verð 1.1.2019	9.164	1.221	10.385
Bókfært verð 31.12.2019	10.608	1.691	12.299
Bókfært verð 31.12.2020	11.083	1.862	12.946

Afskriftarhlutföll	2-9%	8-25%
Áætlaður nýtingartími	11 - 50 ár	4 - 13 ár

Afskriftir ársins skiptast þannig:

	2020	2019
Afskrift óefnislegra eigna	77	67
Afskrift rekstrarfjármuna og leigugeigna	1.230	1.025
Samtals	1.307	1.093

Virðisrýrnunarpróf rekstrarfjármuna

Í árslok 2020 var gert sérstakt virðisrýrnunarpróf á bókfærðu verði birgðastöðva félagsins á Íslandi og litið á þær sem sér sjóðskapandi einingar eins og á árinu 2019. Það er mat stjórnenda og stjórnar félagsins að rétt sé að horfa sérstaklega á virði birgðastöðvanna við mat á bókfærðu virði rekstrarfjármuna.

Niðurstaða prófsins leiddi ekki til virðisrýrnunar á árinu.

Helstu forsendur sem notaðar eru við matið eru taldar upp hér að neðan. Stærðirnar vísa til mats stjórnenda á framtíð viðeigandi iðnaðar og sögulegum gildum.

	2020	2019
Ávöxtunarkrafa (WACC)	8,0%	8,4%
Framtíðarvöxtur (nafnvöxtur)	2,5%	2,5%
Áætluð aukning EBITDA (meðaltal næstu fimm ára)	3,0% (	6,5%)

Ávöxtunarkrafan er í samræmi við markaðsupplýsingar um sambærileg félög í lok árs þar sem skuldsetningarhlutfall er 60% og markaðsvextir 4,7%.

Raunhæf breyting á lykilmforsendum myndi ekki leiða til virðisrýrnunar.

Skýringar

20. Fasteignamat og váttryggingarverð

Váttryggingarverð mannvirkja á Íslandi nam í lok árs 2020 samtals 9.532 millj. kr. (2019: 8.540 millj. kr.). Fasteignamat mannvirkja og lóða nam í lok árs 2020 samtals 3.995 millj. kr. (2019: 4.019 millj. kr.). Váttryggingarverð véla, áhalda og tækja félagsins nam í árslok 2020 samtals 1.898 millj. kr. (2019: 1.981 millj. kr.).

Ekkert fasteignamat er á eignum í Færeyjum en bókfært verð fasteigna nam 2.795 millj. kr. í árslok 2020 (2019: ISK 2.437 millj. kr.). Váttryggingarverðmæti fasteigna og annarra eigna nam 3.382 millj. kr. í árslok 2020 (2019: ISK 3.192 millj. kr.).

21. Veðsetningar

Til tryggingar skulda hefur Skeljungur skrifað undir veðsamning við Íslandsbanka um veð í hluta af olústöðvum og fasteignum. Auk þess er Íslandsbanki með veð í hluta af vörubirgðum og innstæðum á reikningum.

Þá hefur Betri banki í Færeyjum handveð í hlutum Magn og félagið hefur veðsett veltufjármuni sína að fjárhæð 2.098 millj. kr. og fastafjármuni að fjárhæð 4.028 millj. kr.

22. Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum

Eignarhlutir samstæðunnar í hlutdeildarfélögum greinast þannig:

		2020		2019	
	Eignarhlutur	Hlutdeild í afkomu	Bókfært verð	Hlutdeild í afkomu	Bókfært verð
EAK ehf., Ísland	33,3%	(35)	83	17	118
Fjölver ehf., Ísland	33,3%	0	10	(1)	9
EBK ehf., Ísland	25,0%	(24)	132	13	156
Vegsauki ehf., Ísland	50,0%	(0)	18	2	18
Wedo ehf., Ísland	16,9%	(44)	118	(170)	86
P/F Jarðhiti, Færeyjar	20,0%	14	40	7	21
Önnur félög	25,0%	0	120	0	0
Eignarhluti í hlutdeildar- félögum samtals		(89)	521	(132)	409

Á undirritunardegi ársreiknings lágu ekki fyrir ársuppgjör hjá öllum hlutdeildarfélögum samstæðunnar og í þeim tilfellum var hlutdeild í afkomu byggð á tiltækum drögum að ársreikningum 2020.

23. Langtímakröfur

Langtímakröfur greinast þannig:

	2020	2019
Vaxtaberandi langtímakröfur	56	15
Næsta árs afborgun	(27)	(15)
Langtímakröfur	29	0

24. Birgðir

Birgðir greinast þannig:

Eldsneyti	1.564	2.377
Smurolía	328	316
Aðrar birgðir	812	620
Vörubirgðir samtals	2.705	3.313

Félagið notar afleiðusamninga til að verjast sveiflum á markaðsvirði birgða. Markmið er eingöngu að lágmarka sveiflur sem oliuverð hefur á samstæðuna. Að jafnaði eru afleiðusamningarnir ekki til lengri tíma en 45 daga. Afkoma af þeim er færð meðal birgða sem verið er að verja og færðar í rekstrarreikning á sama tíma og þær eru seldar.

Skýringar

25. Viðskiptakröfur

Viðskiptakröfur greinast þannig:	2020	2019
Nafnverð viðskiptakrafna	3.340	3.768
Niðurfærsla krafna	(195)	(160)
Viðskiptakröfur samtals	3.145	3.608

Í skýringu 33 er að finna frekari upplýsingar um láns- og gengisáhættu og virðisrýrnun (niðurfærslu) viðskiptakrafna.

26. Aðrar skammtímakröfur

Aðrar skammtímakröfur greinast þannig:	2020	2019
Kröfur á hið opinbera	89	44
Næsta árs afborgun langtímakrafna	42	1
Aðrar kröfur	21	10
Fyrirfram greiddur kostnaður	77	78
Aðrar skammtímakröfur í lok ársins	229	133

27. Eigið fé

(i) Hlutfé

Hlutfé félagsins nam í árslok 1.986 millj. kr. samkvæmt samþykktum þess (2019: 2.152 millj. kr.). Eitt atkvæði fylgir hverjum einnar krónu hlut í félaginu. Stjórn félagsins er heimilt að hækka hlutfé félagsins með áskrift nýrra hluta um allt að 811 þús.kr. til þess að efna skuldbindingar gagnvart starfsmönnum Skeljungs hf. og dótturfélaga vegna kaupa á hlutfé í félaginu.

(ii) Yfirverðsreikningur eigin fjár

Yfirverðsreikningur hlutfjár sýnir það sem hluthafar félagsins hafa greitt umfram nafnverð hlutfjár sem félagið hefur selt.

(iii) Lögbundinn varasjóður

Samkvæmt lögum um hlutfélög skal félagið binda 25% af nafnverði hlutfjár í varasjóði, sem ekki má nota til að greiða hluthöfum arð. Við færslu í lögbundinn varasjóð skal ráðstafa 10% af hagnaði ársins þar til 10% af nafnverði hlutfjár er náð og eftir það 5% af hagnaði ársins þar til 25% af nafnverði hlutfjár er náð. Eftir það er ekki krafist frekar færslu í lögbundinn varasjóð.

(iv) Varasjóður vegna kaupréttarsamninga

Þann 9. nóvember 2014 var forstjóra og fjármálastjóra dótturfélagsins Magn í Færeyjum veittur kaupréttur á hlutum í félaginu á genginu 2,82. Þann 31. október 2017 nýttu kaupréttarhafar 97% af kaupréttinum. Á árinu 2020 voru 811.078 hlutir innleystir. Eftir standa réttindi til að kaupa 811.078 hluti í félaginu en réttindin ávinnast við uppsögn. Samkvæmt samþykktum hefur stjórn félagsins heimild til að auka hlutfé til að mæta framangreindum skuldbindingum. Þá hefur félagið lagt í sérstakan varasjóð til að mæta þessari skuldbindingu og kostnaður vegna kaupréttar hefur verið gjaldfærður að fullu.

(v) Þýðingarmunur

Þýðingarmunur samanstendur af gengismun sem verður til vegna umreiknings reikningsskila erlendra dótturfélaga vegna áhættuvarnar hreinnar fjárfestingar en tilgangur varnarinnar er að draga úr gengisáhrifum vegna eignarhluta í dótturfélaginu Magn.

Þann 21. apríl 2017 byrjaði félagið að beita áhættuvarnarreikningsskilum um hreina fjárfestingu vegna gjaldeyrisáhættu sem myndast milli starfrækslugjaldmiðils dótturfélagsins Magn P/F, í dönskum krónum, og starfrækslugjaldmiðils félagsins, í íslenskum krónum. Fjárfesting félagsins í Magn er varin að hluta með lántöku félagsins í dönskum krónum, en bókfært verð lántökunnar var 133 millj. danskar krónur í lok árs. Félagið hefur tilgreint alla lántökuna sem áhættuvarnargerning vegna gjaldeyrisáhættu sem myndast vegna samsvarandi fjárhæðar af hreinni heildarfjárfestingu í Magn.

Skýringar

(v) Þýðingarmunur, frh.:

Félagið mælir virkni áhættuvarnarinnar út frá fjárhæð hreinnar eignar sem varin er. Að svo miklu leyti sem áhættuvörnin er virk er þýðingarmunurinn vegna lántökunnar færður í aðra heildarafkomu og safnast inn á áhættuvarnarreikning meðal eiginfjár. Félagið mun endurflokka þýðingarmuninn af eigin fé yfir í rekstrarreikning ef félagið selur Magn. Félagið færir alla óvirkni, ef einhver er, strax í rekstrarreikning. Engin óvirkni var vegna áhættuvarnar á hreinni fjárfestingu vegna gjaldeyrisáhættu á tímabilinu. Þýðingarmunur ársins er birtur í sérílinu í yfirliti um heildarafkomu og uppsafnaður þýðingarmunur í eiginfjáryfirliti.

(vi) Bundinn reikningur vegna afkomu dóttur- og hlutdeildarféлага

Bundið eigið fé inniheldur hlutdeild í uppsöfnuðum hagnaði dóttur- og hlutdeildarféлага sem er umfram úthlutaðan arð frá viðkomandi félögum.

(vii) Óráðstafað eigið fé

Óráðstafað eigið fé sýnir uppsafnaðan hagnað samstæðunnar að frádregnu framlagi í lögbundinn varasjóð og arðgreiðslum. Óráðstöfuðu eigin fé er unnt að ráðstafa til hluthafa í formi aðgreiðslna.

(viii) Arður

Stjórn félagsins leggur til að greiddur verði út arður að fjárhæð 350 milljónir króna til hluthafa á árinu 2021 vegna rekstrarársins 2020. Stjórn félagsins mun á aðalfundi leggja fram tillögu um endurkaup á eigin hlutum.

(ix) Eiginfjárstýring

Stefna stjórnar félagsins er að viðhalda sterkri eiginfjárstöðu til að tryggja framtíðarþróun félagsins.

Félagið hefur sett sér arðgreiðslustefnu og stefnt er að því greiða árlega til hluthafa 30-50% af hagnaði í formi arðgreiðslna eða endurkaupa á hlutum. Forsendur arðgreiðslu eru að félagið haldist fjárhagslega sterkt m.a. með tilliti til lausafjár sem og að allir skilmálar fjármögnunarsamninga félagsins heimili slíka útgreiðslu. Eiginfjárlutfall í árslok 2020 var 38,9% (2019: 40,2%).

Það voru engar breytingar á eiginfjárstýringu félagsins á árinu og félagið þarf ekki að uppfylla nein ytri skilyrði um lágmarks eiginfjárlutfall umfram þau sem koma fram í lánasamningum.

28. Hagnaður á hlut

Grunn- og þynntur hagnaður á hlut	2020	2019
Hagnaður ársins (eigendur móðurfélags)	759	1.372
Vegið meðaltal útistandandi hluta		
Hlutir 1. janúar	1.986	2.053
Áhrif endurkaupa eigin bréfa	(21)	(37)
Veginn meðalfjöldi útistandandi hluta	1.965	2.015
Grunnhagnaður á hlut	0,39	0,68
Þynnt vegið meðaltal útistandandi hluta		
Hlutir 1. janúar	1.986	2.053
Áhrif endurkaupa eigin bréfa	(21)	(37)
Áhrif kaupréttarsamninga	1	1
Veginn meðalfjöldi útistandandi hluta	1.966	2.016
Þynntur hagnaður á hlut	0,39	0,68

Skýringar

29. Tekjuskattsskuldbinding

Tekjuskattsskuldbinding greinist þannig:

	2020	2019
Tekjuskattsskuldbinding í ársbyrjun	403	671
Mismunur á áætluðum og álögðum gjöldum fyrra árs	42 (	273)
Þýðingarmunur	58	3
Tekjuskattur vegna eiginfjárhreyfinga	(96) (	30)
Reiknaður tekjuskattur af áframhaldandi starfsemi	192	357
Tekjuskattur til greiðslu	(207) (	326)
Tekjuskattsskuldbinding í árslok	392	403

Tekjuskattsskuldbinding skiptist þannig á einstaka liði

Rekstrarfjármunir	719	541
Óefnislegar eignir	71	69
Vörubirgðir	139	91
Viðskiptakröfur	(19) (	5)
Frestun gengismunar	(70) (	23)
Yfirfæranlegt skattalegt tap	(403) (	251)
Aðrir liðir	(45) (	19)
Tekjuskattsskuldbinding í lok ársins	392	403

Í árslok 2020 nemur yfirfæranlegt skattalegt tap samstæðufélaga 1,9 milljörðum króna. Tapið er nýtanlegt á móti skattskyldum tekjum í tíu ár frá að það fellur til. Tapið byrjar að fyrnast í árslok 2021 en 88% af tapinu fyrnist á árunum 2025-2030.

30. Leiguskuldbindingar

Samstæðan leigir verslunar- og skrifstofuhúsnæði. Þessir leigusamningar eru að jafnaði til 5-25 ára með möguleika á endurnýjun í lok leigutímans. Auk þess leigir samstæðan ökutæki og eru þeir samningar að jafnaði til 1-3 ára með möguleika á enurnýjun í lok leigutímans.

Leiguskuldbinding greinist þannig:

	2020	2019
Leiguskuldbinding 1.1	1.600	958
Afborgarnir leigusamninga	(242) (	135)
Nýjir samningar	437	774
Þýðingarmunur	25	3
Leiguskuldbinding 31.12	1.820	1.600

Áhrif leigusamninga í rekstrarreikningi greinast þannig:

Vaxtagjöld á leiguskuldir	103	59
Afskrift leigueigna	255	147

Gjaldagreining

Innan árs	212	208
Eftir ár en innan 5 ára	738	627
5 ár og síðar	871	765
Ónúvirtar greiðslur alls	1.820	1.600

Skýringar

31. Vaxtaberandi skuldir

Þessi skýring veitir upplýsingar um samningsbundin lánskjör af lántökum samstæðunnar, sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði. Skýring 33 inniheldur frekari upplýsingar um vaxtaáættu, gjaldmiðlagengisáættu og lausafjáráættu.

	2020	2019
Staða vaxtaberandi skulda 1.1.	6.527	9.652
Lántaka á árinu	3.107	1.945
Yfirtekin lán	0	342
Afborganir vaxtaberandi lána	(1.792)	(5.532)
Breytingar tengdar fjármögnunargreyingum	1.316	(3.246)
Gengismunur	763	121
Aðrar breytingar tengdar vaxtaberandi skuldum	763	121
Staða vaxtaberandi skulda 31.12.	8.606	6.527

Langtímaskuldir

Óverðtryggð langtímalán ISK	507	1.567
Langtímalán í erlendum gjaldmiðlum	5.728	4.457
Vaxtaberandi langtímaskuldir með næsta árs afborgunum	6.236	6.024
Næsta árs afborgun	(531)	(544)
Vaxtaberandi langtímaskuldir	5.705	5.481

Skammtímaskuldir

Næsta árs afborgun langtímaskulda	531	544
Skammtímaskuldir við lánastofnanir	2.370	503
Vaxtaberandi skammtímaskuldir	2.901	1.047
Vaxtaberandi skuldir samtals	8.606	6.527

Skilmálar vaxtaberandi skulda

	2020			2019	
	Lokagjalddagar	Meðalvextir	Bókfært verð	Meðalvextir	Bókfært verð
Skuldir í erlendum gjaldmiðlum:					
Langtímaskuldir í DKK	2028	2,5%	5.728	2,4%	4.457
Skammtímalán í USD	2021	3,7%	264	5,2%	253
Skammtímalán í DKK	2021	2,4%	0	2,4%	1
			5.992		4.711
Skuldir í íslenskum krónum:					
Óverðtr. langtímalán	2029	3,4%	507	5,0%	1.567
Óverðtr. skammtímalán	2021	2,9%	2.106	4,8%	249
			2.614		1.816
Vaxtaberandi skuldir samtals			8.606		6.527
Afborganir langtímaskulda greinast þannig á næstu ár:				2020	2019
2020				0	544
2021				531	538
2022				539	536
2023				548	541
2024				557	547
2025				567	554
Síðar				3.493	2.765
Langtímaskuldir samtals, þ.m.t. næsta árs afborganir				6.236	6.024

Í lánasamningum koma fram ýmis fjárhagsleg skilyrði sem félögin þurfa að uppfylla, svo sem um lágmarks eigið fé og hámarks skuldsetningarhlutfall. Í lok ársins eru öll fjárhagsleg skilyrði lánasamninga uppfyllt.

Skýringar

32. Aðrar skammtímaskuldir

Aðrar skammtímaskuldir greinast þannig:	2020	2019
Skuld við ríkissjóð	1.453	2.248
Ógreidd launatengd gjöld	531	444
Áfallnir vextir langtímalána	5	14
Ýmsar skammtímaskuldir	116	209
Aðrar skammtímaskuldir samtals	2.104	2.914

33. Áhættustýring

Yfirlit

Helstu fjárhagslegu áhættur sem samstæðan býr við eru: lánsáhætta, lausafjáráhætta og markaðsáhætta. Markaðsáhætta samanstendur af vaxtaáhættu, olíuverðsáhættu og gjaldeyrisáhættu.

Í þessari skýringu eru veittar upplýsingar um framangreindar áhættur, markmið, stefnu og aðferðir félagsins við að meta og draga úr áhættunni, auk upplýsinga um eiginfjárstýringu þess. Að auki eru veittar tölulegar upplýsingar víðar í ársreikningnum.

Áhættustýring

Stjórn, ásamt forstjóra, hefur forystu um að móta stefnu, setja markmið og skilgreina áhættuviðmið félagsins auk þess að koma á virku kerfi innra eftirlits. Áhættustjóri starfar undir framkvæmdastjórn Skeljungs og hefur það hlutverk að staðreyna virkni áhættustýringar innan fyrirtækisins. Áhættustýring félagsins er framkvæmd af stjórnendum félagsins í samræmi við reglur sem stjórn félagsins samþykkir. Markmið félagsins er að stýra áhættu á skilvirkan hátt og tryggja meðvitund um gagnsæi áhættustýringar á öllum stigum, allt frá stjórn niður á einstaka starfsmenn. Áhættustýring félagsins miðast að því að áhætta sé í samræmi við áhættuvilja og stefnu félagsins og þannig stuðla að auknum stöðuleika og langtímaarðsemi.

Lánsáhætta

Lánsáhætta eða mótaðilaáhætta, er hættan á fjárhagslegu tapi samstæðunnar af völdum þess að lánardrottinn, leigusali, birgi, viðskiptavinur eða annar mótaðili uppfylli ekki samningsbundnar skuldbindingar sínar. Lánsáhætta samstæðunnar er einkum vegna viðskiptakrafna.

Lánsáhætta ræðst einkum af aldri viðskiptakrafna, fjárhagsstöðu og starfsemi einstakra viðskiptavina, auk stöðu þeirra atvinnugreina sem stærstu viðskiptavinir félagsins starfa í en þar eru samgöngur, sjávarútvegur og verktakar. 63,4% (2019: 63,2%) af stöðu viðskiptakrafna í lok ársins er vegna 30 stærstu viðskiptakrafna félagsins. Hjá Magn er svipað hlutfall u.p.b. 50,2% (2019: 47,1%).

Samstæðan færir niður viðskiptakröfur og aðrar kröfur vegna áætlaðrar virðisrýrnunar. Niðurfærslan er bæði sérstök niðurfærsla vegna einstakra viðskiptakrafna og almenn niðurfærsla. Við mat á almennri niðurfærslu er byggt á sögulegri tapsreynslu, aldursgreiningu krafna og væntu efnahagsástandi. Almenn er krafa metin endanlega töpuð við gjaldþrot.

Samstæðan hefur sett sér reglur um lánsviðskipti, þar sem leitast er við að lágmarka áhættu þar sem horft er til fjárhagsstöðu, lánshæfismats og starfsemi einstakra viðskiptavina auk stöðu atvinnugreina stærstu viðskiptavina. Allir viðskiptavinir samstæðunnar sem eru í lánaviðskiptum eru með lánamörk á viðskiptareikningi sem þeir geta ekki farið yfir.

Mögulegt tap vegna lánsáhættu

Mesta mögulega tap samstæðunnar vegna fjáreigna er bókfært verð þeirra, sem var eftirfarandi í árslok:

	Skýringar	2020	2019
Langtímakröfur	23.	29	0
Viðskiptakröfur og tengd félög	25.	3.145	3.608
Aðrar skammtímakröfur	26.	229	133
Handbært fé		1.078	506
		4.481	4.248

Skýringar

Virðisrýrnun

Aldursgreining viðskiptakrafna og niðurfærsla á reikningsskiladegi voru eftirfarandi:

	Nafnverð	Virðisrýrnun	Bókfært verð
Árið 2020			
Ógjaldfallnar kröfur	2.656	0	2.656
Gjaldfallnar 0 - 30 daga	399 (	32)	368
Gjaldfallnar 31 - 60 daga	71 (	21)	50
Gjaldfallnar 61 - 90 daga	162 (	110)	52
Gjaldfallnar eldri en 90 daga	51 (	32)	19
	<u>3.340</u> (	<u>195)</u>	<u>3.145</u>
Árið 2019			
Ógjaldfallnar kröfur	2.901	0	2.901
Gjaldfallnar 0 - 30 daga	605 (	35)	570
Gjaldfallnar 31 - 60 daga	67 (	15)	53
Gjaldfallnar 61 - 90 daga	170 (	94)	76
Gjaldfallnar eldri en 90 daga	21 (	13)	9
	<u>3.765</u> (	<u>156)</u>	<u>3.608</u>

Breyting á niðurfærslu viðskiptakrafna innan ársins greinist þannig:

	2020	2019
Staða 1.1.	156	136
Afskrifað á árinu	(16)	(39)
Bókfærð virðisrýrnun	39	54
Þýðingarmunur	16	5
Staða 31.12	<u>195</u>	<u>156</u>

Niðurfærsla viðskiptakrafna er færð meðal sölu- og dreifingarkostnaðar í rekstrarreikningi.

Viðskiptakröfur samstæðunnar greinast þannig í árslok eftir atvinnugreinum:

	Nafnverð	Sérgreind niðurfærsla	Almenn niðurfærsla	Bókfært verð
Árið 2020				
Sjávarútvegur	667 (	8)	(8)	651
Samgöngur	785 (	3)	(22)	761
Verktakar og landbúnaður	1.317 (	2)	(17)	1.298
Aðrar atvinnugreinar og einstaklingar	570 (	80)	(55)	435
	<u>3.340</u> (	<u>92)</u>	<u>(102)</u>	<u>3.145</u>
Árið 2019				
Sjávarútvegur	851 (	16)	(15)	820
Samgöngur	980 (	30)	(4)	946
Verktakar og landbúnaður	362 (	18)	(4)	341
Aðrar atvinnugreinar og einstaklingar	1.571 (	49)	(20)	1.502
	<u>3.765</u> (	<u>113)</u>	<u>(43)</u>	<u>3.608</u>

Aðrar fjáreignir með lánsáhættu eru ekki niðurfærðar þar sem ekki er metin veruleg tapsáhætta í þeim kröfum.

Skýringar

Lausafjárahætta

Lausafjárahætta er hættan á því að samstæðan geti ekki staðið við fjárhagsskuldbindingar sínar eftir því sem þær gjaldfalla. Samstæðan stýrir lausafé með það að markmiði að hafa alltaf nægt laust fé til að mæta skuldbindingum eftir því sem þær gjaldfalla, hvort sem er undir venjulegum eða óvenjulegum kringumstæðum, án þess að verða fyrir óásættanlegu tapi.

Lausafjárstaða samstæðunnar var sterk í árslok 2020 og stjórnendur hennar telja að félagið sé í góðri stöðu til að mæta skuldbindingum sínum þegar þær falla á gjalddaga. Til viðbótar við núverandi skuldir hefur samstæðan aðgang að lánaðinum að fjárhæð 3.790 millj. kr. sem er á gjalddaga á árinu 2022. Í árslok var samstæðan búin að draga 2.370 millj. kr. á lánaðinu.

Samningsbundnar greiðslur vegna fjárskulda, þar með taldar vaxtagreiðslur greinast þannig:

	Bókfært virði	Samtals	Innan árs	Eftir 1 - 3 ár	Eftir 3 - 5 ár	Eftir meira en 5 ár
Árslok 2020						
Vaxtaberandi skuldir	8.606	9.548	695	3.738	1.363	3.752
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	4.556	4.556	4.556			
	13.162	14.104	5.251	3.738	1.363	3.752
Leiguskuldbindingar	1.820	2.216	212	554	371	1.079
Árslok 2019						
Vaxtaberandi skuldir	6.527	7.803	1.089	1.774	1.301	3.639
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	5.850	5.850	5.850			
	12.377	13.653	6.939	1.774	1.301	3.639
Leiguskuldbindingar	1.600	1.913	208	337	290	1.077

Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á því að breytingar í gengi erlendra gjaldmiðla, olíuverði og vaxta hafi áhrif á afkomu samstæðunnar eða virði fjármálagerna. Markmið með stýringu markaðsáhattu er að stýra og takmarka áhættu við skilgreind mörk, jafnframt því sem ábati er hámarkaður.

(i) Verðáhætta

Veigamikil markaðsáhætta samstæðunnar er verðáhætta vegna breytinga á heimsmarkaðsverði á olíu en heimsmarkaðsverð hefur undanfarin ár verið afar sveiflukennt. Mismunur á innkaups- og söluverði getur haft bein áhrif á framlegð samstæðunnar. Þá getur hátt verð á olíu í einhverjum tilfellum dregið úr eftirspurn og þannig haft áhrif á afkomu. Dregið er úr áhættu með því að haga fyrirkomulagi við kaup og sölu með sambærilegum hætti í sérsamningum við stærstu viðskiptavinum samstæðunnar. Samstæðan notar einnig framvirka samninga til að draga úr verðáhættu.

(ii) Gengisáhætta

Félagið býr við gengisáhattu vegna sölusamninga, innkaupa og lántöku og eigna í öðrum gjaldmiðlum en íslenskum krónum (ISK). Viðskipti eiga sér aðallega stað í USD og EUR. Kaup á olíu myndar stærstan hluta innflutnings og eru þau viðskipti í USD en salan er að stórum hluta í ISK. Sala í ISK er 79,5% af heildarsölu (2019: 68,7%), USD 19,1% (2019: 29,6%) og aðrir gjaldmiðlar 1,4% (2019: 1,7%).

Magn býr við gengisáhattu vegna sölusamninga og innkaupa í öðrum gjaldmiðlum en DKK. Sá gjaldmiðill sem skapar mesta áhættu er USD. Kaup á olíu myndar stærstan hluta innflutnings og eru þau viðskipti í USD en salan er að mestum hluta í DKK: Sala í DKK er 77,7% af af heildarsölu (2019: 71,5%), USD 21,4% (2019: 27,9%) og aðrir gjaldmiðlar 0,9% (2019: 0,6%).

Skýringar

(ii) Gengisáhætta frh.

Fjallað er um áhrif gengisbreytinga vegna umreiknings reikningsskila erlendra dóttur- og hlutdeildarfélagi í skýringu 27v en félagið býr við töluverða gengisáhættu vegna þessa. Þýðingarmunur er tilkominn vegna starfsemi P/F Magn, dótturfélags í eigu Skeljungs, sem er með starfsrækslugjaldmiðil í dönskum krónum.

Gengisáhætta samstæðunnar vegna fjáreigna og fjárskulda miðast við nafnverðsfjárhæðir og er eftirfarandi:

2020	USD	EUR	DKK	Aðrir gjaldmiðlar
Viðskiptakröfur	519	0	6	0
Handbært fé	44	15	10	0
Vaxtaberandi skuldir	(264)	0	0	0
Viðskiptaskuldir	(879)	(108)	(3)	(2)
Áhætta í efnahagsreikningi	(580)	(93)	13	(1)

2019	USD	EUR	DKK	Aðrir gjaldmiðlar
Viðskiptakröfur	807	16	0	0
Handbært fé	129	34	3	0
Vaxtaberandi skuldir	(253)	0	0	0
Viðskiptaskuldir	(1.141)	(132)	(5)	(1)
Áhætta í efnahagsreikningi	(458)	(82)	(2)	(0)

Gengi helstu gjaldmiðla var eftirfarandi á árinu:

	Meðalgengi		Gengi í lok árs	
	2020	2019	2020	2019
USD	135,27	122,65	127,21	121,10
EUR	154,52	137,30	156,10	135,83
DKK	20,73	18,39	20,98	18,18

Næmnigreining

Styrking íslensku krónunnar um 10% gagnvart eftirfarandi gjaldmiðlum þann 31. desember hefði hækkað (lækkað) afkomu ársins eftir tekjuskatt um eftirfarandi fjárhæðir, að því gefnu að allar aðrar breytur, svo sem vextir, haldist stöðugar. Veiking krónunnar um 10% hefði haft gagnstæð áhrif. Greiningin var unnin með sama hætti fyrir árið 2019.

	Hagnaður (tap)	
	2020	2019
USD	46	37
EUR	7	7
DKK	(1)	0

Vaxtaáhætta

Vaxtaáhætta er fólgin í því að samstæðan verði fyrir neikvæðum áhrifum af vaxtabreytingum. Lántökur samstæðunnar eru allar með breytilegum vöxtum. Vaxtaberandi eignir samstæðunnar eru hins vegar mjög takmarkaðar og samstæðan stendur því frammi fyrir áhættu á hækkanði vöxtum. Hækkun á vöxtum leiðir til hækkunar á fjármagnsliðum og sjóðstreymisáhættu. Eins og fram kemur í umfjöllun um lausafjárahættu þá leitast samstæðan við að eiga ávallt nægt laust fé til að mæta skuldbindingum sínum.

Breyting á vöxtum á uppgjörssdegi um 100 punkta myndi hækka/lækka afkomu og eigið fé fyrir tekjuskatt um 86 millj. kr. (2019: 65 millj. kr.) vegna áhrifa breytilegra vaxta á lán samstæðunnar. Þessi greining byggir á þeirri forsendu að allar aðrar breytur, svo sem gengi erlendra gjaldmiðla, haldist óbreyttar. Greiningin var unnin með sama hætti fyrir árið 2019.

Skýringar

Önnur markaðsáhætta

Önnur markaðsáhætta er tengd fjárfestingum í skuldabréfum og hlutabréfum og er metin óveruleg.

Flokkun fjármálagerninga

Fjáreignir og fjárskuldir greinast í tiltekna flokka. Flokkun fjáreigna og fjárskulda hefur áhrif á það hvernig fjármálagerningar eru metnir eftir upphaflega skráningu í bókhald. Þeir flokkar sem fjáreignir og fjárskuldir samstæðunnar tilheyra og matsgrundvöllur þeirra er sem hér segir:

- Lán og kröfur eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði.
- Aðrar fjárskuldir eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði.

Eftirfarandi tafla sýnir flokkun fjáreigna og fjárskulda samstæðunnar eftir bókfærðu verði.

	Fjáreignir	Fjárskuldir	Samtals
2020			
Viðskiptakröfur	3.145	0	3.145
Aðrar kröfur	229	0	229
Handbært fé	1.078	0	1.078
Eignir samtals	4.481	0	4.481

Vaxtaberandi skuldir	0	8.606	8.606
Leiguskuldbindingar	0	1.820	1.820
Viðskiptaskuldir	0	2.448	2.448
Aðrar skammtímaskuldir	0	2.105	2.105
Skuldir samtals	0	14.978	14.978

	Fjáreignir	Fjárskuldir	Samtals
2019			
Viðskiptakröfur	3.608	0	3.608
Aðrar kröfur	133	0	133
Handbært fé	506	0	506
Eignir samtals	4.248	0	4.248

Vaxtaberandi skuldir	0	6.527	6.527
Leiguskuldbindingar	0	1.600	1.600
Viðskiptaskuldir	0	2.851	2.851
Aðrar skammtímaskuldir	0	2.914	2.914
Skuldir samtals	0	13.893	13.893

Mat á gangvirði

Viðskiptakröfur og skammtímakröfur eru á gjalddaga innan árs og því ekki núvirtar þar sem óverulegur munur er á gangvirði þeirra annars vegar og bókfærðu verði hins vegar. Gangvirði skulda við lánastofnanir er vænt framtíðarsjóðstreymi, núvirt miðað við markaðsvesti á uppgjörssdegi. Þar sem skuldir við lánastofnanir eru á breytilegum vöxtum og bera vaxtaálag sem endurspeglar markaðsvesti er óverulegur munur á bókfærðu verði þeirra og gangvirði á hverjum tíma. Gangvirði fjáreigna og fjárskulda fellur undir stig 3 í stigveldi gangvirðis.

Afleiðusamningar sem samstæðan gerir til að verjast gjaldmiðlaáhattu eða áhættu vegna breytinga á heimsmarkaðsverði á eldsneyti eru færðir á gangvirði og gangvirðisbreytingar færðar í rekstrarreikning meðal kostnaðarverðs seldra vara. Gangvirði afleiðusamninga er óverulegt í árslok.

Skýringar

34. Rekstrarleigusamningar

Leigutekjur

Samstæðan leigir út húsnæði til ýmissa aðila. Sumir leigusamninganna hafa ótilgreindan leigutíma en leigutími annarra samninga er frá 2-21 árs. Leigutekjur á árinu 2020 námu 201 millj. kr. (2019: 86 millj. kr.). Flestir leigusamninganna eru verðtryggðir. Skuldbinding leigutaka með ótilgreindan leigutíma er aðeins reiknuð sem nemur einu ári. Ónúvirt skuldbinding leigutaka greinist þannig:

	2020	2019
Innan árs	113	89
Eftir 1-5 ár	138	171
Eftir meira en 5 ár	37	0
Samtals	288	260

35. Tengdir aðilar

Skilgreining tengdra aðila

Stórir hluthafar, dótturfélög, hlutdeildarfélag, stjórnarmenn og lykilstjórnendur auk félaga í meirihlutaeigu þessara aðila teljast vera tengdir aðilar félagsins. Skilyrði og skilmálar viðskiptanna voru sambærileg og við ótengda aðila.

Viðskipti við hlutdeildarfélag

	2020	2019
Keyptar vörur og þjónusta	120	186
Seldar vörur og þjónusta	13	23
Kröfur í lok ársins	18	3
Skuldir í lok ársins	4	16

Laun og hlunnindi stjórnar og stjórnenda

2020

Laun og hlunnindi stjórnar og stjórnenda greinast þannig:

	Laun og hlunnindi	Mótframlag í lífeyrissjóð	Fjöldi hluta í árslok 2020*
Jón Ásgeir Jóhannesson, stjórnarformaður	8	1	734.116
Birna Ösk Einarsdóttir, varaformaður	6	1	0
Dagný Halldórsdóttir, stjórnarmaður	4	1	1.250
Elín Jónsdóttir, stjórnarmaður	3	0	0
Þórarinn Arnar Sævarsson, stjórnarmaður	3	0	734.116
Jens Meinhard Rasmussen, stjórnarmaður	2	0	0
Ata Maria Bærentsen, stjórnarmaður	1	0	0
Hendrik Egholm, f.v. forstjóri	43	0	0
Árni Pétur Jónsson, forstjóri *	49	13	0
Framkvæmdastjórnar sviða *	164	24	0
Samtals	284	40	1.469.483

*þúsundir hluta

*Með framkvæmdastjórn er átt við fimm manna framkvæmdastjórn, en einn af þeim hóf störf í september 2020. Bónusgreiðslur vegna uppgjors á eldra kaupaukakerfi, vegna 2019 og 2020 ásamt launatengdum greiðslum eru innifaldar í fjárhæðum hér að ofan sem hér segir: Forstjóri fékk 4,1 millj.kr. bónusgreiðslu vegna 2019 og fær 3,7 millj.kr. bónusgreiðslu vegna 2020. Framkvæmdastjórnar fengu greiddar samtals 10,9 millj.kr. vegna uppgjors á eldra kaupaukakerfi, 24,6 millj.kr. bónusgreiðslu vegna 2019 og fá 11,5 millj.kr. bónusgreiðslu vegna ársins 2020.

Skýringar

Laun og hlunnindi stjórnar og stjórnenda frh. 2019

Laun og hlunnindi stjórnar og stjórnenda greinast þannig:

	Laun og hlunnindi	Mótframlag í lffeyrissjóð	Fjöldi hluta í árslok 2019
Jón Diðrik Jónsson, stjórnarformaður	2	0	0
Birna Ósk Einarsdóttir, stjórnarmaður	5	1	0
Gunn Ellefsen, stjórnarmaður	1	0	0
Jens Meinhard Rasmussen, stjórnarmaður	11	1	0
Kjartan Örn Sigurðsson, stjórnarmaður	1	0	0
Baldur Már Helgason, stjórnarmaður	2	0	0
Ata Maria Bærentsen, stjórnarmaður	4	0	0
Jón Ásgeir Jóhannesson, varaformaður	3	0	242.500
Þórarinn Arnar Sævarsson, stjórnarmaður	3	0	183.000
Hendrik Egholm, forstjóri	62	0	1.644
Árni Pétur Jónsson, forstjóri	17	4	2.350
Framkvæmdastjórar sviða *	206	25	0
Samtals	315	33	429.494

*Með framkvæmdastjórum er átt við þrjá framkvæmdastjóra sviða og tvo fyrrverandi framkvæmdastjóra, sem hættu störfum árið 2019. Bónusgreiðslur og launatengdar greiðslur eru inni þessum tölum.

Með eignarhlutum að ofan eru taldir eignarhlutir maka, ófjárráða barna og fjárráða einstaklinga með sama lögheimili ásamt eignarhlutum í eigu félaga sem stjórnendurnir ráða.

Engin lán hafa verið veitt stjórnarmönnum eða forstjóra félagsins.

36. Dótturfélög í samstæðunni

Eftirfarandi félög eru innifalin í samstæðureikningsskilunum

	Eignarhlutur	
	2020	2019
Bensínorkan ehf., Ísland	100%	100%
Íslenska vetnisfélagið ehf., Ísland	90%	90%
Tollvörugeymsla Skeljungs ehf., Ísland	100%	100%
Barkur ehf., Ísland	66%	66%
Basko ehf., Ísland	100%	100%
26 Fasteign	100%	
Langholt	100%	
P/F Magn, Færeyjar	100%	100%
P/F Demich, Færeyjar	70%	70%

37. Önnur mál

Þann 30. nóvember 2015 birti Samkeppniseftirlitið frummatsskýrslu, sem fól í sér athugun á því hvort grípa þyrfti til aðgerða gegn aðstæðum eða háttsemi sem koma í veg fyrir, takmarka eða hafa skaðleg áhrif á samkeppni almenningi til tjóns. Þess ber að geta að rannsóknin beindist ekki sérstaklega að félaginu sjálfu heldur eldsneytismarkaðinum í heild. Öllum aðilum tengdum eldsneytismarkaðnum var gefið færi á að koma með athugasemdir við skýrsluna og lagði Skeljungur fram rökstuddar athugasemdir sínar þar sem niðurstöðunni, aðferðarfræði við útreikninga og forsendum útreikninga var mótmælt. Með bréfi Samkeppniseftirlitsins, dags. 18. desember 2020, staðfesti eftirlitið að ekki myndi koma til frekari íhlutunar gagnvart Skeljungu á grundvelli markaðsrannsóknarinnar. Í sama bréfi staðfesti Samkeppniseftirlitið um lok annarra mála sem Skeljungur átti aðild að en flest vörðuðu þau álitæfni sem voru til skoðunar í markaðsrannsókninni. Samkeppniseftirlitið hefur þar með staðfest um lok allra stjórnsýslumála er varða Skeljung hf. Þess ber þó að geta að kaup Skeljungs á öllu hlutafé í Port I ehf., eignarhaldsfélag Dælunnar og Löðurs, eru til meðferðar hjá Samkeppniseftirlitinu.

Skýringar

37. Önnur mál frh.

Í nóvember 2020 keypti Skeljungur hf. allt hlutfé í Port l ehf., eignarhaldsfélags Dælnnar ehf. og Löðurs ehf. Kaupin eru háð ýmsum forsendum og fyrirvörum, m.a. um samþykki Samkeppniseftirlitsins. Kaupverð sem Skeljungur mun greiða er á bilinu 910-1.150 millj.kr. Á undirritunardegi ársreiknings hefur Samkeppniseftirlitið ekki veitt heimild fyrir kaupunum.

Í janúarmánuði 2021 var tekin ákvörðun um að taka þátt í hlutafjárukningu í hlutdeildarfélaginu Wedo ehf. Um er að ræða viðbótarfjárfestingu að fjárhæð 227,5 millj.kr. og verður eignarhlutur Skeljungs 25% í kjölfar hlutafjárukningarinnar.

Þann 20. janúar 2020 tók stjórn ákvörðun um að höfða mál gegn íslenska ríkinu (flutningsjöfnunarsjóði) til að sækja um endurgreiðslu á ólögðum greiðslum inntum af hendi Skeljungs til flutningsjöfnunarsjóðs. Í málinu krefst Skeljungur endurgreiðslu að fjárhæð 448 m.kr. Skeljungur telur þessa gjalddöku ólögð og krefst af þeim sökum endurgreiðslu þeirra gjalda sem flutningsjöfnunarsjóður hefur oftekið af Skeljungu. Um er að ræða gjalddöku sem reist var á ákvæðum laga nr. 103/1994 um jöfnun á flutningskostnaði olíuvara. Skeljungur byggir málstað sinn á því að ákvæði fyrrnefndra laga hafi ekki uppfyllt þær stjórnskipulegu kröfur sem gerðar eru til fullgilda sköttunarheimild skv. 40. og 77. gr. stjórnarskrárinnar. Aðalmeðferð málsins á að fara fram 10. febrúar nk.

38. Kennitölur

Helstu kennitölur samstæðunnar:

	2020	2019
Rekstur:		
Framlegð í hlutfalli af sölu	22,9%	17,0%
EBITDA / Framlegð	28,3%	39,3%
EBIT / Framlegð	14,5%	26,8%
Laun / Framlegð	42,8%	32,0%
Sölu og dreifingarkostnaður / Framlegð	25,5%	24,8%
Rekstrarkostnaður / Framlegð	75,1%	63,5%
Arðsemi eigin fjár	8,1%	15,0%
Efnahagur:		
Veltufjárlutfall - veltufjármunir/skammtímaskuldir	0,94	1,03
Lausafjárlutfall - (veltufjármunir - birgðir) / skammtímaskuldir	0,59	0,58
Nettó vaxtaberandi skuldir / EBITDA	2,73	1,76
Eiginfjárlutfall - eigið fé / heildarfjármagn	38,9%	40,2%
Innra virði hlutfjár - eigið fé / hlutfé	5,1	4,9

Ársfjórðungsyfirlit Óendurskoðað

	1F	2F	3F	4F	2019	1F	2F	3F	4F	2020
Sala	11.506	13.356	15.143	11.934	51.939	10.970	9.433	11.642	9.157	41.203
Kostnaðarverð seldra vara	(9.399)	(11.237)	(12.712)	(9.888)	(43.236)	(8.641)	(7.148)	(8.983)	(6.977)	(31.748)
Framlegð.....	2.107	2.119	2.431	2.046	8.703	2.329	2.285	2.659	2.181	9.454
Aðrar rekstrartekjur	41	38	82	82	243	48	81	81	112	323
Laun og launatengd gjöld*	(606)	(710)	(612)	(861)	(2.788)	(999)	(1.031)	(944)	(1.073)	(4.047)
Sölu- og dreifingarkostnaður*	(494)	(531)	(539)	(595)	(2.159)	(596)	(566)	(609)	(636)	(2.407)
Annar rekstrarkostnaður	(156)	(136)	(125)	(160)	(577)	(169)	(137)	(149)	(192)	(647)
	(1.256)	(1.377)	(1.275)	(1.616)	(5.525)	(1.764)	(1.733)	(1.703)	(1.901)	(7.101)
EBITDA	892	780	1.238	512	3.422	614	633	1.038	391	2.676
Afskriftir og virðisrýrnun rekstrarfjármuna	(261)	(268)	(264)	(299)	(1.093)	(312)	(331)	(331)	(333)	(1.307)
EBIT	631	511	974	213	2.329	302	302	707	58	1.369
Fjármunatekjur	5	10	7	8	29	6	8	4	112	130
Fjármagnsgjöld	(116)	(122)	(134)	(88)	(460)	(88)	(110)	(108)	(125)	(431)
	(111)	(112)	(127)	(80)	(430)	(82)	(101)	(104)	(13)	(301)
Ahrif hlutdeildarféлага	(12)	(29)	(58)	(34)	(132)	(17)	(53)	(19)	1	(88)
Hagnaður fyrir tekjuskatt	508	370	788	100	1.767	202	147	584	46	980
Tekjuskattur	(97)	(75)	(163)	(23)	(358)	(43)	(33)	(113)	1	(188)
Hagnaður tímabils	411	295	626	77	1.409	159	114	470	48	791
Liðir færðir beint á eigið fé sem síðar kunna að verða endurflokkaðir í rekstrarreikningi.										
Þýðingarmunur hlutdeildar- og dótturfélaga	130	135	(199)	38	104	612	23	222	(206)	652
Tap vegna varna hreinnar fjárfestingar	(88)	(104)	159	(15)	(47)	(445)	(9)	(151)	127	(478)
Tekjuskattsáhrif vegna varna hreinna fjárfestinga	18	21	(32)	3	9	89	2	30	(25)	96
	60	52	(72)	26	66	256	16	101	(104)	269
(Heildartap) -hagnaður tímabils	471	347	554	103	1.475	415	130	572	(57)	1.060

1. Stjórnarháttumhverfi Skeljungs

Stjórn og stjórnendur Skeljungs hf. leggja ríka áherslu á að í starfsemi félagsins séu góðir stjórnarhættir hafðir að leiðarljósi. Góðir stjórnarhættir eru að mati stjórnar og stjórnenda undirstaða trausts og ábyrgðar stjórnunar en hvort um sig stuðlar að vandaðri ákvarðanatöku og góðum samskiptum milli hluthafa, stjórnar, starfsmanna og annarra hagaðila félagsins.

Þær reglur og leiðbeiningar varðandi stjórnarhætti, sem Skeljungur styðst við í starfsemi sinni, er að finna í lögum nr. 2/1995 um hlutafélög, lögum nr. 108/2007 um verðbréfavíðskipti, reglum Nasdaq Iceland hf. fyrir útgefendur fjármálagerninga,¹ 5. útgáfu af leiðbeiningum Viðskiptaráðs Íslands, Samtaka atvinnulífsins og Nasdaq Iceland um stjórnarhætti fyrirtækja,² og hinum ýmsu reglum sem tengjast félaginu beint, til að mynda samþykktum félagsins, starfsreglum stjórnar og undirnefnda, siðareglum, starfskjarastefnu félagsins, samfélagsábyrgðarstefnu og öðrum stefnuskjölum, sem finna má á heimasíðu félagsins³ og í umfjöllun í ársreikningi félagsins um ófjárhagslega upplýsingagjöf.

Skeljungur fylgdi á árinu 2020 leiðbeiningum um góða stjórnarhætti Ví o.fl. fyrir utan eitt frávik. Í gr. 1.1.1 í leiðbeiningunum kemur fram að þegar stjórn skipuleggur aðalfund félagsins skuli hún stuðla að því að hluthafar geti beitt ákvörðunarvaldi sínu og komið sjónarmiðum sínum á framfæri. Hluthöfum skal m.a. gert kleift að taka þátt í hluthafafundi rafrænt, að hluta til eða að fullu, þ.m.t. greiða atkvæði án þess að vera á staðnum. Hluthöfum Skeljungs hefur ekki verið gert kleift að taka þátt í hluthafafundum með rafrænum hætti (með fjarkosningu). Félagið hefur ekki orðið vart við þörf eða óskir frá hluthöfum um tækifæri til rafrænnar þátttöku í kosningum á hluthafafundum hingað til. Félagið mun endurmeta ef fram koma óskir frá hluthöfum um rafræna kosningu. Hins vegar hafa hluthafar átt þess kost að koma atkvæðum sínum til skila án þess að vera á staðnum, með því að óska eftir því að fá atkvæðaseðla senda til sín með skriflegri beiðni þar um.

2. Helstu þættir í störfum stjórnar á starfsárinu

2.1. Óvenjulegt starfsár

Óhætt er að segja að störf stjórnar hafi litast af tveimur óvenjulegum verkefnum á starfsárinu, þ.e. annars vegar áhrifum af COVID-19 faraldrinum og hins vegar vegna yfirtökutilboðs Strengs hf. í hlutafé félagsins.

Eins og flestir stjórnendur um allan heim hafði COVID-19 faraldurinn mikil áhrif á störf og starfshætti stjórnar, en í árangursmati sem framkvæmt var með utanaðkomandi ráðgjafa og er líst nánar í köflum 2.2. og 6.2., kom fram að stjórn var almennt ánægð með viðbrögð og starfsemi félagsins tengd COVID-19 en eðlilega hafi tíma stjórnar og stjórnenda að miklum hluta verið varið í viðbrögð vegna faraldursins.

Þann 8. nóvember 2020 var svo tilkynnt um samstarf og fyrirhugað yfirtökutilboð Strengs hf. í allt hlutafé Skeljungs, en tveir af fimm stjórnarmönnum eru með beinum hætti tengdir Streng. Tóku þeir því ekki þátt í störfum stjórnar sem vörðuðu skyldum hennar tengdum yfirtökutilboðinu. Tilboðið var lagt fram 6. desember og lauk yfirtökutilboðstímabilinu þann 4. janúar 2021. Samkvæmt 2. mgr. 104. gr. laga um verðbréfavíðskipti nr. 108/2007 er stjórn - á þeim tíma er ákvörðun um yfirtökutilboð er gerð opinber og þar til niðurstöður tilboðs hafa verið gerðar opinberar - óheimilt að taka ákvarðanir sem haft geta áhrif á tilboðið nema að fengnu fyrirfram samþykki hluthafafundar.

Eðli málsins samkvæmt höfðu framangreind verkefni áhrif á hefðbundin störf stjórnar, hvort heldur um var að ræða endurskoðun stjórnarháttanna sem lýst er í kafla 2.2. eða mótun stefnu og framtíðarsýnar félagsins. Endurskoðun stjórnarháttanna er þó að mestu leyti lokið en vinna við stefnumörkun hefur tafist og er stefnt að lokum hennar á næstu mánuðum.

¹ <http://business.nasdaq.com/list/Rules-and-Regulations/European-rules/nasdaq-iceland/index.html>

² https://www.vi.is/files/%C3%BAtg%C3%A1fa/sk%C3%BDrslur/leidbeiningar_um_stjornarhaetti_fyrirtaekja.pdf

³ <https://www.skeljungur.is/stefnur-reglur>

2.2. Þróun og styrking góðra stjórnarháttanna á árinu

Í stjórnarháttayfirlýsingu stjórnar í fyrra kom fram að stjórnarhættir samstæðunnar væru til endurskoðunar með ytri ráðgjafa í því skyni að kortleggja og skilgreina hlutverk, umboð og ábyrgð á samstæðugrunni. Hefur því rík áhersla og vinna verið við að efla og styrkja góða stjórnarhætti innan félagsins.

Kortlagning og úttekt stjórnarháttanna félagsins hófst á árinu 2019 af hálfu ráðgjafa á vegum Strategíu og var gerð verkáætlun um áframhaldandi vinnu við endurskoðun stjórnarháttanna. Meðal annars voru samþykktir, starfskjarastefna og stjórnarháttayfirlýsing sérstaklega rýndar fyrir aðalfund ársins 2020 ásamt ófjárhagslegri upplýsingagjöf í ársreikningi. Nokkrar tafir urðu á vinnunni framan af árinu 2020 tengdar COVID-19 og yfirtökutilboðs eins og fjallað er um í kafla 2.1, en stjórn lagði ríka áherslu á vinnu við uppfærslu stjórnarháttanna samstæðu Skeljungs á síðari hluta ársins 2020 og í upphafi árs 2021.

Mikilvægur þáttur í rýni stjórnarháttanna var ítarlegt árangursmat stjórnar og forstjóra sem fram fór í desember 2020. Árangursmatið framkvæmdi Helga Hlín Hákonardóttir, lögmaður og ráðgjafi hjá Strategíu, með trúnaðarviðtölum við hvern og einn stjórnarmann. Í árangursmatinu var meðal annars leitast við að afla upplýsinga um sjónarmið stjórnarmanna vegna gildandi stjórnarháttanna félagsins og framkvæmdar þeirra, úrbótatilagna sem fyrir lágu vegna stjórnarháttanna, sem og annarra sjónarmiða sem stjórnarmenn kunnu að hafa. Árangursmatið reyndist mikilvægur þáttur við endanlegar útfærslur og samþykkt breytinga á stjórnarháttum – og ekki síst sameiginlegan skilning og stefnu stjórnarmanna vegna stjórnarháttanna Skeljungs.

Helstu niðurstöður árangursmatsins voru að þrátt fyrir krefjandi starfsumhverfi, s.s. vegna COVID-19 og yfirtökutilboðsins, þá hafi samstarf og verklag stjórnar verið mjög gott – og trúnaður hafi skapast í samstarfi innan stjórnar.

Ítarlegar upplýsingar um niðurstöður árangursmats stjórnar eru raktar í kafla 6.2.

Í kjölfar yfirferðar yfir árangursmat stjórnar, fól stjórn ritara stjórnar, sem hefur haft yfirumsjón með vinnu með ráðgjafa við kortlagningu og úttekt stjórnarháttanna, að gera innleiðingaráætlun í samráði við formann vegna þeirra úrbóta sem ráðgjafi Strategíu hafði lagt til í kjölfar árangursmatsins. Endanleg innleiðing úrbótanna verður unnin í samráði við ytri ráðgjafa eftir því sem við á – og einstök úrbótaverkefni lögð fyrir stjórn eftir því sem innleiðingu vindur fram. Stjórn lagði til að miðað yrði við að innleiðingu á þeim verkefnum yrði lokið fyrir aðalfund félagsins árið 2021.

Hér á eftir fara nánari upplýsingar um þau úrbótaverkefni sem lokið er:

2.3. Stjórnarhættir á samstæðugrunni, breytingar

Nokkur vinna fór í kortlagningu og úttekt á stjórnarháttum Skeljungs á samstæðugrunni. Sú vinna stendur enn yfir og verður lokið þegar endurskoðuð stefna og framtíðarsýn liggja fyrir, en eftirfarandi eru helstu úrbætur sem gerðar hafa verið:

- Gerð var sérstök starfslýsing fyrir forstjóra Skeljungs sem m.a. lítur að hlutverk hans, umboði og ábyrgð vegna stjórnarháttanna á samstæðugrunni
- Breytingar voru gerðar stjórn P/F Magn félagsins á þann hátt að forstjóri Skeljungs tók sæti í stjórn félagsins ásamt tveimur óháðum stjórnarmönnum. Áður hafði sama stjórn setið í Skeljungi og P/F Magn. Auk þess var samþykktum P/F Magn breytt á þann hátt að skilgreindar voru tilteknaðar ákvarðanir sem væru ávallt háðar samþykki allra stjórnarmanna.
- Gildissvið starfskjarastefnu Skeljungs sem samþykkt var á aðalfundi 2020 gildir á samstæðugrunni og fylgdi stjórn eftir innleiðingu hennar þannig að öll félög innan samstæðunnar samræmdu verklag sitt og kaupauka í samræmi við starfskjarastefnuna. Vísað er að öðru leyti til skýrslu um framkvæmd starfskjarastefnunnar sem birt verður með fundarboði til aðalfundar 2021

2.4. Starfsreglur stjórnar, uppfærðar

Starfsreglur stjórnar voru endurskoðaðar og uppfærðar, meðal annars í samræmi við aðrar breytingar sem stjórn ákvað að gera á skipulagi og stjórnarháttum félagsins. Nýjar starfsreglur voru samþykktar 20. janúar 2021. Helstu breytingar sem gerðar voru sneru að eftirfarandi:

- Starfsreglurnar voru einfaldaðar og t.d. voru ákvæði gildandi laga og ákvæði sem snúa að starfslýsingu forstjóra fjarlægð úr reglunum, en á sama tíma var gerð sérstök og ítarleg starfslýsing fyrir forstjóra
- Hlutverk formanns uppfært og skýrt nánar
- Starfsskyldur einstakra stjórnarmanna skilgreindar nánar
- Hlutverk og verklag undirnefnda stjórnar skilgreint nánar
- Ákvæði sem snúa að boðun funda og ritun fundargerðar voru uppfærð
- Ákvæði sem snúa að ákvörðunarvaldi og atkvæðagreiðslu voru uppfærð
- Ákvæði sem snúa að samþykkt og tillögum um breytingar á fundargerð ritara voru gerð ítarlegri
- Ákvæði sem snúa að hagsmunaskráningu voru gerð mun ítarlegri hvað varðar:
 - Skilgreiningar tengdra aðila við stjórn og forstjóra félagsins voru útfærðar sérstaklega
 - Ritara stjórnar falin greining á mögulegum hagsmunaárekstrum fyrir stjórnarfundum
 - Viðbrögð og ferli við meðhöndlun mögulegra hagsmunaárekstra skilgreind ítarlega
 - Í upphafi hvers stjórnarfundar er gerð bókun varðandi óhæfi stjórnar og forstjóra
- Ákvæði sem snúa að samskiptum við hluthafa voru uppfærð og gerð ítarlegri
- Viðauki um móttöku nýrra stjórnarmanna var uppfærður og gerður ítarlegri

2.5. Endurskoðuð stjórnargátt

Samhliða endurskoðun á verklagi stjórnar og árangursmati hennar var lögð áhersla á að bæta aðgengi stjórnar að gögnum hennar. Ritara stjórnar var falið að setja upp nýja stjórnargátt. Ný og endurbætt stjórnargátt sett upp og tekin í notkun 23. desember 2020.

2.6. Undirnefndir stjórnar, starfsreglur uppfærðar

Í samræmi við endurskoðun starfsreglna stjórnar og uppfærslu ákvæða sem snúa að undirnefndum, voru starfsreglur endurskoðunarnefndar og starfskjaranefndar endurskoðaðar.

Nýjar starfsreglur **endurskoðunarnefndar** voru samþykktar 11. janúar 2021. Helstu breytingar sem gerðar voru á reglunum snúa að eftirfarandi:

- Framsetning starfsreglnanna var skýrð
- Hlutverk endurskoðunarnefndar var uppfært í samræmi við gildandi ákvæði 108, gr. b í lögum um ársreikninga. Meðal annars var skýrt hlutverk stjórnar við yfirferð og innleiðingu ábendinga endurskoðenda
- Endurskoðunarnefnd var falið ítarlegra hlutverk vegna áhættustýringar, en verkefni áhættunefndar voru færð til endurskoðunarnefndar, forstjóra og áhættustjóra, en áhættustefnan er á ábyrgð forstjóra og er það ábyrgð framkvæmdastjórnar að innleiða áhættustefnuna, sbr. umfjöllun hér að neðan
- Skilgreind voru ákvæði sem snúa að samskiptum og upplýsingaöflun nefndarinnar
- Skýrslugjöf nefndarinnar til stjórnar var skilgreind sérstaklega
- Bætt var við ákvæðum sem snúa að verklagi nefndarinnar og að öðru leyti vísað til starfsreglna stjórnar

Nýjar starfsreglur **starfskjaranefndar** voru samþykktar 20. janúar 2021. Helstu breytingar sem gerðar voru á reglunum snúa að eftirfarandi:

- Framsetning starfsreglnanna var skýrð
- Hlutverk starfskjaranefndar var endurskoðað, meðal annars í samræmi við gildandi starfskjarastefnu félagsins. Var starfskjaranefnd meðal annars falið að yfirfara árlegar vinnustaðgreiningar
- Skilgreind voru ákvæði sem snúa að samskiptum og upplýsingaöflun nefndarinnar
- Skýrslugjöf nefndarinnar til stjórnar var skilgreind sérstaklega
- Bætt var við ákvæðum sem snúa að verklagi nefndarinnar og að öðru leyti vísað til starfsreglna stjórnar

Verkefni **áhættunefndar**, sem skipuð var forstjóra og framkvæmdastjórum fjármálasviðs, rekstrarsviðs, sölusviðs ásamt forstöðumanni öryggis- og gæðamála, voru færð til endurskoðunarnefndar, forstjóra og forstöðumanns öryggis- og gæðamála. Forstjóra, framkvæmdastjórn og áhættustjóra var falin innleiðing áhættustefnu í rekstri Skeljungs – ásamt tiltekinni rýni og upplýsingagjöf til endurskoðunarnefndar. Samhliða var endurskoðunarnefnd falið ítarlegra hlutverk í eftirliti með fyrirkomulagi og virkni áhættustefnunnar. Nánar er fjallað um nýja áhættustefnu Skeljungs í kafla 2.10

2.7. Starfslýsing forstjóra

Samhliða endurskoðun á starfsreglum stjórnar og árangursmati stjórnar, voru ákvæði sem sneru að hlutverki, umboði og ábyrgð forstjóra færð í sérstaka starfslýsingu í stað þess að tilgreina þá þætti í verklagsreglum stjórnar. Sérstök starfslýsing forstjóra varð gerð sem endurspeglar endurskoðaða stjórnarhætti Skeljungs og árangursmat stjórnar og forstjóra. Starfslýsingin var samþykkt 20. janúar 2021 og skilgreinir m.a. eftirfarandi:

- Hlutverk forstjóra
- Hæfi forstjóra
- Almennar starfsskyldur
- Almennt umboð forstjóra
- Óvenjulegar og mikilsháttar ákvarðanir sem honum ber að bera undir stjórn
- Reglulega upplýsingagjöf til stjórnar
- Tilfallandi (ad hoc) upplýsingagjöf til stjórnar

2.8. Undirskriftarreglur Skeljungs, uppfærðar

Við kortlagningu og rýni á hlutverkum og umboðum innan Skeljungs voru undirskriftarreglur félagsins endurskoðaðar og uppfærðar og tóku nýjar undirskriftarreglur gildi 5. maí 2020.

2.9. Stefnumörkun Skeljungs

Mikil vinna hefur farið í endurskoðun á stefnum og framtíðarsýn Skeljungs á árinu en tafir urðu á þeirri vinnu vegna COVID-19 eins og greint var frá í kafla 2.1. Vinnan er vel á veg komin og standa vonir til að unnt verði að kynna fyrir stjórn tillögur að nýrri stefnu og framtíðarsýn félagsins til samþykktar á næstu mánuðum.

Einstakar innri stefnur félagsins hafa einnig verið til skoðunar samhliða kortlagningu og rýni skipulags og stjórnarháttar og bættari ófjárhagslegri upplýsingagjöf. Markmið með þeirri endurskoðun er meðal annars að skýra og skerpa skipulag og stjórnarhætti, en einnig að endurspeglar eftirfarandi markmið nýrra siðareglna félagsins:

Við ætlum að setja okkur mælanleg markmið í stefnumörkun félagsins, m.a. út frá því markmiði að minnka neikvæð áhrif og auka jákvæð áhrif félagsins á hagaðila þess. Við ætlum í því skyni að þekkja og mæla árangur einstakra stefna.

Áframhaldandi vinna verður við endurskoðun á innri stefnum Skeljungs þegar ný stefna og framtíðarsýn liggur fyrir.

2.10. Áhættustefna, uppfærð

Mikilvægur þáttur í endurskoðun stjórnarháttanna Skeljungs sneri að fyrirkomulagi áhættustýringar félagsins, s.s. skilgreiningu áhættustefnu, áhættuvilja, áhættuflokkum og markmiðum í áhættustýringu með skilgreiningu áhættuviðmiða einstakra áhættuflokka. Skipulag við innleiðingu, rýni og eftirlit með virkni og innleiðingu áhættustýringar var eftir til muna á starfsárinu. Eftirfarandi voru helstu breytingar á áhættustefnu félagsins sem samþykkt var 11. janúar 2021:

- Gildissvið áhættustefnu var skilgreint og gildir stefnan fyrir Skeljung og þau félög sem ekki eru með sjálfstæðan rekstur og eru rekin af stjórnendum Skeljungs
- Áhættustefna félagsins var skilgreind ásamt áhættuvilja
- Forstjóra falið að gera tillögu að áhættuvilja og áhættuviðmiðum einstakra áhættuflokka
- Verkefni áhættunefndar voru færð til endurskoðunarnefndar, forstjóra og áhættustjóra
- Forstjóra, framkvæmdastjórn og áhættustjóra var falin innleiðing áhættustefnu í rekstri Skeljungs – ásamt tiltekinni rýni og upplýsingagjöf til endurskoðunarnefndar
- Endurskoðunarnefnd falið ítarlegra hlutverk í eftirliti með fyrirkomulagi og virkni áhættustefnunnar.

Áframhaldandi vinna verður við innleiðingu áhættustefnu Skeljungs þegar ný stefna og framtíðarsýn liggur fyrir.

2.11. Siðareglur, uppfærðar

Nýjar siðareglur voru samþykktar af stjórn 27. janúar 2021. Siðareglurnar munu í kjölfarið fara til kynningar og umsagnar starfsmanna og kunna að taka breytingum til samræmis við umsagnir þeirra en verða þær þá lagðar á ný fyrir stjórn til endanlegrar samþykktar.

Siðareglurnar voru einfaldaðar til muna og skerpt á ákvæðum þeirra og tengslum einstakra kafla þeirra við innri stefnur og reglur félagsins. Eitt meginmarkmið nýrra siðareglanna snýr einmitt að stefnumörkun félagsins en þar segir:

Við ætlum að setja okkur mælanleg markmið í stefnumörkun félagsins, m.a. út frá því markmið að minnka neikvæð áhrif og auka jákvæð áhrif félagsins á hagaðila þess. Við ætlum í því skyni að þekkja og mæla árangur einstakra stefna.

Mun þetta markmið endurspeglast í yfirstandandi endurskoðun á innri stefnum Skeljungs þar sem áhersla verður lögð á skýrleika, mælanleg markmið og árangursmælingar í takt við ofangreint markmið siðareglanna sem og tilgang og markmið ófjárhagslegrar upplýsingagjafar í ársreikningi félagsins.

Gildissvið siðareglanna var skýrt og ná þær til stjórnar, undirnefndar stjórnar og starfsmanna Skeljungs og allra félaga sem Skeljungur á 50% eignarhlut í. Siðareglurnar ná enn fremur til viðsemjenda félagsins með þeim hætti að þær eru hafðar til hliðsjónar við val á og endurnýjun samninga við verktaka, ráðgjafa, birgja, sérleyfishafa og aðra samstarfsaðila félagsins.

Sérstök áhersla var lögð á að skilgreina einstaka hagaðila félagsins og á góða upplýsingagjöf og samskipti við þá. Síðast en ekki síst var skilgreint ítarlegt ferli fyrir starfsmenn ef upp kemur rökstuddur grunur um brot á siðareglunum eða annars konar stefnum, reglum eða gildandi starfsháttum innan samstæðu Skeljungs.

3. Áframhaldandi vinna við stefnumörkun og innleiðingu bættra stjórnarháttanna

Innleiðingu nýrra stjórnarháttanna sem stjórn samþykkti á fundi sínum þann 20. desember 2020 er að mestu lokið, en eins og að framan greinir verða stjórnarháttir á samstæðugrunni áfram rýndir og nýjar siðareglur fara í kynningu og umsögn hjá starfsmönnum.

Þá verða innri stefnur félagsins rýndar og uppfærðar eftir atvikum til samræmis við nýja stefnu félagsins. Annað regluverk sem lýtur að stjórnarháttum verður enn fremur rýnt og uppfært ef ástæða er til.

4. Innra eftirlit og áhættustjórnun

4.1. Stjórn

Það er hlutverk stjórnar, ásamt forstjóra, að hafa forystu um að móta stefnu, setja markmið og skilgreina áhættuviðmið félagsins, bæði til skemmri og lengri tíma, og jafnframt að koma á virku kerfi innra eftirlits. Í því felst m.a. að fyrirkomulag innra eftirlits skuli vera formlegt og skjalfest og að virkni þess skuli sannreynd reglulega.)

4.2. Endurskoðunarnefnd

Ekki er starfandi innri endurskoðandi hjá félaginu en ytri endurskoðendur félagsins vinna afmarkaðar úttektir á ferlum. Undir stjórn Skeljungs starfar endurskoðunarnefnd, sem hefur m.a. eftirfarandi hlutverk sbr. ákvæði 108, gr. b í lögum um ársreikninga:

- a) eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila
- b) eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits félagsins, áhættustýringu og annarra eftirlitsaðgerða
- c) eftirlit með endurskoðun ársreiknings og samstæðureiknings
- d) setja fram tillögu til stjórnar um val á endurskoðanda eða endurskoðunarfyrirtæki
- e) mat á óhæði endurskoðanda eða endurskoðunarfyrirtækis og eftirlit með öðrum störfum endurskoðanda eða endurskoðunarfyrirtækis

Endurskoðunarnefnd fer einnig yfir og metur gæði fjárhagslegra upplýsinga og fyrirkomulag upplýsingagjafar frá stjórnendum og endurskoðendum. Hún yfirfer árlega skýrslu endurskoðanda um störf sín og óhæði og mikilvæg atriði sem fram hafa komið við endurskoðunina. Nefndin skal jafnframt fylgja eftir innleiðingu þeirra ábendinga sem fram koma í skýrslu endurskoðanda. Þá rýnir endurskoðunarnefnd áhættustefnu, áhættuvilja, áhættuviðmið og skipulag og virkni áhættustýringar í samræmi við áhættustefnu félagsins og gerir tillögur til stjórnar um breytinga þar á eftir því sem tilefni er til.

4.3. Áhættustefna

Samkvæmt nýsamþykktri áhættustefnu Skeljungs er stefna félagsins skilgreind með eftirfarandi hætti:

- Áhætta Skeljungs felst í mögulegum atburðum sem aftrað geta félaginu frá því að ná markmiðum sínum.
- Áhættustýring félagsins tekur tillit til allra flokka áhættu, s.s. á sviði fjárhags, rekstrar, umhverfis og gæða.
- Aðgerðir félagsins á sviði áhættustýringar miða að því að skilgreina, meta, mæla og stýra áhættu í starfsemi félagsins í samræmi við áhættuvilja þess og áhættuviðmið, sem stjórn skilgreinir frá einum tíma til annars.

Forstjóri ber ábyrgð á innleiðingu áhættustefnu Skeljungs og áhættustýringu í daglegum rekstri félagsins og svarar fyrir gagnsemi og virkni áhættustýringar gagnvart stjórn. Þá bera framkvæmdastjórnar Skeljungs ábyrgð á innleiðingu áhættustefnu, greiningu á áhættu og áhættustýringu á þeim sviðum sem undir þá heyra.

Áhættustjóri vinnur þvert á deildir/svið félagsins og tryggir samræmda framkvæmd málaflokksins. Hann útbýr starfsáætlun sem samþykkt er af forstjóra að fengnu áliti framkvæmdastjórnar og endurskoðunarnefndar. Áhættustjóri sér til þess að áhættuflokkar, áhættuvilji og áhættuviðmið séu skilgreind, að fenginni umsögn framkvæmdastjórnar og endurskoðunarnefndar.

Að lokum hefur framkvæmdastjórn Skeljungs ýmiskonar hlutverk við ráðgjöf, eftirfylgni og rýni í virkni áhættustefnu, áhættuvilja og áhættuviðmiða fyrir endurskoðunarnefnd og stjórn.

5. Dótturfélög Skeljungs

Skeljungur á níu dótturfélög: sjö á Íslandi (Bensínorkan ehf., Íslenska vetnisfélagið ehf., Tollvörugeymsla Skeljungs ehf., Barkur ehf., Basko ehf., 26 fasteign ehf. (Baulan) og Langholt ehf. (Baulan) og tvö í Færeyjum (P/F Magn og P/F Demich). Dótturfélög eru félög sem lúta yfirráðum samstæðunnar.

Stjórnarhættir samstæðunnar hafa verið til endurskoðunar með ytri ráðgjafa í því skyni að skilgreina hlutverk, umboð og ábyrgð á samstæðugrunni og munu halda áfram á komandi ári, eins og nánar greinir í kafla 2.3.

Starfsmenn Skeljungs sem sitja í stjórnnum dóttur- eða hlutdeildarfélaga Skeljungs þiggja ekki laun fyrir slík störf.

Rekstur **P/F Magns í Færeyjum** var umfangsmikill á árinu 2020. Um endurskoðun reikninga Magns fer eftir þeim lögum og reglum er gilda í Færeyjum. Stjórnarformaður Magns er Jens Meinhard en Ata Maria Bærentsen og Árni Pétur Jónsson forstjóri Skeljungs sitja einnig í stjórn félagsins. Finn Jakobsen er forstjóri félagsins. Jens Meinhard og Ata Maria eru óháð félaginu og stórum hluthöfum og fá þóknun fyrir stjórnarstörf sín, en Árni Pétur fær enga þóknun. Nánar er gerð grein fyrir starfskjörum í skýrslu stjórnar um framkvæmd starfskjarastefnu í aðdraganda aðalfundar 2021. Sjá nánari upplýsingar um rekstur Magns í kaflanum um ófjárhagslega upplýsingagjöf.

Skeljungur eignaðist **Basko ehf.**, sem á og rekur verslanir, í september 2019. Skipulag og stjórnarhættir Basko voru kortlagðir á árinu og tók stjórnarformaður Skeljungs tímabundið sæti í stjórn samkvæmt ákvörðun stjórnar þar til fyrir lægi framtíðar stefna Basko. Stjórn Skeljungs hefur tekið ákvörðun um að sameina rekstur Basko við Skeljung og verður félagið því ekki rekið sem sjálfstæð rekstrareining. Stjórnarformaður er Jón Ásgeir Jóhannesson, Árni Pétur Jónsson forstjóri Skeljungs er stjórnarmaður en Ólafur Þór Jóhannesson, framkvæmdastjóri fjármálasviðs Skeljungs, er varamaður. Enginn af þeim þiggja þóknun fyrir stjórnarsetu. Sjá nánari upplýsingar um rekstur Basko í kaflanum um ófjárhagslega upplýsingagjöf.

Bæði Magn og Basko heyra undir starfskjarastefnu Skeljungs.

Barkur ehf. er olíuprammi sem þjónustar skip í Reykjavíkurböfn. Stjórnarformaður Barks er Bragi Már Valgeirsson, en framkvæmdastjóri er Már Erlingsson, framkvæmdastjóri rekstrarsviðs Skeljungs. Hvorugur þeirra þiggja sérstaka þóknun vegna stöðu sinnar hjá Barki. Sjá nánari upplýsingar um rekstur Barks í kaflanum um ófjárhagslega upplýsingagjöf.

Bensínorkan ehf. er ekki með neinn rekstur sem stendur og einu eignir fyrirtækisins eru lóð og dælur við Austurströnd 7, Seltjarnarnesi. Í stjórn félagsins situr aðeins einn stjórnarmaður, Gróa Björg Baldvinsdóttir, yfirlögfræðingur Skeljungs, en framkvæmdastjóri er Ólafur Þór Jóhannesson, framkvæmdastjóri fjármálasviðs Skeljungs. Hvorugt þeirra þiggur sérstaka þóknun vegna stöðu sinnar hjá Bensínorkunni. Stjórn Skeljungs hefur tekið ákvörðun um að sameina rekstur Bensínorkunnar við Skeljung og verður félagið því ekki rekið sem sjálfstæð rekstrareining. Sjá nánari upplýsingar um Bensínorkuna í kaflanum um ófjárhagslega upplýsingagjöf.

Íslenska vetnisfélagið ehf. rekur vetnisstöðvar. Stjórnarformaður Íslenska vetnisfélagsins er Már Erlingsson, framkvæmdastjóri rekstrarsviðs Skeljungs, í stjórn sitja einnig Martin Borum Pedersen, fjármálastjóri Nel Hydrogen A/S og Bergsteinn Hjörleifsson, forstöðumaður tæknimála Skeljungs. Bergsteinn er jafnframt framkvæmdastjóri félagsins. Enginn af þeim þiggur sérstaka þóknun vegna stöðu sinnar hjá Íslenska vetnisfélaginu. Sjá nánari upplýsingar um rekstur Íslenska vetnisfélagsins í kaflanum um ófjárhagslega upplýsingagjöf.

Tollvörugeymslan ehf. rekur tollvörugeymslu og er með þjónustusamning við Skeljung. Í stjórn félagsins situr aðeins einn stjórnarmaður, Gróa Björg Baldvinsdóttir, yfirlögfræðingur Skeljungs, en framkvæmdastjóri er Már Erlingsson, framkvæmdastjóri rekstrarsviðs Skeljungs. Hvorugt þeirra þiggur sérstaka þóknun vegna stöðu sinnar hjá Tollvörugeymslunni. Sjá nánari upplýsingar um rekstur Tollvörugeymslunnar í kaflanum um ófjárhagslega upplýsingagjöf.

26 fasteign ehf. og Langholt ehf. tengjast kaupum Skeljungs á Baulunni þjónustumiðstöð í Borgarfirði en Skeljungur eignaðist félögin í mars 2020. Fyrirnefnda félagið heldur utan um fasteignir á lóðinni en hið síðara

um verslunarreksturinn. Í stjórn beggja félaganna situr aðeins einn stjórnarmaður, Árni Pétur Jónsson, forstjóri Skeljungs, en framkvæmdastjóri þeirra er Ólafur Þór Jóhannesson, framkvæmdastjóri fjármálasviðs Skeljungs. Hvorugur þeirra þiggur sérstaka þóknun vegna stöðu sinna hjá félögunum. Stjórn Skeljungs hefur tekið ákvörðun um að sameina rekstur 26 fasteign og Langholt. við Skeljung og verður félagið því ekki rekið sem sjálfstæð rekstrareining. Sjá nánari upplýsingar um rekstur félaganna í kaflanum um ófjárhagslega upplýsingagjöf.

6. Stjórnskipan

Í samþykktum Skeljungs er ekki gert ráð fyrir kosningu fulltrúanefndar, sem samkvæmt 3. mgr. 73. gr. hlutafélagalaga skal, ef til hennar er stofnað, hafa eftirlit með því hvernig félagsstjórn og framkvæmdastjóri ráða málum félagsins, svo og láta aðalfundi í té umsögn um hvort samþykkja beri ársreikninga félagsins og tillögu stjórnar um ráðstöfun hagnaðar. Slíkri nefnd hefur því ekki verið komið á fót hjá félaginu.

6.1. Stjórn Skeljungs

Aðalfundur Skeljungs kys árlega fimm stjórnarmenn til starfa í stjórn félagsins. Í samræmi við 24. gr. samþykkt félagsins fer stjórn þess með æðsta vald félagsins milli hluthafafunda og er hlutverk hennar að annast um öll málefni félagsins, taka ábyrgð á þeim og sjá til þess að skipulag þess og starfsemi sé jafnan í réttu og góðu horfi. Ennfremur ber stjórn félagsins að hafa umsjón með að viðhlítandi stjórn sé á reikningshaldi félagsins og meðferð fjármuna þess.

Ítarlega er fjallað um helstu þætti í störfum stjórnar á starfsárinu í kafla 2 að framan.

6.2. Árangursmat stjórnar

Stjórn leggur árlega mat á árangur félagsins í heild og einnig á eigin störf, samsetningu, verklag og starfshætti, svo og störf undirnefnda, frammistöðu forstjóra og annarra daglegra stjórnenda. Þá metur stjórnin þróun félagsins reglulega innan ársins og gætir að því að hún sé í samræmi við markmið þess. Af þessu tilefni framkvæmdi stjórn ítarlegt árangursmat í desember 2020 sem framkvæmt var af Helgu Hlín Hákonardóttur, lögmanni og ráðgjafa hjá Strategíu.

Ráðgjafi Strategíu fór yfir niðurstöður matsins með stjórn á stjórnarfundi 16. desember 2020, en stjórnendur voru ekki viðstaddir yfirferðina. Ráðgjafi Strategíu fór einnig yfir niðurstöður árangursmatsins með tilnefningarnefnd félagsins.

Helstu niðurstöður árangursmatsins voru að þrátt fyrir krefjandi starfsumhverfi, s.s. vegna COVID-19 og yfirtökutilboðs Strengs hf. sem tveir af stjórnarmönnum tengjast, þá hafi samstarf og verklag stjórnar verið mjög gott – og trúnaður skapast í samstarfi innan stjórnar.

Niðurstöður árangursmats stjórnar, undirnefnda og forstjóra voru að öðru leyti eftirfarandi, ásamt þeim helstu úrbótaverkefnum sem stjórn samþykkti í kjölfar árangursmats að ráðast í:

- Þekking einstakra stjórnarmanna á rekstri og rekstrarumhverfi félagsins er mjög góð
- Fyrirkomulag mála sem varða hagaðila og hagsmunatengsl eru góð
 - Samþykkt að endurskoða siðareglur félagsins, þar með talin ákvæði um hagaðila og varnir gegn spillingu og mútum
 - Samþykkt að útfæra betur og treysta ákvæði starfsreglna stjórnar um óhæði og hagsmunaárekstra og verklag þegar uppi koma mögulegir hagsmunaárekstrar
- Hlutverk og verkefni stjórnar eru mjög skýr
 - Samþykkt að færa hlutverk áhættunefndar til endurskoðunarnefndar, forstjóra og áhættustjóra
 - Samþykkt að leggja áherslu á að samþykkja nýja stefnu og framtíðarsýn félagsins
- Verkaskipting innan sem utan stjórnar er góð og skýr
 - Samþykkt að halda áfram endurskoðun stjórnarháttanna á samstæðugrunni
 - Samþykkt að útbúa starfslýsingu forstjóra

Stjórnarháttayfirlýsing

- Starfshættir stjórnar eru mög góðir og í takt við starfsreglur
 - Samþykkt að uppfæra starfsreglur stjórnar almennt út frá verklagi og breyttum stjórnarháttum að öðru leyti
 - Samþykkt að endurskoða starfsáætlun stjórnar
 - Samþykkt að taka í notkun nýja stjórnargátt
- Samsetning og samstarf stjórnar er gott
 - Samþykkt að leggja áfram áherslu á trúnað og traust í samstarfi stjórnar

6.3. Upplýsingar um stjórnarmenn

Stjórn Skeljungs hf.:

JÓN ÁSGEIR JÓHANNESSON, STJÓRNARFORMAÐUR, TÓK FYRST SÆTI Í STJÓRN ÁRIÐ 2019

Fæðingarár:	1968
Menntun:	Próf frá Verzlunarskóla Íslands.
Aðalstarf:	Fjárfestir.
Starfsferill:	Stofnandi Bónus, forstjóri og stjórnarformaður Haga og síðar Baugur Group. Viðtæk stjórnunarreynsla, t.d. fyrir Iceland Foods og Magazin du Nord og fjölmörg önnur íslensk fyrirtæki. Sjálfstæður fjárfestir og ráðgjafi. Stjórnarformaður Strengs hf. og Strengs Holding ehf. Varamaður í stjórn 365 hf. og prókúruhafi Apogee ehf.
Önnur trúnaðarstörf:	
Eignarhluti í Skeljungi:	365 hf. og önnur tengd félög eiga 38% hlut í Streng Holding ehf. Strengur Holding ehf. á 100% í Streng ehf. Strengur ehf. á 969.152.089 hluti í Skeljungi eða sem nemur 48,81% hlut í Skeljungi eða sem nemur 50,06% atkvæða, að fráðregnum eigin hlutum félagsins. 365 hf. er í eigu Ingibjargar Pálmadóttur, eiginkonu Jóns Ásgeirs.
Stöður hjá Skeljungi:	Stjórnarformaður Skeljungs og stjórnarformaður Basko verslana ehf., dótturfélags Skeljungs. Formaður starfskjaranefndar Skeljungs.
Hagsmunatengsl:	RES II ehf. á 523.290 hluti í Skeljungi hf. RES II ehf. tengist Streng hf. og Streng Holding ehf. vegna stjórnarsetu, þar sem sami stjórnarmaður er meðstjórnandi í stjórn Strengs hf., Strengs Holding ehf. og RES II ehf.

Að mati tilnefningarnefndar Skeljungs er Jón Ásgeir Jóhannesson óháður félaginu, daglegum stjórnendum þess en hins vegar ekki óháður stórum hluthöfum í félaginu, samkvæmt skilgreiningu í leiðbeiningum VÍ o.fl. um góða stjórnarhætti.

BIRNA ÓSK EINARSDÓTTIR, VARAFORMAÐUR, TÓK FYRST SÆTI Í STJÓRN ÁRIÐ 2015

Fæðingarár:	1976
Menntun:	B.Sc í viðskiptafræði frá Háskólanum í Reykjavík 2001, M.Sc. í stjórnun og stefnumótun frá Háskóla Íslands 2008, AMP (Advanced Management Program), IESE Business School, 2015.
Aðalstarf:	Framkvæmdastjóri sölu- og þjónustusviðs Icelandair hf.
Starfsferill:	Ýmis sérfræði- og stjórnunarstörf hjá Símanum frá árinu 2001, t.a.m. kynningafulltrúi, ráðningastjóri, stjórnendaráðgjafi, forstöðumaður verkefnastofu og markaðsmála, framkvæmdastjóri einstaklingssviðs, framkvæmdastjóri vöru- og nýsköpunarsviðs og framkvæmdastjóri sölu- og þjónustusviðs. Framkvæmdastjóri markaðs- og viðskiptaþróunarsviðs Landsvirkjunar 2017-2018. Framkvæmdastjóri þjónustuupplifunar og áður stefnumótunar og viðskiptaþróunar Icelandair, 2018-2019.
Önnur trúnaðarstörf:	Engin.
Eignarhluti í Skeljungi:	Enginn.
Stöður hjá Skeljungi:	Stjórnarstjóri og seta í endurskoðunarnefnd Skeljungs.
Hagsmunatengsl:	Engin.

Að mati tilnefningarnefndar Skeljungs er Birna Ósk Einarisdóttir óháð félaginu, daglegum stjórnendum þess og stórum hluthöfum í félaginu, samkvæmt skilgreiningu í leiðbeiningum VÍ o.fl. um góða stjórnarhætti.

Stjórnarháttayfirlýsing

ELÍN H JÓNSDÓTTIR, STJÓRNARMAÐUR, TÓK FYRST SÆTI Í STJÓRN ÁRIÐ 2020

Fæðingarár:	1966
Menntun:	Can. Jur í lögfræði frá Háskóla Íslands, 1993, með LL.M. meistaragráðu í lögum frá Duke háskóla í Bandaríkjunum, 1996, auk prófs í verðbréfavíðskiptum, 2006. MBA gráðu frá Viðskiptaháskólanum í Stokkhólmi, 2018.
Aðalstarf:	Deildarforseti lagadeildar Háskólans á Bifröst.
Starfsferill:	Lögfræðingur hjá Fjármálaeftirlitinu, 2001-2005. Framkvæmdastjóri verðbréfafyrirtækisins Arev, 2005-2009. Forstjóri Bankasýslu ríkisins, 2010-2012. Ráðgjöf og stjórnarstörf 2012-2014. Framkvæmdastjóri eignastýringarsviðs Íslandsbanka 2014-2017. Hefur átt sæti í fjölmörgum stjórnnum félaga, þ.á.m. stjórnarformaður Borgunar 2018-2020 og stjórnarformaður Tryggingamiðstöðvarinnar hf. og Regins hf. á árunum 2012-2014.
Önnur trúnaðarstörf:	Varaformaður stjórnar Borgunar hf. og stjórnarformaður Arnrún íbúðarfélags hses. sem er byggingarfélag Kvennaathvarfsins.
Eignarhluti í Skeljungu:	Enginn.
Stöður hjá Skeljungu:	Stjórnarstörf og seta í starfskjaranefnd Skeljungs.
Hagsmunatengsl:	Engin.

Að mati tilnefningarnefndar Skeljungs er Elín H Jónsdóttir óháð félaginu, daglegum stjórnendum þess og stórum hluthöfum í félaginu, samkvæmt skilgreiningu í leiðbeiningum VÍ o.fl. um góða stjórnarhætti.

DAGNÝ HALLDÓRSDÓTTIR, STJÓRNARMAÐUR, TÓK FYRST SÆTI Í STJÓRN ÁRIÐ 2020

Fæðingarár:	1958
Menntun:	B.Sc. í rafmagnsverkfræði, Washington State University, 1982, M.Sc. í rafmagnsverkfræði, aukagráða í tölvunarfræði frá University of Minnesota, 1984. Hefur sótt fjölmörg sérfræðinámskeið í gegnum árin á sviði fjarskipta, upplýsingatækni, reksturs, stjórnunar og staðist hæfismat Fjármálaeftirlitsins vegna setur í stjórn ISB Holding.
Aðalstarf:	Sjálfsætt starfandi.
Starfsferill:	Stofnandi og framkvæmdastjóri Skímu hf., 1994-2000. Aðstoðarforstjóri Íslandssíma hf. (nú Vodafone), 2000-2002. Aðstoðarframkvæmdastjóri hjá Neyðarlínunni ohf., 2005-2011. Stofnandi og framkvæmdastjóri DH samskipta ehf. (FinTech), 2011-2017. Hefur átt sæti í fjölmörgum nefndum, ráðum og stjórnnum félaga, þ.á.m. stjórnarformaður Advania MobilePay ehf. (FinTech) 2017-2018, stjórnarformaður ISB Holding ehf. 2013-2016 og varaformaður 2011-2013, varaformaður stjórnar Kaffitárs ehf. 2004-2014.
Önnur trúnaðarstörf:	Engin.
Eignarhluti í Skeljungu:	Enginn.
Stöður hjá Skeljungu:	Stjórnarstörf, seta í starfskjara- og endurskoðunarnefnd Skeljungs.
Hagsmunatengsl:	Engin.

Að mati tilnefningarnefndar Skeljungs er Dagný Halldórsdóttir óháð félaginu, daglegum stjórnendum þess og stórum hluthöfum í félaginu, samkvæmt skilgreiningu í leiðbeiningum VÍ o.fl. um góða stjórnarhætti.

ÞÓRARINN ARNAR SÆVARSSON, STJÓRNARMAÐUR, TÓK FYRST SÆTI Í STJÓRN ÁRIÐ 2019

Fæðingarár:	1969
Menntun:	Löggiltur fasteignasali. Próf frá Vélskóla Íslands og Skipstjórnarskólanum ásamt flugþjálfun.
Aðalstarf:	Stjórnarformaður Kaldalóns hf., löggiltur fasteignasali, svæðisstjóri hjá RE/MAX á Íslandi.
Starfsferill:	Fjórtán ára reynsla af sjávarútvegi. Nærri tuttugu ára reynsla af kaupum, sölu og þróun fasteigna á fasteignamarkaðinum. Fjárfestingarverkefni í ráðgjafar fyrirtækjum, sprotafyrirtækjum og tæknifyrirtækjum. Stofnun fasteignasölu á Íslandi og erlendis. Þórarinn er sérleyfishafi hjá RE/MAX á Íslandi og jafnframt eigandi og stjórnarmaður í því fyrirtæki. Eigandi félagsins Loran ehf.
Önnur trúnaðarstörf:	Stjórnarformaður Kaldalóns hf. og Fjölblandir ehf. Í stjórn Remax á Íslandi, Loran ehf., RPF ehf., IREF ehf., Einbýli ehf., Strengur Holding ehf., Strengur hf., Steinsteypa ehf., Iceland Rent ehf. og Smárahvammur ehf.
Eignarhluti í Skeljungu:	Þórarinn á 100% í félaginu Loran ehf. Loran ehf. á 50% í RPF ehf. RPF ehf. á 24% hlut í Strengur Holding ehf. en það félag á 100% í Strengur ehf. Strengur ehf. á 969.152.089 hluti í Skeljungu eða sem nemur 48,81% hlut í Skeljungu eða sem nemur 50,06% atkvæða, að fráðregnum eigin hlutum félagsins.
Stöður hjá Skeljungu: Hagsmunatengsl:	Stjórnarmaður í Skeljungu og nefndarmaður í tilnefningarnefnd Skeljungs. RES II ehf. á 523.290 hluti í Skeljungu hf. RES II ehf. tengist Streng hf. og Streng Holding ehf. vegna stjórnarsetu, þar sem sami stjórnarmaður er meðstjórnandi í stjórn Strengs hf., Strengs Holding ehf. og RES II ehf.

Að mati tilnefningarnefndar Skeljungs er Þórarinn Arnar Sævarsson óháður félaginu, daglegum stjórnendum en hins vegar ekki óháður stórum hluthöfum í félaginu, samkvæmt skilgreiningu í leiðbeiningum Ví o.fl. um góða stjórnarhætti.

6.4. Starfshættir stjórnar

Samkvæmt starfsreglum stjórnar er stjórnarformaður málsvári stjórnar og kemur fram fyrir hennar hönd varðandi málefni stjórnar s.s. gagnvart forstjóra, starfsmönnum, hluthöfum félagsins samkvæmt nánari reglum þar að lútandi. Samkvæmt nýsamþykktum siðareglum leggur félagið áherslu á að eiga góð samskipti við hagaðila og í því skyni verður sett upp samskiptaáætlun um samskipti við helstu hagaðila, svo sem hluthafa, viðskiptavinum, starfsmenn o.fl.

Formleg samskipti stjórnar og hluthafa eiga sér stað á hluthafafundum. Hluthafar geta þó ávallt komið sjónarmiðum sínum á framfæri eða sett fram spurningar til stjórnar í gegnum tölvupóstfangið stjorn@skeljungur.is sem ritari stjórnar hefur umsjón með og tilkynnir stjórn um allar tillögur eða spurningar hluthafa. Stjórn hefur yfirumsjón með viðbrögðum félagsins við þeim. Í aðdraganda aðalfundar er stærstu hluthöfum félagsins (sem eiga 1% eða meira í félaginu) boðið á formlegan fund með formanni og varaformanni stjórnar. Þeir fundir fóru fram 13. og 15. janúar 2021. Á þeim fundum var ritari sem tók saman athugasemdir, ábendingar og annað er fram kom á þeim fundum. Stjórn fór í kjölfarið saman yfir athugasemdir og annað er þar kom fram.

Fjárfestar geta hvenær sem er sent athugasemdir og fyrirspurnir til stjórnar á tölvupóstfangið fjarfestar@skeljungur.is. Forstjóri og framkvæmdastjóri fjármálasviðs móttaka slíka tölvupósta og koma á framfæri við stjórnina þeim póstum sem eiga heima á borði stjórnar.

6.5. Fundir og fundargerðir stjórnarfunda

Fundargerðir stjórnar eru ítarlegar og í samræmi við leiðbeiningar um stjórnarhætti um fyrirtækja. Með breytingum á starfsreglum stjórnar á síðasta starfsári var aukið við hagsmunaskráningu stjórnarmanna fyrir stjórnarfundi. Auk þess er nú skylda að í hverri fundargerð sé bókun yfirlýsing fundarmanna um hæfi stjórnar og forstjóra til umræðu um og afgreiðslu mála sem eru á dagskrá fundarins. Ritari stjórnar skal þó yfirfara hagsmunaskrá stjórnarmanna fyrir boðun stjórnarfunda og opnun á gögn í stjórnargátt. Í þeim tilvikum sem hagsmunatengsl stjórnarmanna kunna að vera til staðar vegna dagskrárliðar vikur stjórnarmaður af fundi og fær viðkomandi stjórnarmaður ekki aðgang að gögnum málsins fyrr en eftir atvikum að því tiltekna máli er lokið, samkvæmt nánari ákvörðun stjórnar.

Stjórnarháttayfirlýsing

Stjórn var ákvörðunarþær á fundum ársins, fyrir utan tvenns konar málefni. Annars vegar málefni er varðar Ícelandair en þá véc Birna Ósk ávallt af stjórnarfundum og fékk ekki aðgang að gögnum málsins vegna framkvæmdastjórnastöðu hennar hjá Ícelandair. Hins vegar málefni er vörðuðu skrif greinargerðar vegna yfirtökutilboðs Strengs hf. til hluthafa Skeljungs. Jón Ásgeir og Þórarinn Arnar höfðu hagsmuna að gæta í skilningi 6. mgr. 104. gr. laga um verðbréfiðskipti og tóku því ekki þátt í að semja greinargerðina. Þeir véku ávallt af stjórnarfundum þegar það mál var á dagskrá og fengu ekki aðgang að gögnum.

Fjöldi funda og mæting stjórnarmanna og nefndarmanna undirnefnda á fundi starfsársins var með eftirfarandi hætti:

- Stjórn Skeljungs fundaði 21 sinni frá aðalfundi 2020 og fram til og með 4. febrúar 2021 þegar ársreikningur félagsins var samþykktur. Full mæting var á öllum fundum nema einum.
- Endurskoðunarnefnd Skeljungs fundaði 9 sinnum frá skipun eftir aðalfund 2020 og fram til og með 4. febrúar 2021. Full mæting var á öllum fundum.
- Starfskjaranefnd Skeljungs fundaði 5 sinnum frá skipun eftir aðalfund 2020 og fram til og með 4. febrúar 2021. Full mæting var á öllum fundum.
- Áhættunefnd Skeljungs fundaði 7 sinnum frá og með 28. janúar, þar til verkefni nefndarinnar voru færð til endurskoðunarnefndar, forstjóra og áhættustjóra, með nýrri áhættustefnu og starfsreglum endurskoðunarnefndar sem stjórn samþykkti í janúar 2021. Full mæting var á öllum fundum. Svo sem fram kemur nánar í kafla 6.6.4 starfaði nefndin ekki í raun sem undirnefnd stjórnar enda skipuð starfsfólki félagsins en ekki stjórnarmönnum. Eðli málsins samkvæmt er því ekki gerð grein fyrir mætingu stjórnarmanna á þá fundi í töflunni hér að neðan.

Hér fyrir neðan er tafla sem sýnir mætingu stjórnarmanna á stjórnarfundum og undirnefnda stjórnar:

Stjórnarmaður	Tímabil	Stjórn	Endurskoðunarnefnd	Starfskjaranefnd
Jón Ásgeir Jóhannesson	5.3.2020-4.2.2021	21		5
Birna Ósk Einarsdóttir	5.3.2020-4.2.2021	20	9	
Dagný Halldórsdóttir	5.3.2020-4.2.2021	21	9	5
Elín H Jónsdóttir	5.3.2020-4.2.2021	21		5
Þórarinn Arnar Sævarsson	5.3.2020-4.2.2021	21		

Undirnefndir:

Á liðnu starfsári störfuðu tvær undirnefndir stjórnar, áhættunefnd skipuð starfsfólki Skeljungs auk tilnefningarnefndar sem er undirnefnd hluthafa.

6.5.1. Tilnefningarnefnd

Hlutverk **tilnefningarnefndar** er að tilnefna einstaklinga til stjórnarsetu hjá Skeljungi. Samkvæmt starfsreglum nefndarinnar er markmið hennar að koma á fót gagnsæju og skýru fyrirkomulagi við tilnefningar á stjórnarmönnum fyrir aðalfund félagsins. Ferlinu er ætlað að gera hluthöfum kleift að taka upplýstari ákvörðun við kosningu á frambjóðendum til setu í félagsstjórninni. Tveir utanaðkomandi og óháðir aðilar, annar með reynslu af ráðningum og hinn lögfróður, skulu kosnir árlega á aðalfundi félagsins til setu í nefndinni til eins árs í senn. Þriðji nefndarmaðurinn skal tilnefndur af stjórn.

Á aðalfundi Skeljungs 2020 kusu hluthafar eftirtalda frambjóðendur í nefndina: Katrínu S. Ólafsdóttur, framkvæmdastjóra Hagvangs, og Sigurð Kára Árnason, yfirlögfræðing hjá heilbrigðisráðuneytinu. Þá tilnefndi stjórn Skeljungs Þórarinn Arnar Sævarsson, stjórnarmann, til setu í nefndina. Katrín og Sigurður eru bæði óháð félaginu, daglegum stjórnendum þess og stórum hluthöfum í félaginu, samkvæmt skilgreiningu leiðbeininga um góða stjórnarhætti. Þórarinn er óháður félaginu, daglegum stjórnendum en ekki stórum hluthöfum.

Á fyrsta fundi nefndarinnar var Sigurður Kári kjörinn formaður nefndarinnar. Við staðfestingu starfsháttayfirlýsingu þessarar hefur nefndin komið saman átta sinnum vegna undirbúnings tillögu fyrir aðalfund 2021, að jafnaði án stjórnarmannsins. Full mæting var á fundum nefndarinnar af hálfu hinna utanaðkomandi aðila en sá nefndarmaður sem tilnefndur er af stjórn í nefndinni sat ekki nema tvo fundi. Vakin er athygli á breytingum sem samþykktar voru á starfsreglum tilnefningarnefndar á aðalfundi félagsins 2020 þess efnis að takmarka verulega aðkomu stjórnarmanns í tilnefningarnefnd. Markmið þeirra breytinga var að undirstrika óhæði nefndarinnar og sjálfstæði þeirra í störfum sínum. Hefur nefndin átt fundi bæði með stjórnarmönnum félagsins, forstjóra og hluthöfum og frambjóðendum. Starfsreglur nefndarinnar má finna á heimasíðu Skeljungs.⁴

6.5.2. Endurskoðunarnefnd

Endurskoðunarnefnd er undirnefnd stjórnar Skeljungs og er sem slík skipuð af stjórn til eins árs í senn, á fyrsta stjórnarfundinum eftir aðalfund. Samkvæmt starfsreglum nefndarinnar er markmið hennar að leitast við að tryggja gæði reikningsskila og annarra fjármálaupplýsinga og óhæði endurskoðenda. Endurskoðunarnefnd ber að starfa í samræmi við íslensk lög, reglum og góðum stjórnarháttum. Hlutverk endurskoðunarnefndar er eftirfarandi:

- a) eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila
- b) eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits félagsins, áhættustýringu og annarra eftirlitsaðgerða
- c) eftirlit með endurskoðun ársreiknings og samstæðureiknings
- d) setja fram tillögu til stjórnar um val á endurskoðanda eða endurskoðunarfyrtæki
- e) mat á óhæði endurskoðenda eða endurskoðunarfyrtækis og eftirlit með öðrum störfum endurskoðenda eða endurskoðunarfyrtækis

Endurskoðunarnefnd fer einnig yfir og metur gæði fjárhagslegra upplýsinga og fyrirkomulag upplýsingagjafar frá stjórnendum og endurskoðendum. Hún fer árlega yfir skýrslu endurskoðanda um störf sín og óhæði og mikilvæg atriði sem fram hafa komið við endurskoðunina. Nefndin skal jafnframt fylgja eftir innleiðingu þeirra ábendinga sem fram koma í skýrslu endurskoðanda.

Þá rýnir endurskoðunarnefnd áhættustefnu, áhættuvilja, áhættuviðmið og skipulag og virkni áhættustýringar í samræmi við áhættustefnu félagsins og gerir tillögur til stjórnar um breytinga þar á eftir því sem tilefni er til.

Á starfsárinu 2020-2021 sátu í nefndinni stjórnarmennirnir Birna Ósk Einarsdóttir og Dagný Halldórsdóttir, ásamt Sigrúnu Guðmundsdóttur, löggiltur endurskoðandi. Birna Ósk var kjörinn formaður nefndarinnar. Allar eru þær óháðar félaginu, daglegum stjórnendum þess og stórum hluthöfum í félaginu og endurskoðendum þess. Nefndin fundaði níu sinnum, auk funda með stjórn, og var full mæting á fundum nefndarinnar. Starfsreglur nefndarinnar má finna á heimasíðu Skeljungs.⁵

6.5.3. Starfskjaranefnd

Starfskjaranefnd er einnig undirnefnd stjórnar Skeljungs og þannig skipuð af stjórn til eins árs í senn, á fyrsta fundinum eftir aðalfund. Samkvæmt starfsreglum nefndarinnar er markmið hennar að auka skilvirkni, skerpa á verklagi og efla starfshætti stjórnar er snúa að starfskjörum innan félagsins.

Hlutverk starfskjaranefndar er eftirfarandi:

- Rýna starfskjarastefnu
- Undirbúningur upplýsingagjafar og tillagna til aðalfundar vegna starfskjarastefnu
- Samningagerð við forstjóra og aðra stjórnendur sem heyra undir stjórn
- Eftirlit með innleiðingu og frávikum frá starfskjarastefnu

⁴ <http://www.skeljungur.is/um-skeljung/stjornarhaettir/stefnur-og-reglur/>

⁵ Sjá hlekk að framan.

- Áhættustjórnun vegna starfskjara
- Mat á eigin störfum
- Yfirferð vinnustaðagreininga

Á starfsárinu 2020-2021 sátu í nefndinni Dagný Halldórsdóttir, Jón Ásgeir Jóhannesson og Elín Jónsdóttir stjórnarmenn. Dagný og Elín eru báðar óháðar félaginu, daglegum stjórnendum þess og stórum hluthöfum. Jón Ásgeir er óháður félaginu, daglegum stjórnendum en ekki stórum hluthöfum. Jón Ásgeir var kjörinn formaður nefndarinnar. Nefndin fundaði fimm sinnum á árinu. Full mæting var á fundum nefndarinnar. Starfsreglur nefndarinnar má finna á heimasíðu Skeljungs.⁶

6.5.4. Áhættunefnd

Áhættunefnd er undirnefnd en í raun ekki starfandi sem undirnefnd stjórnar Skeljungs enda skipuð forstjóra, framkvæmdastjórum fjármálasviðs, rekstrarsviðs og fyrirtækjasviðs og forstöðumanni öryggis- og gæðamála. Samkvæmt starfsreglum nefndarinnar er tilgangur hennar fyrst og fremst að staðreyna virkni áhættustýringar innan fyrirtækisins. Fundir nefndarinnar eru umræðuvettvangur fyrir mál er tengjast áhættum sem félagið stendur frammi fyrir og þróun þeirra.

Haldnir voru sjö fundir á liðnu starfsári. Umræður snerust um skilgreinda áhættuþætti og einstök svið starfseminnar veittu nefndinni upplýsingar tengda áhættu. Full mæting var öllum fundum nefndarinnar.

Verkefni áhættunefndar voru færð til endurskoðunarnefndar, forstjóra og áhættustjóra Skeljungs, eins og greinir að framan samhliða samþykkt nýrrar áhættustefnu og endurskoðun starfsreglna endurskoðunarnefndar.

6.6. Framkvæmdastjórn

Forstjóri skal annast daglegan rekstur félagsins og í þeim efnum fara eftir stefnu og fyrirmælum sem stjórn gefur. Hlutverk, ábyrgð og umboð forstjóra er nánar skilgreint í starfslýsingu sem forstjóri og stjórn samþykktu í janúar 2021.

Árni Pétur Jónsson, forstjóri félagsins, fæddur árið 1966. Árni var ráðinn í ágúst 2019 sem forstjóri félagsins. Árni sinnir einnig stjórnarstörfum í dóttur- og hlutdeildarfélögum Skeljungs. Árni er með Cand. Oecon. frá Háskóla Íslands. Áður var Árni forstjóri Tíu ellefu (10/11), Iceland og Basko. Þá var Árni forstjóri Vodafone og Teymis hf. og framkvæmdastjóri hjá Olís og Högum. Árni á ekki eignarhluti í félaginu. Hvað önnur trúnaðarstörf varðar þá situr Árni í stjórn Háa Kletts ehf., er formaður stjórnar Knattspyrnufélags Vals og situr í stjórn Hlíðarenda ses. Auk þess er Árni varamaður stjórnar Ippon ehf. Félagið hefur ekki gert kaupréttarsamning við Árna. Árni hefur engin hagsmunatengsl við stærstu viðskiptavinum félagsins, keppinauta þess eða hluthafa sem eiga meira en 10% í félaginu.

Framkvæmdastjórn Skeljungs heldur fundi vikulega, sjá nánari upplýsingar um aðra sem sæti eiga í framkvæmdastjórn félagsins:

Már Erlingsson, aðstoðarforstjóri og framkvæmdastjóri rekstrarsviðs, fæddur árið 1969. Már var ráðinn í framkvæmdastjórn Skeljungs í júní 2009 en hóf störf hjá félaginu árið 2006. Áður gegndi hann starfi framkvæmdastjóra innkaupasviðs og nú sem aðstoðarforstjóri og framkvæmdastjóri rekstrarsviðs. Már sinnir einnig stjórnarstörfum í dóttur- og hlutdeildarfélögum Skeljungs. Már er með M.Sc. gráða í verkfræði frá DTU í Kaupmannahöfn. Áður starfaði Már sem m.a. sveitarstjóri á Tálknafirði. Már á ekki eignarhluta í félaginu. Félagið hefur ekki gert kaupréttarsamning við hann. Már hefur engin hagsmunatengsl við stærstu viðskiptavinum félagsins, keppinauta þess eða hluthafa sem eiga meira en 10% í félaginu.

Gróa Björg Baldvinsdóttir, yfirlögfræðingur, regluvörður Skeljungs og ritari stjórnar, fædd árið 1985. Gróa var ráðin í framkvæmdastjórn Skeljungs í nóvember 2019 en hóf störf hjá félaginu árið 2017, þá sem lögfræðingur og staðgengill regluvarðar. Gróa sinnir einnig stjórnarstörfum í dóttur- og hlutdeildarfélögum Skeljungs. Gróa er með BA og MA gráða í lögfræði frá Háskólanum í Reykjavík, auk málflutningsréttinda fyrir héraðsdómi.

⁶ Sjá hlekk að framan.

Áður starfaði Gróa sem lögmaður hjá Landslögum lögfræðiskrifstofu (2011-2017). Gróa á ekki eignarhluta í félaginu. Félagið hefur ekki gert kaupréttarsamning við hana. Gróa hefur engin hagsmunatengsl við stærstu viðskiptavininn félagsins, keppinauta þess eða hluthafa sem eiga meira en 10% í félaginu.

Karen Rúnarsdóttir, framkvæmdastjóri einstaklingssviðs, fædd árið 1974. Karen var ráðin í framkvæmdastjórn Skeljungs í september 2020. Karen sinnir einnig stjórnarstörfum í dóttur- og hlutdeildarfélögum Skeljungs. Karen er með B.Sc. gráðu í viðskiptafræðum. Áður gegndi hún stöðu sviðsstjóra stafrænna lausna og markaðssviðs hjá Lyfju, 2019-2020. Karen hafði einnig starfað sem markaðsstjóri Krónunnar 2015-2019, hjá Íslandsbanka, 2006-2015, og sem framkvæmdastjóri Zara á Íslandi, 2002-2006. Félagið hefur ekki gert kaupréttarsamning við Karen. Karen hefur engin hagsmunatengsl við stærstu viðskiptavininn félagsins, keppinauta þess eða hluthafa sem eiga meira en 10% í félaginu.

Ólafur Þór Jóhannesson, framkvæmdastjóri fjármálasviðs, fæddur árið 1972. Ólafur var ráðinn í framkvæmdastjórn Skeljungs í nóvember 2019 og hóf á sama tíma störf hjá félaginu. Ólafur sinnir einnig stjórnarstörfum í dóttur- og hlutdeildarfélögum Skeljungs. Ólafur er með Cand. Oecon próf í viðskiptafræði og löggiltur endurskoðandi. Síðan 2018 hefur Ólafur verið sjálfstætt starfandi ráðgjafi auk þess að sinna stjórnarstörfum í nokkrum félögum. Áður gegndi hann stöðu framkvæmdastjóra fjármálasviðs og staðgengils forstjóra Basko ehf. frá 2012-2018. Ólafur var framkvæmdastjóri Miðengis ehf. frá 2010-2012. Ólafur á ekki eignarhluta í félaginu. Félagið hefur ekki gert kaupréttarsamning við hann. Ólafur hefur engin hagsmunatengsl við stærstu viðskiptavininn félagsins, keppinauta þess eða hluthafa sem eiga meira en 10% í félaginu.

Þórður Guðjónsson, framkvæmdastjóri sölusviðs, fæddur árið 1973. Þórður var ráðinn í framkvæmdastjórn Skeljungs í október 2017 og hóf á sama tíma störf hjá félaginu. Þórður er með B.Sc. gráðu í viðskiptafræði auk þess sem hann hefur lokið námi í markþjálfun. Áður var Þórður forstöðumaður viðskiptastýringar og sölu hjá fyrirtækjaþjónustu Símans frá 2014. Þórður á ekki eignarhluta í félaginu. Félagið hefur ekki gert kaupréttarsamning við hann. Þórður hefur engin hagsmunatengsl við stærstu viðskiptavininn félagsins, keppinauta þess eða hluthafa sem eiga meira en 10% í félaginu.

7. Samfélagsleg ábyrgð og siðareglur Skeljungs

Stjórn Skeljungs hefur sett félaginu stefnu um samfélagslega ábyrgð. Stefnan snertir helstu haghafa Skeljungs, sem eru samfélagið í heild sinni, umhverfið, samstarfsaðilar og birgjar, viðskiptavinir og mannauður Skeljungs. Með setningu stefnu um samfélagsábyrgð sýnir Skeljungur vilja sinn til þess að sýna ábyrgð, sem þátttakandi í samfélaginu, og til þess að stuðla að heilbrigðara atvinnulífi.

Stjórn hefur jafnframt sett sér siðareglur, sem nánari leiðarvísi í samskiptum við hagaðila, til notkunar í daglegri starfsemi félagsins og félögum sem félagið fer með 50% eignarhluta í. Siðareglurnar verða kynnt fyrir starfsmönnum og kunna að taka breytingum eftir þá kynningu.

Markmið siðareglanna er að tryggja að viðskipti félagsins séu stunduð af heilindum og að orðspor félagsins, starfsmanna og hagaðila sé í heiðri haft. Hagaðilar félagsins eru skilgreindir og reglurnar fela í sér loford sem snúa að samfélagslegri ábyrgð mannréttindum umhverfismálum sjálfbærni og starfsmönnum. Reglurnar fjalla einnig um heiðarleika í viðskiptum, í ýmsum birtingarmyndum, samkeppni, innherjaviðskipti, varðveislu trúnaðarupplýsinga og persónuvernd, varðveislu eigna og gagna – sem og samskipti og upplýsingagjöf.

Þá er í reglunum kveðið á um viðbrögð og ferli ef starfsmenn hafa rökstuddan grun um að lög, siðareglur, stefnur, reglur eða gildandi starfshættir innan Skeljungs hafi verið brotin.

8. Stefna um fjölbreytileika

Að mati félagsins leiðir fjölbreytileiki í hæfni og sjónarmiðum stjórnarmanna og stjórnenda til betri skilnings á félaginu og málefnum þess. Fjölbreytileiki gerir stjórnarmönnum og stjórnendum betur kleift að skora á hólmið viðtekna skoðanir og ákvarðanir og auðveldar hugmyndum um nýjungar að fá þann meðbyr sem nauðsynlegur kann að vera. Fjölbreytileikinn eykur jafnframt víðsýni stjórnenda og styður þannig farsæla stjórnun félagsins.

Skeljungur hefur ekki sett sér skriflega stefnu um fjölbreytileika sem slíka en framangreind sjónarmið félagsins koma fram með ýmsum hætti í starfsháttum félagsins og öðrum stefnum félagsins. Stofnuð hefur verið t.a.m. tilnefningarnefnd en markmið með skipun þeirrar nefndar er m.a. að tryggja að stjórn félagsins hafi yfir að búa breidd í hæfni, reynslu og þekkingu. Þá er kveðið á um í starfsmannastefnu félagsins með hvaða hætti félagið hefur innleitt fjölbreytileika í starfi félagsins. Einnig segir í starfsreglum stjórnar að hún framkvæmi árangursmat sem meðal annars nær til mats á samsetningu hennar og framkvæmd stjórn í desember 2020 ítarlegt árangursmat með ráðgjafa þar sem samsetning hennar var meðal annars rýnd. Sjá nánar hvernig félagið styður við fjölbreytileika í kaflanum um ófjárhagslega upplýsingagjöf í ársreikningi þessum.

9. Úrskurðir og dómar tengdir Skeljungu

Á síðasta fimm ára tímabili hefur félagið komið við sögu í þremur dóms- og stjórnsýsluákvörðunum:

Þann 15. desember 2020 kvað Persónuvernd upp úrskurð, í máli nr. 2020010702, þess efnis að meðferð Skeljungs á tölvupósthólfu við starfslok hjá félaginu samrýmdist ekki lögum nr. 90/2018, um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga, og reglum nr. 837/2006, um rafræna vöktun og meðferð persónuupplýsinga sem verða til við rafræna vöktun.⁷

Þann 4. febrúar 2016 var kveðinn upp endanlegur dómur Hæstaréttar, mál nr. 272/2015, í máli samkeppnisyfirvalda gegn olúfélögunum, í tengslum við meint brot gegn samkeppnislögum á árunum fyrir 2001.⁸

Í ákvörðun Neytendastofu, nr. 45/2015, var auglýsing Skeljungs á Orkulykli sínum talin brjóta gegn lögum nr. 57/2005 um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu.⁹

Þannig samþykkt af stjórn Skeljungs hf. 4. febrúar 2021

⁷ <https://www.personuvernd.is/urlausnir/medferd-skeljungs-hf.-a-tolvupostholfi-starfsmanns-vid-starfslok>

⁸ <https://www.haestirettur.is/default.aspx?pageid=347c3bb1-8926-11e5-80c6-005056bc6a40&id=7a62d4ca-e42a-4d48-83c3-32168652d129>

⁹ http://www.neytendastofa.is/library/Files/Neytendarettarsvid/akvardanir/%C3%81kv2015_45.pdf

I. Áreiðanleiki

Í markmiðasetningu og nálgun á samfélagslega ábyrgð félagsins styðst Skeljungur við ÍST ISO 26000 staðalinn. Leiðbeiningar um samfélagslega ábyrgð.

Stefnur og reglur sem lagðar eru fram í þessari upplýsingagjöf eru samþykktar af stjórn félagsins.

Ófjárhagslegum upplýsingum er safnað úr skráningarkerfum Skeljungs. Yfirmönnum hverrar deildar innan félagsins ber að skrá öll frávik sem eiga sér stað í starfseminni, til dæmis, slys, tjón, einelti, áreiti, ábendingar og kvartanir. Upplýsingunum er svo safnað saman í byrjun hvers ár af ábyrgðaraðilum hvers málaflokks fyrir sig þvert yfir félagið. Þar má nefna gæða- og öryggisstjóra, rekstrarstjóra, yfirlögfræðing félagsins, mannauðsstjóra, innkaupastjóra, umsjónarmann dreifingar og markaðsstjóra. Ábyrgðaraðilar málaflokkanna sitja einnig í nefnd félagsins um samfélagsábyrgð. Einnig er kallað eftir upplýsingum og gögnum er varða dótturfélög Skeljungs frá ábyrgðaraðilum og yfirmönnum þeirra félaga. Þegar upplýsingarnar hafa verið fullunnar er skjal þetta yfirfarið og staðfest eftir bestu getu af áhættunefnd og stjórn Skeljungs.

Töluleg samantekt um ófjárhagslegar upplýsingar fyrir árið 2020 eru unnar í samstarfi við Klappir Core. Umhverfishugbúnaður Klappa er notaður til að tryggja rekjanleika, gagnsæi og skilvirkni við söfnun og miðlun umhverfisupplýsinga. Upplýsingum um eldsneytisnotkun, raforkunotkun, notkun á heitu vatni og notkun á köldu vatni er safnað með sjálfvirkum hætti. Hægt er að rekja uppruna gagna frá afhendingaraðila í Klappir Core.

Þeir lykilmælikvarðar er Klappir Core styðjast við endurspeglar ESG leiðbeiningar sem Nasdaq á Íslandi og Norðurlöndunum gáfu út í mars 2019. Þær leiðbeiningar eru byggðar á ráðleggingum sem settar voru fram árið 2015 af Sameinuðu þjóðunum, samtökum um sjálfbærar kauphallir (Sustainable Stock Exchange Initiative) og vinnuhópi hjá Alþjóðasamtökum kauphalla (World Federation of Exchange). Einnig er vísað í tilheyrandi viðmið GRI Standard (Global Reporting Initiative, GRI100-400) og meginviðmið (e. Reporting Principles, P1-10) alþjóða sáttmála Sameinuðu þjóðanna (United Nation Global Compact, UNGC).

Nánari upplýsingar og fleiri ófjárhagslega lykilmælikvarða má finna í samfélagsábyrgðarskýrslu Skeljungs, sem aðgengileg er á [vefsíðu félagsins](#).

II. Viðskiptalíkan Skeljungs

Skeljungur er fjölorkufélag. Tilgangur félagsins skv. samþykktum er verslun með bensín, olíur og annan skyldan varning, svo og hverskonar viðskipti með aðrar vörur, bæði í smásölu og heildsölu. Einnig lánastarfsemi, rekstur fasteigna, skipa, þjónustustöðva og annar atvinnurekstur, eða þátttaka í atvinnustarfsemi, samkvæmt ákvörðun stjórnar.

Félagið starfar á tveimur landfræðilegum mörkuðum, á Íslandi og í Færeyjum. Yfirlit þetta um ófjárhagslega upplýsingagjöf miðar einungis við starfsemi Skeljungs á Íslandi en ekki í Færeyjum. Stefnur og mælikvarðar hafa ekki verið samræmd á milli landanna, en unnið er að endurskoðun stjórnarháttá Skeljungs á samstæðugrunni.

Dótturfélög Skeljungs eru níu. P/F Magn og P/F Demich bæði með starfsemi í Færeyjum. Önnur dótturfélög eru með starfsemi sína á Íslandi, en þau eru Basko, Tollvörugeymsla Skeljungs ehf., Barkur ehf., Íslenska Vetnisfélagið ehf., Bensínorkan ehf., 26 fasteign ehf. og Langholt ehf.

Starfseminni má skipta í fimm megin flokka:

- Orkugjafir; jarðefnaeldsneyti, vetni, metan, olíur og tengdar vörur
- Rekstur fasteigna, birgðastöðva og dreifing
- Smásala
- Útleiga fasteigna
- Aðrar vörur

Skeljungur: Skeljungur dreifir eldsneyti til fyrirtækja sem ekki hafa tækifæri til að nálgast eldsneyti á afgreiðslustöðvum okkar, t.d. til sjávarútvegsins, flugfélaga og til verkataka á verkstaði. Viðskiptavinir Skeljungs geta treyst á 90 ára reynslu félagsins af því að afgreiða eldsneyti hratt og örugglega.

Skeljungur rekur 65 bensinstöðvar undir merkjum Orkunnar á Íslandi, þar af tíu fjölorkustöðvar sem að auk jarðefnaeldsneytis selja vetni, metan eða rafhleðslu á farartæki. Orkan hefur verið leiðandi afl á íslenskum eldsneytismarkaði þegar kemur að lágum verðum, allt frá stofnun Orkunnar árið 1994. Hjá Orkunni eru þrjár afsláttarlausar stöðvar, þar sem viðskiptavinum býðst lægsta eldsneytisverðið á landinu skilyrðislaust, en það þýðir að ekki þarf að notast við orkulykil, meðlimakort eða annarskonar vildarkerfi til þess að geta notið kjaranna. Afsláttarlausu Orkustöðvarnar eru í dag staðsettar á Dalvegi og Reykjavíkurvegi og Mýrarvegi Akureyri. Orkustöðvar eru um allt land og tryggja þannig lykilhöfum Orkunnar lágt verð hringinn í kringum landið.

Viðskiptavinir Orkunnar geta tengt Orkulykilinn sinn við ýmis góðgerðarmálefni og íþróttafélög og þannig látið gott af sér leiða í hvert sinn sem þeir taka eldsneyti. Umhverfis þenkjandi viðskiptavinir Orkunnar geta nýtt hluta af afslætti sínum til þess að kolefnisjafna eldsneytiskaupin sín með Orkulyklinum gegnum Votlendissjóðinn, en Skeljungur er fyrsta íslenska olíufélagið til þess að bjóða upp á þann valkost að kolefnisjafna eldsneytiskaupin beint við dælu.

Skeljungur rekur einnig fjórar birgðarstöðvar sem og sitt eigið dreifikerfi.

Dótturfélagið Basko: Basko rekur 12 Kvikk verslanir við bensínstöðvar Orkunnar auk þriggja 10 -11 verslana, eina verslun undir nafninu Kvosin sem og þrjár Extra verslanir sem leggja áherslu á vöruúrval frá Costco og bjóða hverju sinni a.m.k. tuttugu Costco vörur á Costco verði. Verslanir Extra eru staðsettar á Barónstíg, Akureyri og í Keflavík. Samtals er Basko því með 19 þægindaverslanir sem leggja áherslu á góðar staðsetningar, gott aðgengi, langan opnunartíma og vöruúrval sem miðað er að þörfum þeirra sem eru mikið á ferðinni og vilja gripa eitthvað með sér. Verslanirnar á Akureyri og í Keflavík eru stærri í fermetrum talið og vöruúrvalið mun meira. Báðar verslanirnar eru mjög vel staðsettar og opnar allan sólahringinn.

Skeljungur festi kaup á öllu hlutafé Basko í lok nóvembermánaðar 2019. Vinna við að innleiða stefnur og reglur Skeljungs í rekstur Basko miðar vel. Stjórn Skeljungs hefur tekið ákvörðun um að sameina rekstur Basko við Skeljung og verður félagið því ekki rekið sem sjálfstæð rekstrareining, sjá nánari skýringar í stjórnarháttaryfirlýsingu félagsins.

Dótturfélagið P/F Magn: Magn dreifir eldsneyti til fyrirtækja, sjávarútvegsins og til verkta á verkstaði. Magn rekur einnig 11 smásölu- og bensínstöðvar víðs vegar um Færeyjar þar sem lögð er áhersla á góða þjónustu ásamt fjölbreyttu vöruframboði. Magn er leiðandi í Færeyjum í sölu á eldsneyti til húshitunar. Í Færeyjum er mikill meirihluti fasteigna hitaður upp með olíu. Magn býður upp á alhliða þjónustu við heimili og fyrirtæki, þar sem viðskiptavinir þurfa einungis að skrá sig í áskrift og Magn sér um að halda húsunum heitum, án þess að aðhafast þurfi nokkuð frekar. Eftir kaup Magns á félaginu P/F Demich, sem sérhæfir sig í umhverfissvænum húshitunarlausnum, mun Magn geta boðið upp á heildarlausnir í þjónustu tengdri húshitun, óháð því hvaða orkugjafa viðskiptavinir kjósa að nota. Magn rekur einnig tvær birgðarstöðvar.

Starfsemi Magns uppfyllir alþjóðlega staðla og er vottuð samkvæmt ISO 9001 fyrir gæðastjórnun, ISO 14001 fyrir umhverfisstjórnun og OHSAS 18001 fyrir alþjóðlegt vinnuöryggisstjórnunarkerfi. Að auki fylgir félagið ISO 27000 að því er varðar stjórnun upplýsingaöryggis. Allir alþjóðlegu staðlarnir eru vottaðir af óháðum aðila og teknir út einu sinni til tvisvar á ári. Þá hefur félagið hlotið Achilles, F-Pal og EPIM vottun sem er endurnýjuð með reglulegu millibili en þannig uppfyllir félagið nauðsynlegar öryggiskröfur sem alþjóðleg félög í olíuiðnaði gera til samstarfsaðila sinna. Fyrirtækið er undir árlegri endurskoðun DNV GL. Magn er eina fyrirtækið til þess að fá allar olíubirgðarstöðvarnar sínar umhverfissvottaðar af færeysku umhverfisstofnuninni.

Magn er einnig leiðandi afl í hreinni orku, en Magn hefur tryggt sér leyfi til þess að reisa og reka vindmillugarð í Flatnahaga í Færeyjum. Þar mun félagið framleiða að hámarki 64 GWst árlega sem verða framseldar raforkufélaginu SEV sem er í eigu færeyskra sveitafélaga.

Dótturfélagin **Tollvörugeymsla Skeljungs ehf.** **Barkur ehf.** og **Íslenska vetnisfélagið ehf.** starfa öll samkvæmt stefnum og reglum Skeljungs.

Barkur: Barkur ehf. er olíuprammi sem þjónustar skip í Reykjavíkurborg. Barkur er útbúinn með öflugum dælubúnaði sem gerir Skeljungi kleift að þjónusta viðskiptavinum enn betur með fljóttari og öruggari afhendingu eldsneytis. Barkur veitir afar hagkvæma möguleika til eldsneytistöku og býður upp á þann möguleika að þjónusta skip á sama tíma og þau ferma eða afferma, sem flýr fyrir allri þjónustu.

Á árinu 2020 skilaði dreifikerfi Barks, olíuprammans, töluverðum árangri bæði fjárhagslega sem og í minni losun gróðurhúsalofttegunda með töluvert færri, eða tæplega 520 færri ferðum olíubíla um höfuðborgina. Heildarfjöldi afgreiðslna á olíubílum voru 28.365 á árinu 2020.

Barkur er með ISM vottun, ISM stendur fyrir "International safety management code" og er alþjóðlegur staðall um örugga stjórnun skipa og hindrun mengunar. Staðallinn er gefinn út af Alþjóða siglingamálastofnuninni (IMO). Um er að ræða staðal í þrettán köflum. Barkur er einnig með ISO 9001 vottun fyrir gæðastjórnunarkerfi, ISO 14001 fyrir umhverfisstjórnunarkerfi og ISO 45001 fyrir heilsu og öryggi á vinnustað.

Íslenska vetnisfélagið: Íslenska vetnisfélagið ehf. er verkefni sem lýtur að þátttöku í Hydrogen Mobility Europe 2 áætlun Evrópusambandsins. Félagið rekur þrjár vetnisstöðvar. Starfsemi Íslenska vetnisfélagsins var litið á árinu vegna öryggisráðstafana og viðhalds. Nánari upplýsingar um verkefni Vetnisfélagsins má finna undir kaflanum um samfélagsábyrgð/samfélag.

Tollvörugeymslan: Tollvörugeymslan ehf. rekur tollvörugeymslu og er með þjónustusamning við Skeljung, en félagið er ekki með neinn rekstur og á engar eignir.

Bensínorkan: Bensínorkan ehf. er ekki með neinn rekstur sem stendur og einu eignir fyrirtækisins eru lóð og dælur við Austurströnd 7 á Seltjarnarnesi og lóð við Strandgötu 15, á Neskaupsstað.

26 fasteign ehf. og Langholt ehf: Félagin tengjast kaupum Skeljungs á Baulunni, þjónustumiðstöð í Borgarfirði en Skeljungur eignaðist félagin í mars 2020. Fyrirnefnda félagið heldur utan um fasteignir á lóðinni en hið síðara um verslunarreksturinn. Verið er að yfirfara rekstur félaganna og yfirfara stefnur og innleiðingar á þeim.

Hlutverk Skeljungs er að þjóna orkuþörf einstaklinga og fyrirtækja á hagkvæman og öruggan máta í sátt við samfélagið og umhverfi sitt.

Gildi Skeljungs eru:

- **Áreiðanleiki:** Stöðugleiki er í þjónustu okkar og við ávinnum okkur traust með heiðarleika og gæðum. Höfuðáhersla er lögð á öryggi fólks og umhverfis.
- **Skilvirkni:** Hagsýni einkennir alla okkar starfsemi. Stöðugt er unnið að umbótum til virðisaukningar fyrir alla okkar hagaðila.
- **Atorka:** Atorka og framtakssemi drífa okkur áfram og við erum óhrædd við að prófa nýja hluti. Við leggjum okkur fram um að tryggja forystu Skeljungs.

AÐFANGAKEDÐJA

Viðskiptaumhverfið

Meginstarfsemi Skeljungs er í orkugeiranum en í þeirri starfsemi felast tvær áskoranir, annars vegar að fullnægja vaxandi orkuþörf sem knúin er af miklum hagvexti og umfangi í ferðaþjónustu og sjávarútvegi. Hins vegar vill félagið leggja sitt af mörkum til þess að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda í samræmi við ákvörðun sem tekin var á COP í París árið 2015.

Fimm megin áhrifaþættir á viðskiptalíkan Skeljungs eru þar af leiðandi:

- **Pólitískir og lagalega þættir:** Ný lög og nýjar reglugerðir og breytingar á samkeppnislandslagi, svo sem viðbótarskattar og nýir staðlar.
- **Umhverfisþættir:** Áhrif loftslagsbreytinga, t.d. áhersla á minni losun gróðurhúsalofttegunda.
- **Fjárhagstengdir þættir:** Svo sem tilfærsla í endurnýjanlega orku og ferðaþjónustan. Covid-19 hafði mikil áhrif á samfélagið allt árið 2020, sérstaklega á ferðaþjónustu landsins og þar með á rekstur Skeljungs. Vonir eru til þess að ferðaþjónustan muni taka við sér og smám saman styrkjast árið 2021.
- **Félagslegir þættir:** Breyttar neysluvenjur með nýrri kynslóð neytenda, þörf fyrir einfaldleika og hraða. Þessi þáttur á sérstaklega við um smásöluna og tekur til aukningar á matvörukaupum á netinu eða þátta sem eru umfram verðlagningu (svo sem upplifun, sjálfbærni) og deiliahagkerfi.
- **Tæknilegir þættir:** Nýir orkugjafir, tæknivæðing.

III. Megináhætta af starfseminni Rekstraráhætta

Megináhættur í rekstri félagsins er tengjast umhverfis-, félags- eða starfsmannamálum, snúa að öryggi og umhverfi.

Veltumesta söluvara fyrirtækisins er jarðefnaeldsneyti. Við móttöku, birgðahald, dreifingu og sölu eldsneytis felast hættur er tengjast eldhættu, umferðar-, umhverfis- og mengunaróhöppum. Skeljungur bregst við þeirri áhættu með notkun gæðakerfis, þar sem þessir þættir eru áhættugreindir og ferlaðir út frá bestu mögulegu framkvæmd.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Meðal verkferla sem nýttir eru til þess að framfylgja áhættustjórnun eru metnaðarfull þjálfun nýliða sem starfa á birgðastöðvum og við dreifingu. Einnig er notast við kennslumyndbönd þar sem farið er yfir algengustu vinnuferlana. Árlega eru haldin bruna- og skyndihjálparnámskeið. Starfsmenn við birgðahald og dreifingu mæta á öryggisfundi þrjá morgna í viku þar sem m.a. er farið yfir öryggi, aksturs- og veðurskilyrði. Óhöpp eru rædd strax næsta morgun, þannig eru samstarfsmenn upplýstir um hvað gerðist og umræða tekin um hvernig hægt sé að koma í veg fyrir að aðrir lendi í sambærilegu óhappi. Gæðahandbók félagsins er rýnd árlega og gengið úr skugga um að allir geti starfað samkvæmt verklagi sem þar er lýst.

Skeljungur hefur sett sér áhættu-, umhverfis-, öryggis- og gæðastefnur til þess að takast á við þessar áhættur.

Ytri áhættuþættir

Til viðbótar við eigin rekstraráhættu stendur félagið einnig frammi fyrir viðtækari utanaðkomandi áhættuþáttum, svo sem umhverfis-, félags-, starfsmanna-, mannréttinda-, mútu og spillingar tengdum málum. Þessir áhættuþættir geta haft bein áhrif á félagið og/eða aðfangakeðju þess.

Alþjóðaviðskipti	
Megináhætta	Pólitískur og félagslegur óstöðuleiki í löndum þar sem eldsneytið er framleitt getur ógnað afhendingaröryggi.
Mótvægisáðgerðir	Gott upplýsingaflæði, góð samvinna og samskipti.

Þróun í löggjöf	
Megináhætta	Möguleiki á laga- og reglugerðarbreytingum sem tengjast starfsemi fyrirtækisins, hérlandis og á alþjóðavettvangi, sem gætu haft áhrif á arðsemi fyrirtækisins.
Mótvægisáðgerðir	Eftirlit með þróun laga og reglugerða til að einfalda/draga úr viðskiptalegum áhrifum og gera fyrirtækinu kleift að bregðast hratt og örugglega við.

Loftslagsbreytingar	
Megináhætta	Möguleiki á breyttum aðstæðum: veðurfarslegar breytingar sem gætu skapað hættuástand (ofsaveður, flóð, hækkandi sjávarmál, aukin virkni eldfjalla). Breytingar tengdar Orkuskiptum (regluverks, markaðs, tækni- og orðsporsáhætta) sem tengjast viðskiptum félagsins til skamms og lengri tíma.
Mótvægisáðgerðir	Framboð á umhverfisvænum orkugjöfum. Skuldbinding til kolefnisjöfnunar á rekstri félagsins. Fjölbreytni með þróun annarrar orku. Þekking og þjálfun starfsmanna á áhættu-, umhverfis-, öryggis- og gæðastefnum fyrirtækisins.

Farsóttir og náttúruhamfarir	
Megináhætta	Ytri umhverfis- og samfélagslegir þættir, s.s. farsóttir og náttúruhamfarir, sem geta haft áhrif á rekstur- og arðsemi fyrirtækisins.
Mótvægisáðgerðir	Forvarnir og viðbragðsáætlanir, þjálfun starfsmanna, tryggingar og varaleiðir í dreifingu.

Haghaifar	
Megináhætta	Brestur í samböndum/samskiptum við innlenda og alþjóðlega haghafa, málaferli og afleiðingar fyrir vörumerkið.
Mótvægisáðgerðir	Innleiðing samfélagsábyrgðarstefnu – stefna um heiðarleg og gagnsæ samskipti.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Tækni	
Megináhætta	Bylting í almenntri tækniþróun sem hefur áhrif á starfsemi félagsins, s.s. tækniþróun á endurnýjanlegum orkugjöfum fyrir ökutæki og skip, eða annað sem snertir rekstur félagsins.
Mótvægisáðgerðir	Fylgja eftir almenntri tækniþróun, s.s. með uppbyggingu fjölorkustöðva.

Orkuskipti	
Megináhætta	Jarðefnaeldsneyti er á útleið, sala á jarðefnaeldsneyti er helsta tekjulind fyrirtækisins í dag og því er það jafnframt einn helsti utanaðkomandi áhættuþáttur félagsins.
Mótvægisáðgerðir	Félagið einsetur sér að fylgja eftir þróun og þekkingu á orkumarkaði og auka fjölbreytni í tekjustofnum.

Áhættustýring

Á árinu starfaði sérstök áhættunefnd. Nefndin er umræðuvettvangur vegna áhættumála, þar sem fram fer rýni á áhættugreiningu og niðurstöðum hennar. Nefndin kemur saman að lágmarki ársfjórðungslega og fjallar um helstu áhættuþætti og meðhöndlun þeirra. Áhættustjórnun félagsins tekur tillit til allra tegunda áhættu, s.s. umhverfis- mannauðs- og mannréttindamála, mútu og spillingarmála. Stjórnendur og starfsmenn félagsins eru kallaðir fyrir nefndina til skýrslugjafar í tengslum við þá áhættuþætti sem yfirfarin eru hverju sinni. Árlega skilar nefndin til endurskoðunarnefndar félagsins skýrslu um störf sín. Á starfsárinu voru verkefni áhættunefndar færð til endurskoðunarnefndar, forstjóra og áhættustjóra félagsins, með samþykki nýrrar áhættustefnu og starfsreglna endurskoðunarnefndar.

Skeljungur stjórnar starfsemi sinni á kerfisbundinn hátt í gegnum gæðastjórnunarkerfi, sem inniheldur gæðahandbók, áhættugreiningu starfa og verkferla, skráningar ábendinga- og úrvinnslur þeirra. Kerfinu er ætlað að tryggja að þau markmið sem sett eru fram í stefnum Skeljungs náist, að öll verkefni og þjónusta sem fyrirtækið annast standist gæðakröfur og væntingar haghafa og draga úr líkum á atvikum er gætu haft neikvæð áhrif á ímynd félagsins, fjárhag, heilsu og umhverfi.

Áhættustefna

Stefna þessi um áhættu og áhættustýringu Skeljungs er sett af stjórn félagsins.

Stefna þessi lýsir ramma um áhættustýringu Skeljungs. Markmiðið er að stýra áhættu á skilvirkan hátt og tryggja meðvitund um og gagnsæi áhættustýringar á öllum stigum, allt frá stjórn niður á einstaka starfsmenn.

Stefnuna má í heild sinni finna á vefsíðu Skeljungs.

Gæðastefna

Stefna Skeljungs er að öll verkefni og þjónusta sem fyrirtækið annast standist gæðakröfur og - væntingar haghafa. Skeljungur leitast við að tryggja að viðskiptavinir félagsins fái örugga, faglega og skilvirka þjónustu.

Til þess að tryggja að gæðamarkmið Skeljungs náist mun félagið reka gæðakerfi sem:

- vinnur að því að markmið sem sett eru fram í stefnum Skeljungs náist
- inniheldur skipulagða ferla sem endurspeglar starfsemina og tryggja hnökralaust flæði hennar
- tryggir viðbrögð við frávikum og leiðir til stöðugra umbóta
- uppfyllir kröfur sem settar eru fram samkvæmt lögum og reglugerðum
- uppfyllir kröfur um innra- og ytra eftirlit með rekstrinum
- tryggir að fyrirtækið hafi ávallt á að skipa vel menntuðu og þjálfuðu starfsfólki sem sýni fagþekkingu, færni, metnað og frumkvæði við störf sín
- stuðlar að ánægju og velliðan starfsmanna í starfi, að þeir fái tækifæri til að afla sér nýrrar þekkingar og tileinka sér nýjar aðferðir til að miðla upplýsingum og þekkingu.

Stefna þessi um gæðamál skal vera aðgengileg á vefsíðu Skeljungs.

Skeljungur setti sér markmið fyrir árið 2020 um að fá fimm rekstrareiningar vottaðar samkvæmt staðlinum ISO 9001 til viðbótar við vottunina á Örfirisey. Markmiðið náðist. Til viðbótar fékkst einnig vottun á umhverfisstjórnunarkerfi fimm rekstrareininga út frá umhverfisstaðlinum ISO 14001.

Á árinu 2020 fékk Skeljungur gæðastjórnunarkerfi fjögurra rekstrareininga vottað út frá ISO 9001 staðlinum. Rekstrareiningarnar sem hlutu vottunina eru eldsneytisdreifing í Vestmannaeyjum, Akureyri, Eskifirði og Ísafirði. Ólíubirgðastöðin í Örfirisey fékk vottunina árið 2019 og hlaut endurvottun í desember 2020. Staðallinn ISO 9001 inniheldur grunnkröfur til gæðakerfa

Árið 2020 fékk Skeljungur einnig umhverfisstjórnunarkerfi fimm rekstrareininga vottað út frá alþjóðlega umhverfisstaðlinum ISO 14001. Rekstrareiningarnar eru eldsneytisdreifing frá starfstöðvum í Örfirisey, Vestmannaeyjum, Akureyri, Eskifirði og Ísafirði.

Starfsemi flestra sviða Skeljungs hefur verið færð inn í gæðahandbókina, t.a.m. starfsemi rekstrarsviðs, birgðastöðva, dreifingar, sölusviðs og mannauðssviðs.

Viðbragðsáætlun vegna farsóttá og náttúruhamfara

Skeljungur setti sér viðbragðsáætlun vegna farsóttá og náttúruhamfara. Áætlunin er stjórnendum Skeljungs til stuðnings um það hvernig takast á við afleiðingar heimsútbreiðslu farsóttá og/eða náttúruhamfara sem kunna að ógna lífi og heilsu almennings, umhverfi og/eða eignum. Viðbragðsáætlun þessi mælir fyrir um skipulag og stjórn aðgerða hjá Skeljungu komi til hamfara samkvæmt skilgreiningu Almannaþingis. Áætlunin á að skýra hlutverk og ábyrgð stjórnenda og gefa upplýsingar um þær neyðaráðstafanir sem getur þurft að grípa til hverju sinni. Starfsemi fyrirtækisins gæti skerst á hamfaratímum og hluti starfsfólks mögulega ekki komist til vinnu vegna náttúruhamfara eða orðið rúmföst vegna veikinda eða í sóttkví á ákveðinn tíma. Markmið áætlunarinnar er að tryggja skipulögð og samræmd viðbrögð stjórnenda þegar til hamfara kemur hvort sem það er á landsvísi eða staðbundið, þannig að hægt sé tryggja öryggi starfsmanna, halda uppi nauðsynlegri lágmarkspjónustu og lágmarka áhrif hamfarana með því að:

- Skilgreina lykilstarfsmenn og staðgengla þeirra.
- Skilgreina mikilvæga starfsmenn og staðgengla þeirra.
- Skilgreina ábyrgðaraðila áætlunarinnar.
- Tryggja öryggi starfsmanna miðað við þær hamfarir sem yfir ganga.
- Tryggja órofin rekstur fyrirtækisins miðað við háskastig almannaþingis.
- Skilgreina hvernig á að tryggja lágmarks starfsemi í þágu almannaþingis.
- Tryggja rétt viðbrögð samkvæmt kröfum Ríkislögreglustjóra vegna almannaþingis.
- Upplýsa starfsmenn og veita nauðsynlega fræðslu.

Stig alvarleika eru:

1. **Óvissustig** – Vertu á verði
2. **Hættustig** – Aukin hættu
3. **Neyðarstig** – Alvarlegt ástand

Skilgreint viðbragð er virkjað til samræmis við ákvörðun Ríkislögreglustjóra um almannaþingistig hverju sinni. Órofin rekstur er tryggður með starfsáætlun fyrir svið og deildir sem taka mið af skilgreindri áhættu hverju sinni. Til staðar er neyðaráætlun fyrir dreifingu eldsneytis, ef til þess kemur að flytja þurfi eldsneyti á milli sóttvarnarsvæða, svo hægt verði að tryggja aðgengi að eldsneyti í öllum landshlutum. Viðbrögð vegna Covid-19 voru og eru enn samkvæmt „Viðbragðsáætlun vegna farsóttá og náttúruhamfara“ VER-0033, sem er í ábyrgð og eigu forstjóra félagsins.

Vel gekk að fara eftir þessari áætlun árið 2020 og engin hópsmit hafa komið upp hjá starfsmönnum Skeljungs. Starfsmenn hafa náð að aðlagast sig að breyttu starfsumhverfi og fundið lausnir til að sinna öllum daglegum verkefnum og þannig haldið uppi óskertri starfsemi.

IV. Haghafar

Skeljungur telur mikilvægt að starfsemi og viðskipti félagsins séu stunduð af heilindum og að orðspor viðskiptavina sem og okkar sé haft í heiðri. Helstu hagaðilar Skeljungs eru þessi:

Viðskiptavinir, þar með taldir neytendur og neytendamarkaður	Hluthafar	Stjórn og starfsmenn	Samstarfsaðilar og birgjar	Kröfuhafar
Eftirlitsaðilar	Samfélagið	Umhverfið	Fjölmiðlar	Löggjafinn

Hagaðilar Skeljungs eru líka þeir sem gæta hagsmuna ofangreindra aðila. Vísar er til siðareglna Skeljungs fyrir nánari umfjöllun.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Eitt af hlutverkum fyrirtækisins er að skila eigendum sínum ávöxtun á fjárfestingu þeirra. Arðsemi er jafnframt forsenda rekstursins og þar með þeirra starfa sem hjá fyrirtækinu hafa skapast. Við heitum því að vinna ótullega að því að skapa arðsemi í gegnum skilvirkan og hagkvæman rekstur, þar sem tillit er tekið til allra haghafa.

Skeljungur á í góðum samskiptum við borgaryfirvöld og steig félagið m.a. fyrst fram með aðgerðir til að mæta stefnu hennar um þéttingu byggðar og uppbyggingu Borgarlínu.

V. Samskipti

Skeljungur hefur sett sér sérstaka samskiptastefnu með það að markmiði að tryggja skilvirk samskipti Skeljungs við alla hagsmunaaðila, þ.m.t. viðskiptavinum, starfsfólk, markaðsaðila, fjárfesta og fjölmiðla. Við viljum að upplýsingar um starfsemi Skeljungs séu aðgengilegar og auðskiljanlegar, svo hagsmunaaðilar fái góða innsýn í starfsemina og skilji hvaða ástæður liggja að baki ákvarðana sem við tökum.

Heimild: [samskiptastefna Skeljungs](#)

Samskiptastefna

Markmið þessarar stefnu er að tryggja skilvirk samskipti Skeljungs við alla helstu hagsmunaaðila félagsins, þ.m.t. viðskiptavinum, starfsfólk, markaðsaðila, fjárfesta og fjölmiðla, og auka sýnileika fyrirtækisins.

Við höfum frumkvæði að samskiptum við aðra og svörum öllum fyrirspurnum hratt og vel. Við viljum að upplýsingar um starfsemi Skeljungs séu aðgengilegar og auðskiljanlegar, svo hagsmunaaðilar fái góða innsýn í starfsemina og skilji hvaða ástæður liggja að baki ákvörðunum sem við tökum.

Við hvetjum til hreinskiptinna samskipta, innan fyrirtækis og utan, og tölum mannamál. Við látum ekki verkin ein um það að tala, heldur tölum við fyrir þeim og um þau.

Viðskiptavinir | Við upplýsum viðskiptavinum um vörur og þjónustu sem mæta þeirra þörfum. Við hlustum á viðskiptavinum, gerum þeim auðvelt að koma skoðunum sínum á framfæri og tökum mark á þeim.

Starfsfólk | Við stuðlum að opnum og heiðarlegum samskiptum á vinnustaðnum. Við tölum um hlutina eins og þeir eru og sýnum hvert öðru virðingu. Við miðlum upplýsingum úr rekstrinum til samstarfsfólks eins fljótt og lög leyfa.

Fjárfestar | Við viljum tryggja djúpan skilning allra markaðsaðila á rekstri og árangri fyrirtækisins. Við leggjum okkur fram um að skýra stefnu og framtíðarsýn Skeljungs, áskoranir og tækifæri og þróun atvinnugreinarinnar í heild.

Fjölmiðlar | Við hvetjum til umfjöllunar um fyrirtækið og veitum fjölmiðlum alla þá hjálp sem þeir þurfa. Við svörum öllum óskum um viðtöl jafnt. Við forðumst ekki að ræða erfið mál.

Við veljum okkur jákvætt og uppbyggilegt orðfæri í samskiptum við aðra. Við förum í einu og öllu eftir gildandi lögum um persónuvernd og upplýsingamiðlun skráðra hlutafélaga.

Stefna þessi skal vera aðgengileg á vefsíðu Skeljungs.

Hjá Þjónustuveri Skeljungs og Orkunnar starfa sjö starfsmenn. Opnunartími þjónustuversins er frá 8:15 – 16:00 mánudaga til fimmtudaga, en á föstudögum lokar kl. 15:15. Á árinu 2020 svöruðu þjónustufulltrúar okkar 28.447 fyrirspurnum viðskiptavina í gegnum síma. Markmið okkar er að öllum fyrirspurnum sem berast okkur rafrænt sé svarað innan fjögurra klukkustunda.

Áfram er unnið að bættri upplýsingagjöf og samskiptum við starfsfólk. Í lok árs 2020 var lögð fram könnun um það hvað mætti betur fara í upplýsingagjöf og samskiptum til starfsmanna. Könnunin leiddi í ljós að almennt voru starfsmenn nokkuð ánægðir með upplýsingagjöf frá stjórnendum og á milli deilda. Einnig kom fram í svörum að starfsmenn kjósa að fá almenna upplýsingagjöf í gegnum Workplace.

Í kjölfarið voru gerðar breytingar á WP og sett inn sérstök síða þar sem stjórnendur upplýsa um verkefni, samninga og framvindu. Einnig var ákveðið að fjölga fundum forstjóra og æðstu stjórnenda með starfsmönnum, þar sem farið verður yfir áherslur og væntingar í nánustu framtíð, þá eru einnig ársfjórðungslegir uppgjörsfundir endurteknir samdægurs fyrir alla starfsmenn Skeljungs.

VI. Samfélagsleg ábyrgð

Skeljungur hefur sett sér heildarstefnu um samfélagsábyrgð. Þar eru samfélagslegir haghafar félagsins skilgreindir og nálgun félagsins gagnvart þeim tekin saman í stuttu máli. Sú nálgun er síðan útfærð nánar í sértækari stefnum er snúa að viðkomandi haghafa.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Skeljungur er fjölorkufélag með langa og farsæla sögu sem mætir orkupörf einstaklinga og fyrirtækja í sátt við umhverfið. Með stefnu um samfélagsábyrgð leitast Skeljungur við að flétta efnahags-, samfélags- og umhverfismál við almenna starfshætti félagsins. Skeljungur vill með þeim hætti tryggja ávinning af sínum rekstri fyrir alla haghafa.

Skeljungur sýnir ábyrga hegðun gagnvart nærsamfélaginu með gegnsæi í allri sinni upplýsingagjöf. Stefna þessi um samfélagsábyrgð skal vera aðgengileg á vefsíðu Skeljungs.

Heimild: samfélagsábyrgðarstefna Skeljungs

Samfélagsábyrgðarstefna Skeljungs byggir á fimm meginstoðum:

MANNAUÐUR

VIÐSKIPTAVINUR

SAMSTARFSÁÐILAR

UMHVERFI

SAMFÉLAG

Mannauður

Markmið Skeljungs er að mannauður félagsins sé skipaður af ánægðu og hæfu starfsfólki sem býr yfir færni og þekkingu til að takast á við störf sín með skýrum ferlum og öguðum vinnubrögðum. Starfsfólk Skeljungs tekur þátt í að móta og bæta starfsemina og starfar í anda jafnræðis og jafnréttis.

Skeljungur hefur sett sér sérstaka **starfsmannastefnu** er snýr að starfsánægju, fræðslu, heilsufari, fjölskyldulífi og fjölbreytileika. Jafnframt hefur félagið sett sér **öryggisstefnu**, stefnu í **jafnréttismálum** og **persónuverndarstefnu**. Stefnurnar skulu vera aðgengilegar á vefsíðu Skeljungs.

Heimild: Samfélagsábyrgðarstefna Skeljungs

Starfsmannastefna

Mannauðurinn er mikilvægasta auðlind félagsins. Við berum hag starfsmanna fyrir brjósti og viljum vera í fremstu röð hvað varðar réttindi þeirra, öryggi og starfsumhverfi.

Markmið Skeljungs er að hafa innanborð áhugasamt, hæft starfsfólk sem sýnir frumkvæði og metnað í starfi og tekur virkan þátt í að gera félagið sífellt betra. Skeljungur leggur áherslu á framúrskarandi þjónustu við viðskiptavinum og við viljum hafa á að skipa ánægðu starfsfólki sem hefur mikla þekkingu á vörum félagsins og hefur ánægju af því að veita viðskiptavinum Skeljungs afburðarþjónustu.

Starfsumhverfi - Velliðan starfsmanna og starfsgeta í vinnunni er háð samspilum margra þátta, utan og innan vinnustaðarins. Skeljungur leitast við að bjóða starfsmönnum sínum upp á gott starfsumhverfi. Félagið reynir að stuðla að góðu jafnvægi á milli vinnu og einkalífs og virðing er borin fyrir fjölskylduaðstæðum starfsmanna. Stuðningur stjórnenda, hvatning og regluleg endurgjöf frá þeim er liður í að móta gott starfsumhverfi ásamt stuðningi starfsmanna sín á milli. Starfsmenn eru hvattir til uppbyggilegra samskipta, þar sem gagnkvæm virðing ríkir. Skeljungur er jafnlaunavottað fyrirtæki. Fyllsta jafnréttis á milli kynja er gætt við launaákvörðanir. Nánari útfærslu á því má finna í jafnréttisstefnu félagsins, sem jafnframt tekur á einelti, áreiti og ofbeldi.

Fræðsla og þjálfun - Eitt helsta keppikefli Skeljungs er að starfsfólk sé öruggt við vinnu sína og leggur félagið því áherslu á námskeið sem stuðla að öryggi á vinnustað. Meðferð orkugjafa er vandmeðfarin og nýir starfsmenn sem að því koma skulu undantekningarlaust fá markvissa nýliðaþjálfun. Að auki býður félagið starfsfólki upp á önnur námskeið sem tryggja nauðsynlega þekkingu starfsmanna í starfi og fræðslu sem stuðla skal að framförum í starfi. Stjórnendur skulu vera vakandi yfir fræðsluþörf starfsmanna, sem skal metin í reglulegum starfsmannasamtölum.

Heilsufar - Skeljungur hvetur starfsfólk sitt til heilsusamlegs lífarnis, jafnt líkamlegs sem andlegs. Starfsmenn skulu geta sótt sér fjárstyrk vegna íþróttar eða annars er tengist heilsuefingu. Skeljungur býður starfsfólki sínu upp á heilsufarsmælingar og sjúkdómavarnir. Reglulega eru í boði fyrirlestrar eða aðrar upptökur þar sem hreyfing, hollusta eða andlega velliðan er höfð í fyrirrúmi.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Fjölbreytileiki - Að mati félagsins leiðir fjölbreytileiki í hæfni og sjónarmiðum stjórnenda og starfsmanna til betri skilnings á félaginu og málefnum þess. Hann gerir stjórnendum og starfsmönnum betur kleift að skora á hólmi viðteknar skoðanir og ákvarðanir og auðveldar hugmyndum um nýjungar að fá þann meðbyr sem nauðsynlegur kann að vera. Fjölbreytileikinn eykur jafnframt yfirsýn stjórnenda og styður þannig farsæla stjórnun félagsins. Skeljungur starfrækir tilnefningarnefnd, sem hefur það að skráðu markmiði og aðalstarfi að tryggja að stjórn félagsins hafi yfir að búa breidd í hæfni, reynslu og þekkingu. Félagið hefur einnig sett sér jafnréttisstefnu, sem unnar eru greiningar og aðgerðaráætlanir út frá. Auglýsingar um störf hjá félaginu skulu ekki vera kynjamiðaðar og við ráðningar skal litið til kynjahlutfalla. Starfstengdar ákvarðanir skulu byggðar á viðeigandi hæfni, verðleikum, frammistöðu og öðrum starfstengdum þáttum. Félagið mun ekki setta sig við mismunun. Það er jafnframt hlutverk starfsmanna að bera virðingu fyrir hverjum og einum, sem og ólíkum sjónarmiðum og að skilja það verðmæti sem fólgið er í fjölbreytileikanum.

Starfsmannastefna þessi, sem og **öryggisstefna** og **jafnréttisstefna** félagsins, skulu vera aðgengilegar á vefsíðu Skeljungs

Hjá Skeljungu voru 87 starfsmenn í fullu starfi á árinu 2020, til samanburðar við 89 á árinu 2019. Starfsmannavelta var 16%. 9 starfsmenn létu af störfum á árinu, þar af 2 sökum aldurs.

Skeljungur framkvæmir reglulega starfsmannakannanir, þar sem skoðaðir eru hverju sinni eftirfarandi mælikvarðar: gæði og tengsl starfsmanna; starfsánægja; sjálfstæði til ákvarðanatöku; stuðningur frá stjórnendum; kröfur um árangur; skýr framtíðarsýn; áhugi, virðing og hollusta og þjálfun og þróun. Kvarðinn sem notaður er við mælingar er 1-5. Meðalgóður árangur og undir er 1 - 3,69 (mjög ósammála – ósammála – hvorki né / hlutlaus), góður árangur er 3,7 - 4,19 (sammála) og mjög góður árangur er 4,2 - 5 (mjög sammála). Nauðsyn er fyrir aðgerðir á bilinu 1 - 3,69.

Á árinu 2020 voru starfsmannakannanir framkvæmdar þrisvar sinnum. Heildarárangur Skeljungs var að meðaltali 4,0. Til samanburðar voru kannanirnar framkvæmdar tvisvar sinnum á árinu 2019 og var heildarárangur Skeljungs þá að meðaltali 4,0. Skeljungur hefur sett sér markmið fyrir árið 2021 um að starfsánægja fari ekki undir 4,3 en einkunnir á bilinu 4,2-5 flokkast sem mjög góður árangur.

Á árinu 2020 var stofnuð jafnréttisnefnd innan félagsins sem tryggir framkvæmd og eftirfylgni við jafnréttisáætlun Skeljungs, en markmið áætlunarinnar er að tryggja jafnrétti kynjanna og að allir hafi jöfn tækifæri til að nýta hæfileika sína og krafta í starfi óháð kyni.

Á árinu 2020 greiddi Skeljungur, samkvæmt bókum félagsins, 7,5 milljónir króna í námskeið fyrir starfsmenn sína, samanborið við 7,8 milljónir króna árið áður. Til að mynda var um að ræða endurmenntunarnámskeið fyrir bílstjóra, brunavarnarnámskeið, námskeið í fyrstu hjálp og stjórnunarnámskeið.

Á árinu 2020 greiddi Skeljungur, samkvæmt bókum félagsins, um 200 þúsund krónur fyrir ýmiss konar viðburði tengda heilsufari starfsmanna og 300 þúsund króna í hollt millimál. Veruleg lækkan var á milli ára vegna heimavinnu starfsmanna.

Jafnrétti

Jafnréttisstefna

Jafnrétti, þar sem hæfni og frammistaða ræður för, er órofa hluti af menningu fyrirtækisins. Mismunun er ekki liðin.

Allt starfsfólk Skeljungs á rétt á því að komið sé fram við það af virðingu. Einelti, kynbundið ofbeldi, kynbundin eða kynferðisleg áreitni verður ekki liðin. Hjá félaginu er í gildi viðbragðsáætlun komi til slíkra kringumstæðna. Stjórnendum ber skylda til að skapa vinnuskilyrði sem bjóða ekki upp á einelti, kynbundið ofbeldi, kynbundna eða kynferðislega áreitni á vinnustaðnum. Að sama skapi ber stjórnendum skylda til að taka rétt á málum ef þau koma upp og fylgja verklagsreglum um úrvinnslu slíkra mála í einu og öllu.

Hjá Skeljungu er í gildi jafnréttisáætlun, í samræmi við lög nr. 10/2008 um jafna stöðu kvenna og karla. Tilgangur jafnréttisáætlunar er að tryggja jafnrétti kynjanna og að allir hafi jöfn tækifæri til að nýta hæfileika sína og krafta í starfi óháð kyni. Áætlunin tekur til launa, starfspróunar, samræmingar fjölskyldu- og atvinnulífs og kynbundinnar og kynferðislegrar áreitni. Unnin skal árlega greining og aðgerðaaætlun út frá jafnréttisáætluninni.

Við ákvörðun launa skal gæta að ekki sé mismunað vegna kyns. Starfsmönnum á að greiða jöfn laun fyrir sömu störf og jafnverðmæt störf. Með jöfnum launum er átt við að laun séu ákveðin á sama hátt fyrir konur og karla. Þau viðmið sem lögð eru til grundvallar launaákvörðunum skulu ekki fela í sér kynjamismun. Það gildir jafnt um frammistöðu í starfi og önnur áunnin réttindi. Starfsfólki Skeljungs er ávallt heimilt að skýra frá launakjörum sínum.

Stefna þessi skal vera aðgengileg á vefsíðu Skeljungs.

Skeljungur var sjöunda íslenska fyrirtækið til að hljóta jafnlaunavottun en það var á árinu 2017.

Skeljungur hefur sett sér markmið um að kynjaskiptur launamunur fari ekki yfir 3%.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Markmiðið náðist á árinu 2020 og var óútskýrður launamunur kynjanna 0,7%, karlmönnum í hag. Á árinu 2019 reyndist óútskýrður launamunur kynjanna 4,2%, karlmönnum í hag, en skekkjan útskýrðist einna helst af breytingum á skipuriti og rangri starfafflokkun.

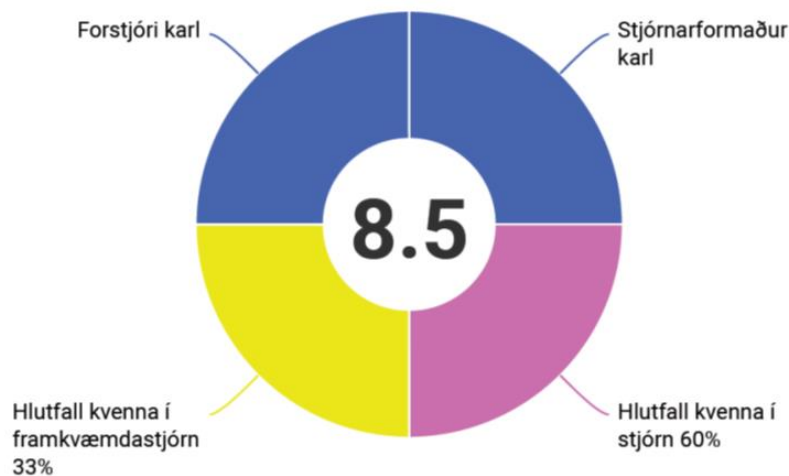
Hlutfall launa og bónusgreiðslna forstjóra miðað við miðgildi launa Skeljungs árið 2020 var 5,3. Þetta þýðir að forstjórinn var með 5 sinnum hærri laun og bónusgreiðslur en miðgildi launa.

Engin tilvik er vörðudu einelti, kynbundið ofbeldi eða kynbundið eða kynferðislega áreitni voru tilkynnt á árunum 2020 og 2019.

Í stjórn Skeljungs sitja þrjár konur og tveir karlmenn. Af starfsmönnum félagsins voru 16 konur á móti 71 körlum.

Þann 31. október 2018 skrifaði aðstoðarforstjóri Skeljungs undir Jafnvægisvog Félagskvenna í atvinnulífni. Verkefnið hefur það m.a. að markmiði að árið 2027 verði hlutfallið á milli kynja 40/60 í framkvæmdastjórnnum fyrirtækja á Íslandi.

Í árslok var Skeljungur með 8.5 í GEMMAQ kynjakvarða, sem mælir hlutfall kvenna í stjórn og framkvæmdastjórn félaga. Í ársbyrjun var félagið með 7 í einkunn.

Öryggi

Öryggisstefna

Öryggis- og vinnuumhverfismál eru órjúfanlegur þáttur í rekstri Skeljungs. Það er markmið félagsins að allir starfsmenn snúi heilir heim frá vinnu. Skeljungur keppir að því að sífellt sé verið að bæta verklag og starfsumhverfi, með það að leiðarljósi að félagið verði öruggur og slysalaus vinnustaður.

Skeljungur leitast við að tryggja öryggi starfsfólks á eftirfarandi hátt:

- Við hlítum ákvæðum laga og reglugerða sem varða starfseminna.
- Við framkvæmum áhættumat starfa.
- Við vinnum samkvæmt verkferlum, þar sem skilgreind hefur verið öruggasta leiðin til að vinna verkið.
- Við veitum starfsmönnum leiðsögn og þjálfun.
- Við reynum að efla vitund starfsmanna um öryggis- og umhverfismál.
- Við gerum sömu kröfur til allra sem starfa á vegum Skeljungs.
- Við skráum öll tjón og frávik í starfseminni, sem og ábendingar um það sem betur má fara, tókum þau til úrvinnslu og setjum okkur skýr markmið um að bæta stöðugt árangur.
- Við skýrum frá árangri okkar í öryggismálum.
- Við hrósum starfsmönnum fyrir árangur í öryggismálum.

Vegna starfsemi fyrirtækisins er órjúfanleg tenging öryggismála við umhverfismál. Skeljungur leggur metnað sinn í að starfa í sátt við umhverfið og hefur sett sér sérstaka **umhverfisstefnu** þess efnis.

Öryggi upplýsinga er mikilvægt í rekstri Skeljungs. Leggur félagið ríka áherslu á að tryggja upplýsingaöryggi og að við meðferð persónuupplýsinga sé fyllsta öryggis gætt. Til nánari útfærslu hefur Skeljungur sett sérstaka **persónuverndarstefnu**.

Stefna þessi, auk umhverfisstefnu og persónuverndarstefnu skulu vera aðgengilegar á vefsíðu félagsins

Upplýsingaöryggi

Skeljungur stjórnar öryggismálum sínum á kerfisbundinn hátt í gegnum gæðakerfi og gæðahandbók, sem inniheldur áhættugreiningu starfa og verkferla, sbr. gæðastefnu Skeljungs. Persónuverndarstefna Skeljungs er aðgengileg á vefsíðu félagsins.

Það er markmið Skeljungs að starfsemin sé slysalaus og að engin fjarveruslys eigi sér stað í rekstri félagsins.

Markmiðið náðist ekki á árinu en þrjú fjarveruslys með samtals 54 daga fjarveru urðu á starfsfólki á árinu 2020, slysin voru talin smávægileg. Til samanburðar voru tvö fjarveruslys á starfsfólki á árinu 2019.

Viðskiptavinir

Með áreiðanleika, skilvirkni og atorku að leiðarljósi hefur Skeljungur byggt upp sterka innviði og trausta liðsheilð þar sem þjónusta við viðskiptavinum er í fyrirrúmi. Skeljungur leggur áherslu á að bjóða viðskiptavinum sínum upp á skýra valkosti og góða þjónustu. Skeljungur sýnir viðskiptavinum sínum virðingu og traust. Hjá Skeljungum hlustum við á viðskiptavininn og viljum af honum læra. Okkar einkunnarorð eru að það á að vera einfalt og þægilegt að eiga viðskipti við Skeljung.

Heimild: Samfélagsábyrgðarstefna Skeljungs

Til nánari útfærslu hefur Skeljungur sett sér **siðareglur** þar sem meðal annars er komið nánar inn á heiðarleika í viðskiptum, samskipti við viðskiptavinum, samkeppni og hagsmunaárekstra. Einnig hefur Skeljungur, í samræmi við staðla um samfélagslega ábyrgð, sett sér **stefnu gegn spillingar- og mútumálum** og auk þess stefnu um **persónuvernd**. Stefnurnar og reglurnar skulu vera aðgengilegar á vefsíðu Skeljungs.

Stefna gegn spillingar- og mútumálum

Það er loforð Skeljungs til birgja, samstarfsaðila og viðskiptavina að stunda viðskipti af heiðarleika.

Við förum ávallt að lögum og reglum og almennum viðmiðum um siðferði í viðskiptum og fylgjum þeim reglum sem fyrirtækið setur á hverjum tíma. Við tökum hvorki við né greiðum neitt það sem flokkast getur undir mútur. Við eigum ekki viðskipti við aðila sem grunur leikur á að stundi peningabætti. Öll viðskipti Skeljungs hf. skulu tilgreind í reikningum fyrirtækisins í samræmi við viðurkenndar starfsreglur og háð endurskoðun. Við forðumst hagsmunaárekstra á milli eigin fjármála og viðskipta fyrirtækisins.

Til nánari útfærslu hefur Skeljungur sett sér siðareglur. Þar er lögð áherslu á heiðarleika og sanngirni í viðskiptum og er gert ráð fyrir því sama af þeim sem fyrirtækið skiptir við. Reglurnar skulu vera aðgengilegar á vefsíðu Skeljungs.

Stefna þessi skal vera aðgengileg á vefsíðu Skeljungs.

Engin mál komu upp á árinu 2020 né árið 2019 er vörðuðu spillingu eða mútur.

Samstarfsaðilar og birgjar

Skeljungur hefur sanngirni að leiðarljósi í samskiptum við samstarfsaðila og birgja fyrirtækisins og leggjum áherslu á að báðir aðilar njóti góðs af samstarfinu. Skeljungur gerir ráð fyrir að samstarfsaðilar fyrirtækisins deili þeim grundvallarsjónarmiðum og hefur það áhrif á val Skeljungs á samstarfsaðilum.

Heimild: Samfélagsábyrgðarstefna Skeljungs

Til nánari útfærslu hefur Skeljungur sett sér siðareglur þar sem meðal annars er komið nánar inn á heiðarleika í viðskiptum, samskipti við viðskiptavinum, samkeppni og hagsmunaárekstra. Einnig hefur Skeljungur, í samræmi við staðal um samfélagslega ábyrgð, sett sér stefnu gegn spillingar- og mútumálum. Stefnan og reglurnar skulu vera aðgengilegar á vefsíðu Skeljungs.

Skeljungur vinnur að því að afla sér upplýsinga um birgja sína varðandi viðskiptasiðferði og skuldbindingar í loftslagsaðgerðum. Tveir helstu birgjar félagsins hafa hlotið A- og B einkunn frá the non profit Carbon Disclosure Project fyrir loftslagsaðgerðir sínar.

Skeljungur hefur átt langt og farsælt samstarf við sinn stærsta eldsneytis birgja, sem er alþjóðlegt fyrirtæki staðsett í Norður-Evrópu. Birginn hefur skýra stefnu varðandi öryggi og ábyrgan rekstur og er megináhersla lögð á að útvega orku á ábyrgan og öruggan máta. Birginn vinnur samkvæmt vottuðum stöðlum og hefur einkunnina AAA frá MSCI ESG Ratings.

Annar stærsti birgir Skeljungs selur íblöndunarefni fyrir bensín og diesel og er þriðja sjálfbærasta fyrirtæki samkvæmt Global 100 index.

Á árinu 2020 voru engin óhöpp tilkynnt varðandi afhendingu eldsneytis til birgðastöðva Skeljungs.

Sjá stefnu gegn spillingar- og mútumálum hér að ofan. Siðareglur Skeljungs eru aðgengilega á vefsíðu félagsins

Virðing fyrir mannréttindum

Hjá Skeljungum leggjum við okkur fram við að virða almenn mannréttindi og höfum því til stuðnings meðal annars sett okkur samfélagsábyrgðarstefnu, starfsmannastefnu, jafnréttisstefnu, umhverfisstefnu og öryggisstefnu auk siðareglna. Mannréttindi eru skilgreind sem réttindi allra manna óháð staðbundnum kringumstæðum eða persónueinkennum. Mannréttindi eiga við alla menningarhópa, hugmyndafræði og trúarbrögð. Mannréttindi fela í sér virðingu fyrir öðrum og fyrir sjálfum sér. Mannréttindi eru réttindi sem okkur eru nauðsynleg til að lifa sem manneskjur. Skeljungur leggur áherslu á jöfn tækifæri allra starfsmanna félagsins, að allir hljóti viðeigandi þjálfun í starfi og möguleika að sækja sér námskeið eða endurmenntun. Samvinna og samskipti við stéttarfélög eru ávallt virt.

Öryggi og vinnuvernd falla einnig undir mannréttindi og er stór þáttur í starfsemi Skeljungs. Það er ætlun okkar að vinnustaðurinn sé öruggur í öllum skilningi.

Heimild: [Jafnréttisstofa](#), [Mannréttindastefna Skeljungs](#) og [jafnréttisstefna Skeljungs](#).

Mannréttindastefna

Skeljungur býr að því að starfa í landi þar sem mannréttindi eru í hávegum höfð og réttindi fólks eru að miklu leyti lögbundinn. Skeljungur einsetur sér að uppfylla allar kröfur laga og reglna er snúa að mannréttindamálum og að félagið sé í fararbroddi á þessu sviði. Félagið fagnar fjölbreytileika í samfélaginu og á meðal starfsfólksins og samþykkir ekki mismunun, áreiti eða einelti af nokkru tagi. Metnaður félagsins er fyrir því að vinnustaðurinn sé öruggur í öllum skilningi.

Skeljungur leitast jafnframt við að tryggja að félagið eigi ekki í viðskiptum við aðila sem ekki virða mannréttindi. Skeljungur samþykkir ekki og stendur gegn nauðungarvinnu, mansali og barnaþrælkun.

Mannréttindastefna þessi nær til allrar starfsemi félagsins og er félagið með í gildi, því til stuðnings meðal annars samfélagsábyrgðarstefnu, starfsmannastefnu, jafnréttisstefnu, umhverfisstefnu og öryggisstefnu, auk viðskipta- og siðareglna.

Stefnur þessar og reglur skulu vera aðgengilegar á vefsíðu Skeljungs.

Með það að markmiði að eiga ekki í viðskiptum við aðila sem virða ekki mannréttindi hefur Skeljungur í fjölmörgum viðskiptasamningum sínum riftunarákvæði sem snúa að þessum þáttum. Slík ákvæði fyrirfinnast í öllum samningum Skeljungs sem gerðir voru eftir 1. mars 2019. Engum samningum var sagt upp á árinu 2020 vegna brota á mannréttindum.

Engin mál komu upp á árinu 2020 er vörðuðu brot á mannréttindum.

Við leitumst við að þekkja okkar birgja og samstarfsaðila. Við kynnum okkur viðskipta- og starfshætti þeirra ásamt stefnum sem heyra undir samfélagsábyrgð.

Umhverfi

Skeljungur vinnur á kerfisbundinn hátt að málum sem snerta hollustuhætti, öryggi og umhverfisvernd. Skeljungur og starfsfólk Skeljungs stefna að stöðugt bættum árangri á þessu sviði. Félagið leggur ríka áherslu á að allar lagalegar skyldur hvað þessi mál varðar séu uppfylltar. Skeljungur býður viðskiptavinum upp á umhverfisvæna valkosti og takmarkar eins og hægt er áhrif starfseminnar á umhverfið.

Heimild: Samfélagsábyrgðarstefna Skeljungs

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Skeljungur hefur sett sér sérstakar stefnur um **umhverfismál** og **öryggismál**, sem tengjast umhverfismálum beint í þeirri starfsemi sem Skeljungur er í. Stefnurnar skulu vera aðgengilegar á vefsíðu Skeljungs.

Umhverfisstefna

Skeljungur vinnur stöðugt að því að draga úr umhverfisáhrifum sem rekstur félagsins kann að hafa í för með sér. Meðal annars með því að fylgjast með þróun og nýjungum í umhverfismálum og innleiða inn í reksturinn. Félagið hlítir lagalegum kröfum og reglugerðum er varða umhverfismál og gengur lengra eins og kostur er. Skeljungur hefur einsett sér að vera í fararbroddi fyrirtækja á sviði umhverfismála hér á landi.

Skeljungur kappkostar að:

- Auka umhverfisvitund starfsmanna og samfélagsins alls
- Vernda og hlúa að umhverfinu
- Draga úr losun gróðurhúsalofttegunda
- Nýta efni og orku skynsamlega
- Minnka myndun úrgangs
- Auka aðgengi að umbúðalausum lausnum
- Auka notkun og framboð á umhverfissvænum vörum, þ.m.t. endurnýjanlegum orkugjöfum

Stefna þessi skal vera aðgengileg á vefsíðu Skeljungs.

Skeljungur setti sér það markmið að fá starfsemi sína vottaða út frá alþjóðlega umhverfisstaðlinum ISO 14001 árið 2020. Markmiðið náðist og hafa fimm rekstrareiningar nú verið vottaðar út frá staðlinum. Nánar er farið yfir vottanirnar í kaflanum hér fyrir ofan um áhættustýringu.

Á árinu 2020 fjárfesti Skeljungur í sjálfbærni fyrir 48.009.937 krónur samanborið við 37.919.940 krónur á árinu 2019. Um var að ræða að meginstefnu fjárfestingu í vetnisstöðvum (40.266.899 kr.). Nánar er fjallað um vetnisstöðvarnar í kaflanum hér að neðan um samfélagið.

Það er markmið Skeljungs að engin umhverfistjón eigi sér stað í rekstri félagsins. Mest hætta er á umhverfistjóni við olíuafgreiðslur. Skýrir ferlar eru til staðar við slík störf sem ætlað er að draga úr áhættu á umhverfistjónum. Skeljungur bregst við án tafar valdi félagið því að olía fer út í umhverfið, mótvægisáðgerðir eru framkvæmdar og yfirvöldum og þeim er málið varðar veittar allar upplýsingar um málið.

Á árinu 2020 framkvæmdu starfsmenn Skeljungs 28.365 afgangslur með bifreiðum, olíupramma og beint úr olíubirgðastöð. Sjö lekatilvik voru skráð á árinu 2020. Öll lekatilvikin á árinu voru skilgreind sem minniháttar og ekkert þeirra sem umhverfistjón þar sem ekki var um mengaðan jarðveg að ræða í neinu tilvikanna.

Skeljungur hefur kolefnisjafnað allan rekstur sinn frá árinu 2018 í gegnum Votlendissjóðinn. Losun koltvísýrings á árinu 2020 voru 1.310 tonn samanborið við 1.576 tonn árið áður, en það er 17% minnkun á milli ára.

Á árinu 2018 hóf Skeljungur notkun á olíupramma til afgangslu eldsneytis til skipa. Með notkun prammans, sem rúmar verulegt magn í hverri ferð, tókst félaginu að fækka ferðum olíubifreiða um borgina sem nemur u.þ.b. 1,5 bílferðum dag hvern, eða um 520 ferðum á árinu 2020 samanborið við 1.000 ferðum árið 2019.

Skeljungur skrifaði á árinu 2019 undir loftslagsyfirlýsingu Festu og Reykjavíkurborgar.

Skeljungur hefur sett sér markmið um að minnka eldsneytisnotkun félagsins um 10% fyrir árið 2025. Eldsneytisnotkun hjá Skeljungu dróst saman um 14% á milli áruna 2019 og 2020. Þetta er meðal annars vegna minni umsvifa sökum Covid heimsfaraldursins. En einnig hafa endurnýjun á flota olíubifreiða og umbóta í dreifikerfi skilað árangri. Þá hefur eldsneytisnotkun félagsins dregist saman um 16% frá árinu 2018.

Hlutfall endurnýjanlegrar orku í rekstrinum var 66,8% samanborið við 69,2% árið áður og var helsti orkugjafinn jarðvarmi.

Heildarmagn úrgangs sem flutt var til móttökustöðva á árinu 2020 voru 317 tonn og var hlutfall flokkaðs úrgangs 85,3% til samanburðar var heildarmagn úrgangs 267 tonn árið 2019 og var hlutfall flokkaðs úrgangs 75,2%

Hvað varðar markmiðin um að auka umhverfisvitund, draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og auka notkun og framboð á endurnýjanlegum orkugjöfum er einnig vísað til samfélagsþáttar samfélagsábyrgðarstefnunnar. Sjá hér að neðan.

Samfélag

Skeljungur lítur á það sem skyldu sína gagnvart samfélaginu að takmarka eins og mögulegt er neikvætt fótspor félagsins. Á sama tíma leitast félagið við að hámarka jákvæð áhrif sín í samfélaginu og skapa þannig sameiginlegt virði fyrir fyrirtækið sjálft, samfélagið og umhverfið. Eitt brýnasta samfélagsverkefni þessarar kynslóðar er loftslagsvandinn. Skeljungur hefur ákveðið að nýta krafta sína til að styðja við málefni er snúa beint að loftslagsmálum.

Frá árinu 2019 hefur félagið starfað eftir endurbættri stefnu um samfélagsábyrgð, með megin áherslu á loftslags- og umhverfismál, með það að leiðarljósi að takmarka eins og unnt væri neikvætt fótspor Skeljungs. Við trúum því að hnitmiðuð stefna muni leiða af sér verulegan árangur í þeim verkefnum sem við beitungum okkur fyrir.

Heimild: Samfélagsábyrgðarstefna Skeljungs

Heimsmarkmið

Skeljungur ætlar að fylgja heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna með markvissum hætti í starfsemi sinni. Lögð verður áhersla á fjögur af markmiðunum: markmið 7 um sjálfbæra Orku, markmið 13 um aðgerðir í loftslagsmálum, markmið 14 um líf í vatni og markmið 15 um líf á landi. Markmiðin sem félagið hefur valið tengjast öll starfsemi félagsins og því getur vinna félagsins að þeim hámarkað jákvæð áhrif þess á umhverfið.

Meðal annara aðgerða Skeljungs til að draga úr loftslagsáhrifum má nefna:

Þrjú stórir verkefni hafa verið gangsett út frá þessari stefnumótun á árunum 2018- 2020:

Endurheimt votlendis – Votlendissjóðurinn: Skeljungur er einn stofnaðila Votlendissjóðsins sem komið var á laggirnar á árinu 2018. Sjóðurinn er samfélagslegt verkefni sem hefur það hlutverk að vinna að endurheimt votlendis í samstarfi við landeigendur, ríki, sveitafélög, fyrirtæki, félagasamtök og einstaklinga.

Tveir þriðju af allri þekktri losun gróðurhúsalofttegunda á Íslandi koma frá framræstu votlendi. Af framræstu votlendi er hins vegar einungis um 15% í notkun. Með því að endurheimta votlendið, sem gert er með því að fylla upp í skurði, stöðvum við losun gróðurhúsalofttegundanna nær samstundis. Hér er um að ræða einfalda, ódýra og mjög áhrifaríka leið til þess að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda. Leið sem viðurkennd er af Milliríkjanefnd Sameinuðu þjóðanna um loftslagsbreytingar. Hér getur unnist stórsigur þegar kemur að því að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda.

Skeljungur kolefnisjafnar alla starfsemi félagsins á Íslandi með endurheimt votlendis í gegnum votlendissjóðinn.

Jafnaðu þig hjá Orkunni: Á árinu 2019 varð Skeljungur fyrsta olíufélagið á Íslandi til þess að bjóða viðskiptavinum sínum upp á þann valkost að kolefnisjafna eldsneytiskaup sín hjá félaginu í gegnum Orku-lykla og kort á einfaldan og þægilegan máta. Lykil- og korthafar geta þannig gefið eftir hluta af afslætti sínum og nýtt til kolefnisjöfnunar. Afsláttur sem er umfram kostnað kolefnisjöfnunar pr. lítra rennur að sjálfsögðu í vasa viðskiptavinarins. Allir lykil- og korthafar Skeljungs geta skráð sig í kolefnisjöfnuð viðskipti beint við sjálf sala Orkunnar eða á heimasíðunni: <https://www.orkan.is/orkan/jafnaðu-thig/> Verkefnið fékk gríðarlega góðar undirtektir, en á u.þ.b. 15 mánuðum hafa rúmlega 6.600 viðskiptavinir skráð sig í kolefnisjöfnuð viðskipti hjá Orkunni. Viðskiptavinir Orkunnar hafa kolefnisjafnað sem samsvarar 21.659.629 kr.

Með þessum aðgerðum leitast Skeljungur við að efla umhverfisvitund og auðvelda aðgerðir einstaklinga til þess að hafa bein áhrif á umhverfis- og loftslagsmál.

Fjölorkustöðvar Orkunnar: Skeljungur opnaði fyrstu fjölorkustöð landsins við Miklubraut, þar sem auk jarðefnaeldsneytis er boðið upp á vetni, metan og rafmagn. Fyrir starfrækti Skeljungur tvær vetnisstöðvar og tíu rafmagnshlöður. Orkuskiptin eru þannig beinn hluti af rekstri félagsins. Um mitt árið 2019 kom upp galli í búnaði vetnisstöðvar sem starfrækt er erlendis og notaði sama búnað og Skeljungur hafði keypt. Af öryggisástæðum var sú ákvörðun tekin af stjórnendum Skeljungs að loka vetnisstöðvum sínum þar til fullvissa væri fengin fyrir öryggi og áreiðanleika stöðvanna. Uppfærslu stöðvanna lauk á árinu 2020 og stöðvarnar eru komnar í fulla notkun aftur.

Vetnið er mikilvægur þáttur þegar kemur að orkuskiptunum. Í fyrsta lagi þegar litið er til nýtingar á náttúruauðlindum okkar og til orkukerfisins í heild sinni. Síaukin áhersla er lögð á nýtingu endurnýjanlegra orkugjafa í heiminum, svo sem vind-, vatns- og sólarorku. Tímasetningu framleiðslunnar verður hins vegar ekki stjórnað af manninum, þar sem hún ræðst af náttúruöflunum. Í ofanálág fer ekki endilega saman sá tími sem framleiðsla á sér stað og sá tími þegar þörf er fyrir notkun orkunnar. Til að mynda þegar vindur blæs að nóttu til. Vegna þessa skapast í heiminum gífurleg þörf fyrir geymslu á raforku.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Sérfræðingar hafa komist að raun um að heppilegt sé að geyma raforkuna í formi vetnis í stað til að mynda á batteríum. Vetni er þannig geymsla á endurnýjanlegri orku, sem ella hefði farið til spillis. Hérlandis geta raforkuframleiðendur þannig nýtt næturnar til framleiðslu á vetni, sem síðan notað er í samgöngum. Þannig náum við betri nýtingu náttúruauðlindanna og þurfum síður að taka fleiri þeirra undir virkjanir til að mæta orkuþörf framtíðarinnar.

Í öðru lagi þá er drægni vetnisbifreiða mun lengra en rafbíla og vetnisbifreiðar þarf ekki að hlaða, heldur tekur aðeins 3-5 mínútur að fylla bílinn á vetnisstöðvum. Vetnisbifreiðar gera því þeim sem þurfa að aka lengri vegalengdir eða í lengri tíma í senn og þeim sem ekki hafa öruggt aðgengi að hleðslu kleift að skipta yfir á umhverfissvæna bifreið. Vetnið léttir þannig einnig á þeirri gríðarlegu þörf fyrir stórauðna rafmagnsinnviði sem fylgir rafbílnum.

Vetni er algjörlega umhverfissvænn orkugjafi. Vetnisbifreiðar losa engar gróðurhúsalofttegundir. Eini „útblastur“ vetnisbifreiða er hreint vatn.

Samantekt verkefna tengd heimsmarkmiðunum.

Aðgerðir/verkefni	Heimsmarkmiðin
Fjáröflun til félagasamtaka, íþróttafélaga og góðgerðamála í gegnum Orkulykilinn.	
Vottun samkvæmt ISO 9001 staðlinum á gæðakerfi árið 2020.	
Vottun samkvæmt ISO 14001 staðlinum á umhverfisstjórnunarkerfi 2020.	
Jafnlaunavottun.	
Endurheimt votlendis – Skeljungur er einn af stofnaðilum Votlendissjóðsins og kolefnisjafnar allan rekstur félagsins á Íslandi í gegnum sjóðinn með endurheimt. Skeljungur var fyrsta olíufélagið á Íslandi til þess að bjóða viðskiptavinum sínum að kolefnisjafna eldsneytiskaupin sín beint við dælu með orkulykil eða korti.	
Fjölorkustöðvar Orkunnar eru tíu. Meðal orkugjafa er jarðefnaeldsneyti, vetni, metan og rafmagn.	
Allflest samskipti við fjárfesta voru á bæði íslensku og ensku.	

[Hér](#) má nálgast allar skýrslur er tengjast samfélagsábyrgð félagsins.